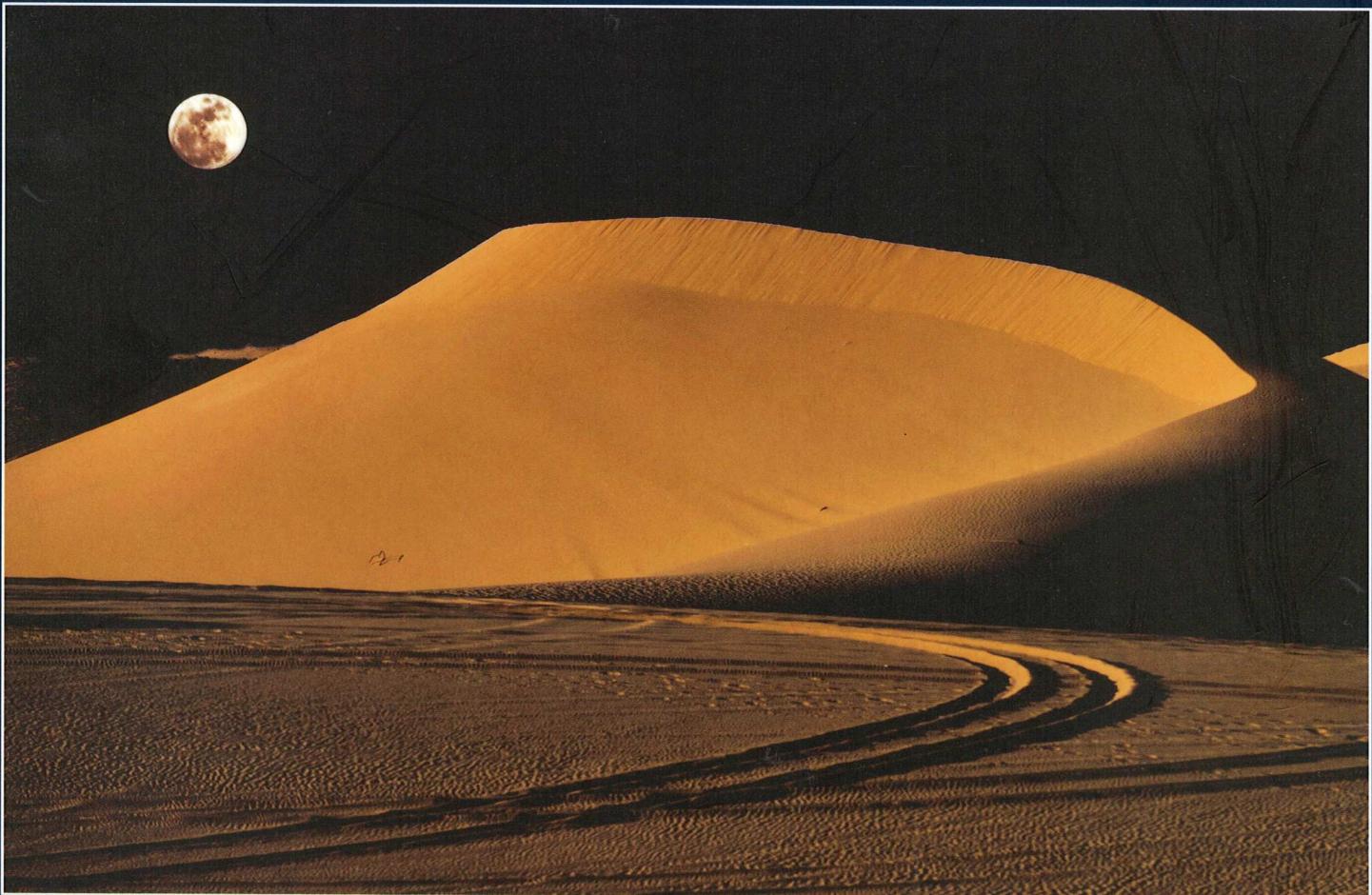

U susret vremenu

Toward the Time

Fotoklub Zagreb 21

fotoklub
zagreb

U SUSRET VREMENU

Fotoklub Zagreb 21

TOWARD THE TIME

Fotoklub Zagreb 21

Nakladnik / Publisher

Fotoklub Zagreb

Za nakladnika / For the Publisher

mr. sc. Damir Tiljak

predsjednik Fotokluba Zagreb / president of the Fotoklub Zagreb

Urednik / Editor

mr. sc. Damir Tiljak

Copyright

mr. sc. Vladko Ložić / Fotoklub Zagreb 21/

Izbor autora i fotografija / The autors and photography selection

mr. sc. Vladko Ložić

prof. dr. sc. Miljenko Marotti

Vinko Šebrek

mr. sc. Damir Tiljak

Osvrti / Criticism

prof. Zdenko Kuzmić

Darija Tripalo, univ. bacc. hist. art i mag. ing. techn. graph.

Izdavanje omogućilo / This publication was made possible by

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske Ministry of Culture of the Republic of Croatia

Grafički dizajn / Graphic design

Vladimir Pavlić, dipl. ing.

Lektura / Proofreading

mr. sc. Andrea Pavlić

Prijevod na engleski jezik / English translation

Eleonora Martinić, prof.

Vedran Pavlić

Tisk / Printed by:

DENONA

Naklada / Edition

800 komada

ISBN 978-953-7749-04-0

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 864842

Vladko Ložić

U SUSRET VREMENU TOWARD THE TIME
Fotoklub Zagreb 21 Fotoklub Zagreb 21

Zagreb, 2013.

*Kada je riječ o povijesnim događajima,
kada se dokazi jednom izgube ili unište,
nema načina da ih obnovimo.*

(Arthur C. Clarke, Misterije svijeta)

*As for the historical events,
once the records have been lost or destroyed
there is no way to retrieve them.*

(Arthur C. Clarke, Mysterious World)

*Na ovom mjestu izražavam svoje poštovanje i veliku zahvalnost svima
koji su pomogli tiskanju ove knjige.*

*U prvom redu zahvaljujem Ministarstvu kulture Republike Hrvatske
na finansijskoj potpori.*

*Velika hvala Upravnom odboru Fotokluba Zagreb na čelu s predsjednikom Fotokluba Zagreb
mr. sc. Damirom Tiljkom što su podržali ovaj projekt i založili se za njegovu realizaciju.*

*Koristim priliku za zahvalu povjesničarima umjetnosti, profesoru Zdenku Kuzmiću
i Dariji Tripalo, na njihovim dragocjenim osvrtima.*

*Zahvaljujem također svim autorima i autoricama koji su novčanom potporom
pridonijeli tiskanju knjige.*

Velika je moja zahvalnost i gospodji Andrei Pavlić na stručno obavljenom poslu lekture.

*Zahvaljujem i Matiji Pavić, administrativnoj tajnici, koja mi je s puno mara
pomogla oko prikupljanja potrebnih podataka.*

*I, na koncu, hvala gospodinu Vladimиру Pavliću na izvanredno
obavljenom poslu prijeloma i grafičkoga dizajna.*

Vladko Lozić

*Hereby I would like to extend my respect and gratitude
to all who assisted in publishing this book.*

*Firstly, I would like to thank the Ministry of Culture of the Republic of Croatia
for the financial support.*

*Special thanks to the Fotoklub Zagreb Management Board headed by Fotoklub Zagreb
President Damir Tiljak, MSc who supported this project and contributed to its publishing*

*On this occasion I would like to thank the art historians, Professor Zdenko Kuzmić
and Darija Tripalo for their precious reviews.*

*Likewise I would like to thank all authors who gave their financial contributions
for the printing of this book.*

My gratitude goes to Mrs Andrea Pavlić for her professional language editing.

*I thank Ms Matija Pavić, administrative secretary who diligently helped me
gathering the needed data.*

*Finally, I express my gratitude to Mr Vladimir Pavlić for his extraordinary work
on the layout and graphic design.*

Vladko Lozić

RIJEČ UREDNIKA

Prilikom priređivanja knjige razrađeno je nekoliko inačica njezina budućega izgleda. Na primjer, hoćemo li prikazati djelovanje Fotokluba Zagreb u prvih trinaest godina XXI. stoljeća kroz svaki segment Kluba posebno ili se možda radije držati čiste kronologije klupskoga djelovanja? Prevagnuo je ležerniji, narativni pristup koji će, kako smo smatrali, biti manje suhoparan i stoga zanimljiviji za čitanje. Unatoč takvom pristupu, čitatelju ne bi trebalo biti teško pronaći relevantne podatke i složiti vlastitu sliku o radu i djelovanju Fotokluba Zagreb koji je neobično kompleksan i bogat. Tako složeno djelovanje neke organizacije, koja djeluje istodobno u više pravaca, nije moguće u potpunosti opisati u jednoj knjizi koja prije svega treba predstaviti likovno djelovanje Kluba. Jasno je da bi bez dobre organizacije i ispravnoga ustroja svih segmenata Kluba likovno djelovanje bilo ograničenoga dometa te da je potrebno osigurati uvjete za izvođenje programa i aktivnosti. To je važan segment Fotokluba Zagreb koji nije predstavljen, a na koji je utrošeno bezbroj sati volonterskoga rada mnogih članova. Ovom im prilikom svima zahvaljujem.

Fotoklub Zagreb zadnjih nekoliko godina ulaže velike napore u distribuciju svojih izdanja po knjižnicama u Republici Hrvatskoj, ali i u svijetu. Informacije koje tako odašiljemo od velikoga su značaja za budućnost naše fotografije, ali i za njezinu prošlost. U svjetskoj povijesti fotografije prostor Balkana kao da ne postoji. Uzmimo za primjer činjenicu da je u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu osnovan prvi odjel fotografije u svijetu, a ipak se kao početak muzeološkoga tretiranja fotografije smatra otvaranje sličnoga odjela u Muzeju moderne umjetnosti u New Yorku (MOMA), koji je otvoren godinu dana nakon onoga u Zagrebu.

Ovom knjigom, kao i svim dosadašnjim izdanjima Fotokluba Zagreb, pokušavamo to ispraviti.

Predsjednik Fotokluba Zagreb mr. sc. Damir Tiljak

A WORD FROM THE EDITOR

While the book was being edited, several versions of its future layout were created. For example: should the activities of the Fotoklub Zagreb in the first thirteen years of 21st century be shown through each segment separately or the work of the Fotoklub would be presented in a chronological way? More simple, narrative approach was chosen to avoid dullness and being more interesting for reading. In spite of such approach, the reader should not have any difficulty to find the relevant data and compile them into one's own picture on the work and activities of the Fotoklub Zagreb that are unusually complex and rich. Such complex functioning of an organization, operating simultaneously in several directions, is not possible to describe in one book that primarily needs to present exhibition activities of the Club. It is clear that without a good organization and a right order of all segments of the Club, the visual activities would be of a very limited scope and therefore it is necessary to provide all that is needed for the functioning of its programme. This is a key segment of the Fotoklub Zagreb that was not presented and the numerous hours of many members' voluntary work were spent. On this occasion I wish to thank all of them.

The Fotoklub Zagreb has for the past years made enormous efforts for the distribution of its editions to the libraries throughout the Republic of Croatia as well as worldwide. Information sent to the world is of great significance for the future of our photography as well as for its past. In the world history of the photography, the area of the Balkans seems not to exist. Let us take for an example the fact that the first photography department was established in the Museum of Arts and Crafts in Zagreb. Nevertheless, the merits for the museum treating of photography in a similar department went to the Museum of Modern Art (MOMA) in New York that was opened one year after the one in Zagreb.

With this book, as well as with all past editions of Fotoklub Zagreb, we wish to rectify this.

President of the Fotoklub Zagreb Damir Tiljak, MSc

KAZALO

CONTENT

FOTOKLUB ZAGREB 21	13	FOTOKLUB ZAGREB 21
Uvod	15	Introduction
Generacija 21	16	Generation 21
GENERACIJA 21 (BIOGRAFIJE I FOTOGRAFIJE)	33	GENERATION 21 (BIOGRAPHIES AND PHOTOGRAPHS)
KRATKI POVIJESNI PRIKAZ FOTOKLUBA ZAGREB uz 120. godišnjicu Fotokluba Zagreb (1892. – 2012.)	227	BRIEF HISTORY OF THE FOTOKLUB ZAGREB the Fotoklub Zagreb 120th anniversary (1892 – 2012)
O KNJIZI	231	ABOUT THE BOOK
BIBLIOGRAFIJA	237	BIBLIOGRAPHY

FOTOKLUB ZAGREB 21

Uvod

Godine 1892., dok je fotografija još bila u povojima, pod okriljem tadašnjega Društva umjetnosti, osnovan je *Klub fotografah amateurah*, poslije preimenovan u Fotoklub Zagreb.⁽¹⁾ To se dogodilo u vrijeme kad je u Londonu osnovana grupacija Linked ring, a samo godinu dana nakon prve bečke izložbe umjetničke fotografije koja se općenito smatra početkom europskoga fotoamaterskog pokreta. Bio je to istodobno i početak organiziranoga *fotoamaterskog pokreta u Hrvatskoj*.

Na taj je način Zagreb istodobno sa svjetskim i europskim centrima Londonom i Bečom potvrdio svoj status relevantnoga fotografskog centra. Danas, nakon stotinu i dvadeset godina duge tradicije Kluba, sa zadovoljstvom možemo konstatirati da je to rezultiralo oblikovanjem niza sjajnih generacija fotografa, stvaranjem povijesnih fotografskih imena, realizacijom značajnih nacionalnih izložbi, utemeljenjem međunarodne izložbe fotografije, poslije nazvane *Zagreb salon*. (1910.)⁽²⁾, definiranjem pojma *Zagrebačke škole fotografije* (1939).⁽³⁾ te brojnim izložbenim uspjesima u zemlji i inozemstvu.

Fotoklub Zagreb bio je i ostao među najznačajnijim fotografskim organizacijama koje će u različitim razdobljima, više ili manje, utjecati na fotografска kretanja u našoj zemlji.

U proteklih 120 godina Fotoklub Zagreb postao je nezaobilazan čimbenik u promociji hrvatske fotografске kulture i umjetnosti u vlastitoj zemlji i u inozemstvu.

U povijesti Kluba, kao i inače u životu, bilo je uspona i padova, doba većega ili manjeg uspjeha. No, generalno govoreći, kroz povijest Kluba koju pratim i obrađujem, od njegovih prvih početaka do današnjih dana, dogodila su se tri izrazito značajna uspona.

Prvi se dogodio u drugoj polovici tridesetih godina prošloga stoljeća, kad u svjetskim fotografskim krugovima nastaje pojam Zagrebačke škole fotografije. To je razdoblje trajalo do početka Drugoga svjetskog rata.⁽³⁾

Drugi se takav uspon dogodio sedamdesetih godina prošloga stoljeća, kad je aktivnost Kluba bila na visokoj razini što je dovelo do realizacije niza značajnih projekata. Taj je za Klub važno razdoblje trajalo do početka osamdesetih.

Treći se takav uspon dogodio početkom ovoga stoljeća godina i traje sve do danas, a o njemu govori ova knjiga.

Djeluje gotovo simbolično da se početkom novoga stoljeća, u novom mileniju, u Fotoklubu Zagreb pojavila nova sjajna generacija. Dopustio sam si tu slobodu nazvati je zajedničkim imenom **Generacija 21**.

Toj generaciji posvećujem ovu knjigu.

INTRODUCTION

In 1892, while the photography was at its beginnings, under the Art Society sponsorship the *Amateur Photographer's Club* was established and later named Fotoklub Zagreb.⁽¹⁾ This took place when the Linked Ring was founded in London, and just one year after the Art Photography Exhibition was held in Vienna which has been considered the beginning of European amateur photography movement. That was also the beginning of an organized *amateur photography movement in Croatia*.

In this way, Zagreb, alongside with world and European centres – London and Vienna, confirmed to be a relevant photographic centre. Today, after one hundred and twenty years of long tradition of the Club, we may proudly say that it has resulted in forming a series of brilliant generations of photographers making historical photographers' names, significant national exhibitions have been held, as well as international photographic exhibition later called the *Zagreb salon* (1910)⁽²⁾ with the definition of the term: *the Zagreb School of Photography* (1939)⁽³⁾ and numerous successful exhibitions in the country and abroad.

The Fotoklub Zagreb has been and remained among the most significant photographic organizations that have had an impact on photographic movements in our country at various times.

For the past 120 years, the Fotoklub Zagreb has become the unavoidable factor in the promotion of the Croatian photographic culture and art in the country and abroad.

In the history of the Club, there were ups and downs as it happens in one's life, with big or less big successes. However, generally speaking, throughout the history of the Club, since its very beginning until today, there have been three outstanding periods.

The first one took place in the second half of the thirties of the last century, when the term: the Zagreb School of Photography occurred in world photographic circles. This period lasted until the beginning of the Second World War.⁽³⁾

The second special period happened during the seventies of the last century when the activity of the Club was at the high level which resulted in the implementation of significant projects. This period lasted until the beginnings of the eighties.

The third successful period has taken place at the start of this century and it has continued until today and this book describes it.

It seems almost symbolical that at the beginning of this century a new brilliant generation appeared in the Fotoklub Zagreb. I have taken the liberty to give it a collective name - **Generacija 21** (Generation 21).

I dedicated this book to this generation.

GENERACIJA 21

Raspadom bivše države, Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, slijedila je oružana agresija i nametnuti rat novoj Republici Hrvatskoj (1990. – 1995.). U tom je ratu Republika Hrvatska obranila svoju neovisnost, a nakon njega dogodile su se mnoge promjene. Sve su institucije bivše države prestale funkcionirati i trebalo je vremena za uspostavu novih.

Sve se to odrazilo na život i rad Fotokluba Zagreb. Doduše, ni tijekom rata nije prestao njegov rad, ali ipak mu je trebalo određeno vrijeme da se ponovno vrati na visoku predratnu razinu. Proces je započeo usporedno s početkom novoga stoljeća i to pod vodstvom Vinka Šebreka⁽⁴⁾ kao predsjednika Kluba.

Fotoklub Zagreb ostvario je niz značajnih projekata pod kojima podrazumijevamo kontakte s fotografskim udrugama ili kulturnim organizacijama u cilju realizacije brojnih zajedničkih aktivnosti. Na međunarodnom planu, Klub se okreće povezivanju sa susjednim zemljama. Uspostavljaju se nove i obnavljaju stare prijateljske veze s nizom klubova u Austriji (Institut za slavistiku u Beču, Fotokreis iz Eisenstadta (suradnju je inicirao dr. Ivo Pedišić), Fotoklub Dynamic iz Graza; u Sloveniji Fotoklub Maribor, Fotoklub Nova Gorica, Fotodruštvo SVIT iz Celja, FD Janez Puhar iz Kranja; u Italiji (u Chieti u organizaciji LANAF-a, Talijanske federacije za fotografsku umjetnost, sa Skupinom 75 iz Gorizije); u Rumunjskoj (Fotoklub Nufarul iz Oradee) i Velikoj Britaniji (Fakultet fotografije u Notthingamu – kontakti s profesorima Jonathanom Hatfullom i Rogerom Beecroftom). Takva je aktivnost rezultirala višegodišnjom suradnjom i međusobnim izmjenjivanjem klupske kolekcija. S nekim od tih klubova Fotoklub Zagreb i danas surađuje.

Prateći tehnološki napredak unutar svijeta fotografije, Fotoklub Zagreb je godine 2002., uz svoju 110. obljetnicu, a na inicijativu Mladena Grčevića, osnovao Centar digitalne fotografije kako bi svojim članovima omogućio razvoj i u toj vrsti fotografije. Prvo je računalo za novoosnovani Centar Klubu donirao Mladen Grčević. U novom Centru održavaju se početnički tečajevi iz domene digitalne fotografije. Prvih je nekoliko godina voditelj Centra bio Zlatan Juras, a zatim vođenje preuzima mr. sc. Damir Tiljak koji je imao širu viziju i širi pristup digitalnoj fotografiji i fotografiji uopće. On uvodi tečajeve digitalne fotografije prvoga, drugog i trećeg stupnja kao i specijalizirane tečajeve upravljanja bojom u digitalnim sustavima.

Prateći razvoj novih tehnologija u suvremenim komunikacijskim sredstvima, već od te, 2002.⁽⁵⁾ godine,

GENERATION 21

With the fall of the former state – the Socialist Federal Republic of Yugoslavia, an armed aggression followed and a war against the new Republic of Croatia (1990 - 1995). During this war the Republic of Croatia defended its independence and a lot of changes have taken place since then. All institutions of the former state stopped functioning and it took time to rebuild the new ones.

It was all reflected in the life and work of the Fotoklub Zagreb. Although the Club did not stop with the activities during the war, it nevertheless took a while to return to the pre-war high level. The process started parallel with the beginning of this century headed by Vinko Šebrek⁽⁴⁾ as a president of the Club.

Fotoklub Zagreb accomplished several significant projects that include contacts with photographic associations or cultural organizations with the purpose of conducting common activities. As for the international level, the Club has had activities with the neighbouring countries. New relationships have been established and the old ones renewed with several clubs in Austria (Slavic Institute in Vienna, Fotokreis from Eisenstadt (the cooperation was initiated by Dr Ivo Pedišić), Fotoklub Dynamic from Graz; Fotoklub Maribor in Slovenia, Fotoklub Nova Gorica, Fotodruštvo SVIT from Celje, FD Janez Puhar from Kranj; in Italy – in Chieta, within the organization of LANAF, Italian Federation for Photographic Art, with the Group 75 from Gorizia; in Rumenia: Fotoklub Nufarul from Oradea; and in the UK: Faculty of Photography in Nottingham – contacts with professors Jonathan Hatfull and Roger Beecroft. Such activity resulted in many year cooperation and mutual sharing of the club collections. With some of these clubs the Fotoklub Zagreb is still having relations.

By following technological development within the world of photography, in 2002, alongside with its 110th anniversary, the Fotoklub Zagreb on the initiative of Mladen Grčević founded the Centre of Digital Photography in order to enable its members acquiring the knowledge of this kind of photography. The first computer for the newly founded Centre was donated by Mladen Grčević. The courses in the basics of digital photography have been held in the new Centre. For the first few years the head of the centre was Zlatan Juras, and later on Damir Tiljak, MSc who has had wide vision and wide approach to digital photography and photography in general. He has introduced courses of digital photography of the first, second and third degree as well as specialized courses in colour management in digital systems.

Fotoklub Zagreb ima i svoju *web*-stranicu. Prvi ju je uređivao Vanja Hudina (2002./2003.). Nakon njega, stranicu uređuje Željko Pedišić (2004.). Novi je koncept *web*-stranice pokrenut 2010. na inicijativu novoga predsjednika Kluba Damira Tiljka tako da danas stranice Fotokluba Zagreb uređuje grupa autora. Klub ima i posebnu *web*-stranicu koja se odnosi samo na Zagreb salon, a od 2010. i stranicu na društvenoj mreži Facebook koju vodi i uređuje Radoja Ivičić.

Valja spomenuti i pravodobnu uključenost Fotokluba Zagreb u nove medijske prostore. Važnost toga prepoznao je nekadašnji predsjednik Kluba Vinko Šebrek, a to je Klubu već u startu dalu veliku prednost u odnosu na slične organizacije. Godine 2000. pokrenut je Globalnetov *web*-portal pod nazivom *On-line* na kojem je Damir Tiljak obavljao funkciju urednika rubrike Kultura. Ta je rubrika obuhvaćala i fotografiju te je u kontinuitetu objavljivala materijale o Fotoklubu Zagreb, predstavljala njegove projekte i pojedine autore. U rubrici Fotografija mjeseca, prva fotografija koju je portal objavio bila je fotografija Vinka Šbreka, a zatim je objavljeno još nekoliko fotografija članova Kluba.

Internet je u Hrvatskoj uzimao velik zamah, a Fotoklub Zagreb bio je sastavni dio toga trenda. *On-line* se gasi u ožujku 2001., no kontinuitet djelovanja Damira Tiljka nastavlja se na novom portalu *Moj Hinet* gdje kao urednik rubrike Fotografija prati sve aktivnosti Kluba. Taj je portal ugašen u svibnju 2003. kad Hinet postaje *T-com*. Aktivnosti se tad sele na stranice kompanije Levi's Hrvatska da bi u konačnici 1. siječnja 2005. došlo do pokretanja prvoga fotografskog portala u Hrvatskoj nazvanoga *Fot-o-grafiti* koji je također pokrenuo Damir Tiljak. U tome je razdoblju Fotoklub Zagreb bio prisutan na svim spomenutim stranicama i sve su njegove aktivnosti intenzivno promovirane. To je za posljedicu imalo velik priljev novih polaznika na fotografске edukacijske programe i u sam Klub.

Na području izlagačkoga djelovanja, na poticaj predsjednika Kluba Vinka Šbreka (predsjednik Kluba do 2010. godine) ustanovljuju se nove izložbe koje će zatim postati tradicionalne klupske godišnje izložbe fotografije: *Živjela fotografija* (2000.)⁽⁶⁾, *Najfotografija* (2001.)⁽⁷⁾ i *Najkolekcija* (2003.)⁽⁸⁾, što će imati za rezultat jačanje klupske izlagačke aktivnosti. Godine 1999. pokrenuta je izložba *Mladi autori*⁽⁹⁾, međutim, bila je kratka vijeka.

Od godine 2001.⁽¹⁰⁾ na redovitim godišnjim skupštinama proglašava se deset najuspješnijih autora na natječajnim izložbama fotografije u zemlji i inozemstvu. To je imalo za posljedicu razvijanje uspješne natjecateljske aktivnosti i formiranje nove uspješne skupine izlagača.

Alongside with new technologies of modern communication means, since 2002,⁽⁵⁾ the Fotoklub Zagreb has its *webpage*. The first one was designed by Vanja Hudina (2002/2003). After him, webpage was edited by Željko Pedišić (2004). In 2010, the new concept of the webpage was initiated by the new president of the Club Damir Tiljak so that today the webpage of the Fotoklub Zagreb has been edited by the group of authors. The Club has also a separate webpage concerning the Zagreb Salon, and since 2010 it has also had a webpage on the Facebook edited by Radoja Ivičić.

The timely involvement of the Fotoklub Zagreb in new dimensions of media should also be mentioned. The former president of the Club, Vinko Šebrek recognized that which gave the Club a great advantage in comparison to similar associations. In 2000 the Globalnet *webpage* was created under the title: *On-line* in which Damir Tiljak performed the duty of the Editor of the Culture section that also comprised the photography and had ongoing columns on the Fotoklub Zagreb, presented its projects and authors. In the section *A Photography of the Month*, the first photography that was shown on the webpage was the one taken by Vinko Šebrek, and later on, several other photos of the members of the Club.

The Internet has been growing in Croatia at a big pace and the Fotoklub Zagreb was an integral part of this trend. The *On-line* was closed down in March in 2001, however Mr Damir Tiljak, continued working at the new web portal *Moj Hinet* where he, as an editor of the *Photography* column, updated all of the activities of the Club. That web portal closed down in May 2003 when *Hinet* became *T-com*. The activities moved to the *Levis Croatia* website, so that finally, on 1st January 2005 the new photographic web portal in Croatia was created and called *Fot-o-grafiti*. It was also started by Damir Tiljak. During that period the Fotoklub Zagreb was active on all abovementioned pages showing its activities extensively. This resulted in many newcomers to the Club and attendees of the photographic educational programmes.

As for the exhibition activities, by the incentive of the president of the Club (until 2010) – Mr Vinko Šebrek, there were new exhibitions that would soon become traditional Club annual photographic exhibitions: *Long Live the Photography* (2000)⁽⁶⁾, *The Best Photography* (2001)⁽⁷⁾ and *The Best Collection* (2003)⁽⁸⁾. As a result, the club exhibition activities increased. In 1999, there was an exhibition *Young Authors*⁽⁹⁾ but it lasted for a short time.

Since 2001,⁽¹⁰⁾ during the regular annual meetings, ten most successful authors were announced at the photography competition exhibitions in the country and

Tim se prigodama otvara i godišnja zajednička izložba fotografije u Galeriji Fotokluba Zagreb. Od 2001. pa do 2010. na popis deset najuspješnijih izlagača upisalo se blizu četrdeset izlagača.

Od 2010. godine mijenja se koncepcija te izložbe i ona prerasta u izložbu najuspješnijih (nagradaeni) fotografija iz prethodne godine⁽¹¹⁾.

Tijekom vremena koje obuhvaća ova knjiga, Klub je dodjeljivao već tradicionalnu i prestižnu fotografsku godišnju nagradu za životno djelo Tošo Dabac⁽¹²⁾ (ustanovljenu 1975.), i članovima kluba i priznatim fotografskim umjetnicima u Hrvatskoj.

Od 2000. do 2012. tu su nagradu dobili sljedeći članovi Kluba: Aleksandar Kukec, Branko Jendrašić, Ivo Pedišić, Jasenka Odić Jendrašić, Ladislav Petrović, Vinko Šebrek, Luka Mjeda, Snježana Požar, Zvonimir Atletić, Boris Golub, Miljenko Marotti, Krešimir Mehicić i Erika Šmider.

Prigodom dodjele te prestižne nagrade autori su se uvijek predstavljali u Klubu svojim samostalnim izložbama.

Inicijativom Slavke Pavić, doajena "ženske sekcije" i članice Kluba od 1951., ponovno je aktivirano održavanje izložbe članica Kluba nazvane Žene snimaju. Obnovljena "ženska sekcija" izlagala je svoje kolekcije u Galeriji fotografije u Fotoklubu Zagreb u godinama koje su slijedile (2003., 2005., 2007., 2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.).⁽¹³⁾ No, Fotoklub Zagreb posvetio je svojim kolegicama izlagačicama u tim godinama dodatnu pažnju. Tako je ženska sekcija, sa svojim odabranim kolekcijama, izvan Kluba 2004. godine izlagala u Osijeku i u Zagrebu (Galerija Zagrebačke zajednice tehničke kulture), a 2007. u rumunjskoj Oradei i u Galeriji Cro Art Photo u Zagrebu.

Nakon četverogodišnje stanke (1994. – 1998.), inicijativom predsjednika i tajnika Kluba (Vinka Šebreka i Vladka Lozića), 1998. obnavlja se i održava Zagreb salon kojemu je vraćeno i tradicionalno ime. Otada pa nadalje, Salon se 2000., 2002., 2004., 2006., 2008., 2010. i 2012.⁽¹⁴⁾ održava trajno, kao bijenalna priredba.

Od 2004. i u organizaciju Zagreb salona uvedene su nove tehnologije utemeljene na informatičkim dostignućima. Do te je godine sva dokumentacija Salona vođena klasično, u knjige su upisivani autori i fotografija, a tada se prešlo na vođenje Salona kroz bazu podataka u programu Microsoft Access. Bazu je pripremio i koristio Čedomil Gros, no već na sljedećem salonu održanom 2006. taj je posao preuzeo Hrvoje Mahović. Godine 2012., 34. Zagreb salon dobio je svoju specijaliziranu

abroad. This brought a successful competition activities and forming of the new successful group of exhibitors. On these occasions there was an annual joint exhibition of photography in the Fotoklub Zagreb Gallery. In the period 2001-2010, around forty exhibitors were among the ten most successful exhibitors.

Since 2010 the concept of the exhibition has been changing and it has grown into the exhibition of the most successful (awarded) photos from the previous year⁽¹¹⁾.

During the period comprised in this book, the Club gave a traditional and prestigious lifetime photographic achievement award *Tošo Dabac*⁽¹²⁾ (established in 1975) to the members of the Club as well as to the recognized photography artists in Croatia.

From 2000 until 2012 the award was given to the following members of the Club: Aleksandar Kukec, Branko Jendrašić, Ivo Pedišić, Jasenka Odić Jendrašić, Ladislav Petrović, Vinko Šebrek, Luka Mjeda, Snježana Požar, Zvonimir Atletić, Boris Golub, Miljenko Marotti, Krešimir Mehicić and Erika Šmider.

On the occasion of the award giving, the authors introduced themselves with their solo photo exhibitions.

By the initiative of Ms Slavka Pavić, the doyen of the "female section" and a member of the Club since 1951, exhibitions of the female members of the Club called "Women shooting" reactivated. The renewed "female section" held exhibitions in the Fotoklub Zagreb Gallery in the following years (in 2003, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, and in 2013).⁽¹³⁾ In these years, the Fotoklub Zagreb has paid an additional attention to its female colleagues. The female section, with its selected collection, held exhibitions outside the Club; in 2004, in Osijek and Zagreb (in the *Zagreb Community of Technical Culture Gallery*), and in 2007, in Rumanian *Oradea* and in *Cro Art Photo Gallery* in Zagreb.

After a four year break (1994 – 1998), with the initiative by the president and the secretary of the Club (Vinko Šebrek i Vladko Lozić), in 1998 the *Zagreb salon* was renewed and was given back its traditional name. Since then the Salon was held permanently, as the Biennale event (in 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 and 2012)⁽¹⁴⁾.

Since 2004, the new technologies based on IT achievements have been implemented in the organization system of the Zagreb salon. Until then all documentation of the Salon was kept in the classical way, the authors and photos were put in the book, and later on, the databases of the Salon was managed by Microsoft Access Basis programme that was prepared and used by Čedomil Gros. However, during the following Salon held in 2006 this job was taken by Hrvoje Mahović. In 2012, 34th Zagreb

internetsku stranicu, a sav posao oko prijema fotografija i vođenja dokumentacije izvršen je preko te stranice.

Do danas su na 35 održanih međunarodnih izložbi fotografije na Zagreb salonu sudjelovali fotografi iz više od 80 zemalja. Zagreb je tako postao mjesto susreta fotografa iz cijelog svijeta. Ta velika međunarodna izložba fotografije tradicionalno je praćena nizom ostalih manifestacija: tribinama, dodatnim izložbama i medijskim praćenjem (u dnevnom tisku, radiju i na TV-u). Ove je, 2013. godine, održan 35. Zagreb salon, po prvi put kao pozivna izložba na koju su pozvani prijateljski klubovi iz Europe kako bi se obilježio ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju i održala završna manifestacija u sklopu niza izložbi kojima je Fotoklub Zagreb obilježio 120 godina rada.

Sukladno navedenim programskim načelima širenja fotografске kulture u vlastitom narodu, Fotoklub Zagreb od 14. Zagreb salona (od 1968.) pa sve do 24. Zagreb salona (1990.), do vojne i oružane agresije na Republiku Hrvatsku, od fotografija prispjelih na pojedini Zagreb salon organizira i održavanje pratećih međunarodnih izložbi fotografije u ostalim gradovima u našoj zemlji. Na takav način Fotoklub Zagreb u navedenom razdoblju obavlja iznimnu kulturno-prosvjetiteljsku misiju.

Godine 1998. na 27. je Zagreb salonu nastavljena takva praksa. Do danas su, u okvirima Zagreb salona, održane izložbe u brojnim mjestima širom Republike Hrvatske (Bjelovar, Daruvar, Dubrovnik, Gospic, Hlebine, Ivanec, Karlovac, Koprivnica, Kukljica, Novska, Osijek, Pag, Rijeka, Rovinj, Split, Šibenik, Varaždin, Vinkovci, Zadar i Sisak), s ukupno više od 100 međunarodnih izložbi fotografije. Zagreb salon postao je tako u Republici Hrvatskoj, u navedenom razdoblju, jedna od većih međunarodnih kulturnih manifestacija, što nažalost u javnosti nije poznato. Takvu će poticajnu ulogu Fotoklub Zagreb, vjeran svojoj tradiciji, i dalje nastaviti provoditi.

Kao i sedamdesetih godina, Klub organizira klupske izlete uz otvorenje klupske ili drugih izložbi u zemlji i inozemstvu. Tako je čest gost klubova u Bjelovaru, Đurđevcu, Osijeku, Rovinju, Varaždinu, Sisku i Vinkovcima. Sve će to imati za rezultat priljev brojnih novih članova, ali i povratak starijih članova, koji ponovno nalaze interes svoje nazočnosti u Klubu.

U Klubu se utorkom, tijekom klupske sastanaka, ponovno uvode raznovrsni programi: putopisne reportaže članova, stručna predavanja, predavanja poznatih hrvatskih fotografa, redatelja i slično. Uvodi se i program Novi smjerovi razvoja fotografije koji je zapravo prezentacija novih tehničkih dostignuća, fotoaparata i fotoopreme, a

Salon had its specialized webpage and all activities of receiving photos and documentation management was done through this internet page.

Up to date, the Zagreb salon has held 35 international photographic exhibitions with more than 80 countries participating so that Zagreb has become the venue of photographers from all over the world. This big international photographic exhibition has been traditionally followed by a series of other events: public lectures and discussions, additional exhibitions and media follow ups (in daily newspapers, radio and TV). This year there was the 35th Zagreb Salon, and for the first time as positive exhibition that invited friendly clubs from Europe in order to mark the accession of the Republic of Croatia to the European Union and the closing event with a series of exhibitions was held in order to mark the 120th Anniversary of the Fotoklub Zagreb.

In accordance with the principles of spreading educational programme of photographic culture among the nation, the Fotoklub Zagreb – from the 14th Zagreb salon (since 1968) until the 24th Zagreb salon in 1990, when the Republic of Croatia was hit by military aggression, the Zagreb salon organized and also held accompanying international photo exhibitions in other Croatian cities. In such a way, in that period, the Fotoklub Zagreb led an exceptional cultural and educational mission.

In 1998, the 27th Zagreb salon continued such practice. So far, within the Zagreb salon, exhibitions have been held in all parts of the Republic of Croatia: Bjelovar, Daruvar, Dubrovnik, Gospic, Hlebine, Ivanec, Karlovac, Koprivnica, Kukljica, Novska, Osijek, Pag, Rijeka, Rovinj, Split, Šibenik, Varaždin, Vinkovci, Zadar and Sisak. With more than 100 international photographic exhibitions, the Zagreb salon has thus become one of the biggest cultural manifestations which, unfortunately, has not been known to the public. Faithful to its tradition, the Fotoklub Zagreb will keep on having such a significant role.

As in the seventies, the Club has organized trips for its members with the opening of the Club and other exhibitions in the country and abroad being a frequent guest in the clubs of Bjelovar, Đurđevac, Osijek, Rovinj, Varaždin, Sisak and Vinkovci. This has resulted in the arrival of numerous new members as well as in the return of old members who have shown their interests to participate in the Club's activities.

On Tuesdays, during the Club meetings, various programmes are presented: members' travel pieces, professional lecturing, lectures given by famous Croatian photographers, movie directors and similar. Moreover, a new programme has been introduced: "New Photography Trends" presenting new technological achievements, new

održavaju ga zastupnici proizvođača fotografске opreme: HP, Olympus, Sony, Canon i Pentax, te tvrtke kao što su KSU, NeoOrbis, Prizma, Bratulić, Crescat i ArtJus. Također se uvodi Fotogled, pregledavanje fotografija članova Kluba uz stručnu kritiku.

U Klubu, kao i nekad, dolazi do jake izložbene aktivnosti u klupskoj galeriji. Predsjednik Šebrek nameće tempo održavanja novih izložbi svaka dva tjedna. Postaje pravilo godišnje održati dvadesetak izložbi fotografije. Paralelno s tim, Klub kao i njegovi članovi, održavaju izložbe izvan Kluba u sklopu projekta zvanog Fotoklub Zagreb u gostima. Te se izložbe održavaju u Hrvatskoj i u svijetu.

Već 2001. obnovljena je i nekad popularna izložba iz 60-ih, 70-ih i 80-ih godina, tzv. Mali Zagreb⁽¹⁵⁾. Izložba Mali Zagreb bila je posvećena gradu Zagrebu i njegovim građanima. Održana je prvi put 1965. godine. Otada pa do danas nije se održavala redovito. Danas, ta izložba uz Dan grada Zagreba, postaje poseban projekt pod nazivom Zagreb i Zagrepčani. S obzirom na to da raspolaže skromnim materijalnim sredstvima, ta se izložba održava samo na klupskoj razini. Na temelju te izložbe, u Klubu se formiraju kolekcije fotografija koje se izlažu u brojnim izložbenim salonima u zemlji i izvan nje. Tako su kolekcije fotografija na temu Zagreb i Zagrepčani izlagane i izvan Fotokluba Zagreb (Osijek, Vinkovci i Beli Manastir), a u Sloveniji u Brežicama, Rogaškoj Slatini, Mariboru i Novoj Gorici. Također su izlagane u Nottinghamu u Engleskoj; Mainzu i Stuttgарту u Njemačkoj; Grazu, Beču i Eisenstadt u Austriji; Targu, Muresu i Oradei u Rumunjskoj; Džakarti u Indoneziji; Kyotu u Japanu i Tirani u Albaniji. Klub također formira i druge klupske kolekcije fotografije koje izlaže u zemlji i inozemstvu.

Želeći klupsku zbirku hrvatske fotografije učiniti dostupnom kulturnoj javnosti, tajnik Ložić i Zdenko Kuzmić, u početnoj suradnji s Mladenom Kuzmanovićem (preminuo 2001.), glavnim urednikom "Vijenca", časopisa za kulturu Matice Hrvatske, od 2000. pa do 2005.⁽¹⁶⁾ u tom časopisu objavljaju (kronološkim redom) radeve najznačajnijih autora iz te zbirke. U "Vijencu" je u tome razdoblju predstavljeno 111 autora.

U cilju prikupljanja, evidentiranja i očuvanja naše fotografске baštine u novome tisućljeću, Klub je posvetio veliku pažnju izdavačkoj djelatnosti. Osim standardnih i kvalitetnih kataloga Zagreb salona te ostalih izložbi koje su se održavale u klupskoj galeriji, u okvirima izlagачke djelatnosti tiskan je niz povjesno-istraživačkih knjiga iz povijesti Kluba, povijesti fotoamaterskoga pokreta i Zagreb salona⁽¹⁷⁾.

cameras, and camera equipment held by the representatives of the photographic equipment manufacturers: HP, Olympus, Sony, Canon and Pentax, and some others like KSU, NeoOrbis, Prizma, Bratulić, Crescat and ArtJus. Moreover, *Fotogled* has also been introduced in order to view the members' photos with the professional review.

There have been many exhibitions in the Club gallery. President Šebrek increased the frequency of exhibitions – occurring every two weeks having around twenty yearly. At the same time, the Club and their members have held exhibitions outside the Club within the project titled the *Visiting Fotoklub Zagreb*. These exhibitions are held in Croatia and abroad.

In 2001 once popular exhibition from the sixties, seventies and eighties was renewed – the so called *Mali Zagreb* (little Zagreb)⁽¹⁵⁾. The exhibition *Mali Zagreb* was dedicated to the town of Zagreb and its citizens. It was held in 1965 for the first time and since then it has not been held regularly. Today, this exhibition, alongside with the Day of Zagreb Town, has become a special project titled *Zagreb and Zagreb Citizens*. Because there are scarce material resources, this exhibition has been given only at the Club level. Due to this exhibition, the photos in the Club are collected to be sent to numerous photo exhibitions in the country and abroad. So the selected photographs presenting Zagreb and its citizens were sent outside the Fotoklub Zagreb (Osijek, Vinkovci and Beli Manastir), and in Slovenia in Brežice, Rogaška Slatina, Maribor and Nova Gorica. Moreover, they were exhibited in Nottingham in England; Mainz and Stuttgart in Germany; Graz, Vienna and Eisenstadt in Austria; Targ, Mures and Oradea in Romania; Jakarta in Indonesia; Kyoto in Japan and Tirana in Albania. The Club has also created other photo collections that have been sent in the country and abroad.

In order to make the Club collection of Croatian photography available to the public, the secretary of the Club, Mr Ložić and professor Zdenko Kuzmić, in cooperation with professor Mladen Kuzmanović (died in 2001), editor-in-chief of *Vijenac* (the wreath), a magazine of Matica Hrvatska, the central national cultural institution in Croatia, published these works. From 2000 until 2005⁽¹⁶⁾ this magazine published (in the chronological order) the works of 111 authors.

In order to collect photos, record and keep our photographic heritage in the new millennium, the Club has paid great attention to publishing activities. Except for standard and high quality catalogues of the Zagreb salon and other exhibitions held in the Club gallery, a series of historical and scientific books on the Club

Fotoklub Zagreb proslavio je 2007. godine 115. obljetnicu svojega postojanja. Tomu je u čast održana svečana sjednica u Gornjogradskoj vijećnici, kao i Retrospektivna izložba fotografije⁽¹⁸⁾ u Muzeju grada Zagreba.

Ta je izložba nastavila svoj promidžbeni put po Hrvatskoj. Tako je 2008. održana u Centru za vizualne umjetnosti u Rovinju, u proljeće 2009. u izložbenome prostoru Arsenala u Zadru, a u jesen te godine u Muzeju grada Rijeke. U proljeće 2010. održana je u Muzeju grada Labina.

Već po tradiciji, Klub dugi niz godina svoju međunarodnu izložbenu djelatnost ostvaruje suradnjom i razmjenom izložbi fotografije s fotografskim udrugama u zemlji i svijetu i to često na osnovi reciprociteta, bilo pojedinačnim nastupom svojih članova na međunarodnim izložbama u zemlji i inozemstvu, bilo izlaganjem klupske i autorskih kolekcija fotografije na izložbama u zemlji i inozemstvu. Fotoklub Zagreb tako svojim međunarodnim izložbenim programom promiče hrvatsku fotografiju i fotografsku umjetnost i u zemlji i u inozemstvu.

Od 2000. godine u Galeriji fotografije Fotokluba Zagreb održano je 38 autorskih i 46 grupnih izložbi inozemnih autora, dok su inozemstvu održane 33 autorske i 47 grupnih izložbi fotografije: Ptuj, Ljubljana, Celje, Maribor, Kranj, Kopar, Gorenja Vas, Brežice, Rogaška Slatina, Nova Gorica, Beograd, Novi Sad, Skoplje, Čačak, Sarajevo, Tuzla, Banja Luka, Graz, Eisenstadt, Beč, Schaffhausen, Kapfenberg, Istanbul, Adana, Izmir, Temišvar, Oradea, Wallan, Helsinki, Catania, Chieti, Firenca, Trst, Kyoto, Parana, Buenos Aires, Nottingham, Wigan, Opava, Veseli nad Moravu, Philadelphia, Budimpešta, Uppsala, Krakow, Gliwice, Dundalk.⁽¹⁹⁾

U povijesti Fotokluba Zagreb bilo je nekoliko velikih smjena generacija. Zadnja se dogodila 2010. godine kad na čelo Kluba dolazi Damir Tiljak. Sposoban organizator, Tiljak će u vrlo kratkom roku, svojim nastojanjima potaknuti nove tendencije, uz uzimanje u obzir stoljetne tradicije Kluba, u novim vremenima i uvjetima.

On će uz već tradicionalne oblike klupske aktivnosti uvesti i niz novih sadržaja, primjerena dobu koje dolazi. Pri tome si je, kao strateške pravce postavio sljedeće ciljeve: daljnje održavanje moderniziranoga Zagreb salonu te nastavak održavanja izložbi fotografije poznatih domaćih i svjetskih fotografa. Posebna je zadaća tehničko očuvanje Zbirke hrvatske fotografije (klimauređaji, uređaji za održavanje konstantne vlažnosti) i daljnje prikupljanje fotografija. Početkom mandata Tiljak je

history were published as well as the history of amateur photography and Zagreb salon⁽¹⁷⁾.

In 2007, the Fotoklub Zagreb marked its 115th Anniversary. On that occasion there was a ceremonial meeting in the Old City Hall and the Retrospective Photo Exhibition⁽¹⁸⁾ in the Zagreb City Museum.

That exhibition continued its promotion throughout Croatia. In 2008 it was held in the Centre of Visual Arts in Rovinj, in the spring of 2009 in the exhibition hall of the Arsenal in Zadar, and in the autumn of the same year it was held in the Rijeka City Museum. In the spring of 2010 the exhibition was held in the Labin Town Museum.

Traditionally, the Club has had a cooperation and exchange of exhibition events of its members (single or collective) with photographic associations in the country and abroad. With international exhibitions the Fotoklub Zagreb is thus promoting Croatian photography and art photography in the country and abroad.

Since 2000, the Fotoklub Zagreb Photo Gallery has launched 38 author and 46 group foreign exhibitions whereas it held 33 author and 47 group photo exhibitions abroad: Ptuj, Ljubljana, Celje, Maribor, Kranj, Kopar, Gorenja Vas, Brežice, Rogaška Slatina, Nova Gorica, Beograd, Novi Sad, Skoplje, Čačak, Sarajevo, Tuzla, Banja Luka, Graz, Eisenstadt, Beč, Schaffhausen, Kapfenberg, Istanbul, Adana, Izmir, Temišvar, Oradea, Wallan, Helsinki, Catania, Chieti, Firenca, Trst, Kyoto, Parana, Buenos Aires, Nottingham, Wigan, Opava, Veseli nad Moravu, Philadelphia, Budimpešta, Uppsala, Krakow, Gliwice, Dundalk⁽¹⁹⁾.

Throughout the history of the Fotoklub Zagreb there have been several generation rotations. The last one took place in 2010 when Damir Tiljak headed the Club. Being a skilful organizer, Tiljak has initiated new tendencies taking into account hundred year tradition during new times and new conditions.

In addition to the traditional forms of the Club activities he has implemented new forms of activities in conformity to the modern age. He has set up the following goals: further modernizing the Zagreb salon and the continuation of exhibitions of famous Croatian and world photographers. A special attention has been given to the technical maintenance of the Croatian Photography Collection (air conditioners, humidifiers) and further collecting of photographs. At the beginning of his mandate, Tiljak put additional efforts to modernize the Club and its graphic identity and the identity of the Zagreb salon, standardized the way of presenting the Club through the Club collections, introduced the programme of branding the Club and the Zagreb salon, thanks to him the webpage of

uložio dodatni napor te je osuvremenio Klub, modernizirao i standardizirao njegov grafički identitet i identitet Zagreb salona, standardizirao način prezentiranja Kluba kroz klupske kolekcije, uveo program brendiranja Kluba i Zagreb salona, dao izraditi novu suvremenu *web*-stranicu kluba i Zagreb salona. Grafički identitet Kluba dodatno je moderniziran novim načinom oblikovanja kataloga klupske izložbi, čemu su obol dali novi klupska grafičar Vladimir Pavlić i diplomirana grafička dizajnerica kluba Darija Tripalo, koja je kao iskusna novinarka također preuzela odnose s javnošću i međunarodnu komunikaciju.

Tiljak je već prije izbora za predsjednika Kluba preuzeo vođenje edukativnih programa. Fotoklub Zagreb oduvijek je stavljao velik naglasak na edukaciju. Branko Jendrašić održavao je 2001. i 2002. u kolor laboratoriju Kluba tečajeve fotografije u boji. Od 2003. do 2005. održano je i nekoliko tečajeva rada u programu Adobe Photoshop koje je vodio Tomislav Dolenc. Klasični tečaj crno-bijele fotografije vodio je Josip Vranić sve do svoje smrti 2006. godine.

Godine 2007., nakon smrti Josipa Vranića, vođenje svih programa preuzima Damir Tiljak. Koliko god je Vranić godinama vrlo uspješno vodio, kroz već stoljetnu tradiciju, klasične tečajeve crno-bijele fotografije, od snimanja do izradbe fotografija u tamnoj komori, Tiljak je drugačijim pristupom tečajeve osuvremenio, podignuvši ih na višu razinu. Pritom klasični naziv *tečaj*, u doslovnom smislu, prestaje vrijediti. Tiljak u nastavu uvodi modularni pristup edukacijskih programa pri čemu je svaki takav modul zaokružena tematska nastavna cjelina. To su programi moduli: Opća fotografija, Estetika fotografije, Digitalna fotografija, Klasična (analogna) crno-bijela fotografija, Upravljanje svjetлом i studijska rasvjeta, Portretna fotografija, Modna fotografija, Erotika i glamur, Akt, Aplikativna fotografija, Kreativna fotografija, Printanje i upravljanje bojom, Napredna modna i reklamna fotografija, Napredna crno-bijela fotografija, Digitalna crno-bijela fotografija i Umjetnička fotografija. Vođenje modula Photoshop za fotografije preuzima diplomirana grafička dizajnerica Darija Tripalo koja uvodi niz noviteta i praktičnu nastavu povezanu s konkretnim problemima koji se javljaju u svakodnevnom fotografskom radu. Manje se cjeline odrađuju u obliku radionica kao što su: Krajolici, Portret, Studijsko slikanje svjetлом, Selektivnost u fotografiji, Lith print, Tekuća emulzija, Foto transfer, Makro, Panorama, Bojanje fotografije rukom, Noćno fotografiranje, Duge ekspozicije, Noćni krajolik i slikanje krajolika svjetлом, a u suradnji s drugim fotografima i članovima Kluba

the Club and the Zagreb salon has been modernized. Graphical identity of the Club has been additionally modernized through the new catalogue design of the Club exhibitions thanks to the Club graphic designers Mr Vladimir Pavlić and Ms Darija Tripalo who graduated from the Faculty of Graphic Arts and she is also a contact for media and public relations as well as international communication.

Even before his election as President of the Club, Tiljak had already launched educational programmes of the Fotoklub Zagreb paying a great attention to education. In 2001 and 2002 Branko Jendrašić held courses in colour photography in the Club colour laboratory. From 2003 till 2005 several courses in Adobe Photoshop were held and conducted by Tomislav Dolenc. Classic course of black and white photography was conducted by Josip Vranić until he died in 2006.

In 2007, after the death of Josip Vranić, Damir Tiljak has led all programmes. As much as Vranić led the classic course of black and white photography in a very successful way – from shooting until making photos in the dark room, Tiljak has modernized the courses with a different approach, taking them to a higher level. Moreover, a classic term – *course*, does not exist anymore in its literal sense. Tiljak has introduced a modular approach in the curriculum of educational programmes where each module makes a complete teaching unit. These programme modules are as follows: *General Photography Concepts, Fine-Art Photography, Digital Photography, Classic (Analogue) Black and White Photography, Lighting and Studio for Photography, Portrait Photography, Fashion Photography, Erotic and Glamour Photography, Nude Photography, Applied Photography, Creative Photography, Printing and Colour Techniques, Advanced Fashion and Advertising Photography, Advanced B&W Photography, Digital B&W Photography and Art Photography*. The course: *Photoshop for Photographers* is conducted by Ms Darija Tripalo who graduated from the Faculty of Graphic Arts having introduced practical exercises in solving concrete problems during usual photographic activities. Smaller units of the course are attended in the form of the workshop such as: *Landscape, Portrait, Light Painting, Selectivity in Photography, Lith print, Liquid Emulsion, Photo Transfer, Macro Photography, Panoramic Photography, Hand Painting Photograph, Night Photography, Long Exposure, Night Landscape and Lighting of Landscape*. In cooperation with other photographers and club members specialized in various categories of the photography, other workshops have been organized, e.g., *Wedding Photography, Concert Photography, and Astrophotography*.

specijaliziranim za određene kategorije fotografije organiziraju se i druge radionice, na primjer, Fotografiranje vjenčanja, Koncertna fotografija i Astrofotografija.

Od 2007. pa do 2013. kroz spomenute je edukativne programe prošlo više od 1500 polaznika, a neki su blokovi i nastavne jedinice održavani i u inozemstvu. Također je pokrenut i program tečajeva fotografije na engleskom jeziku za strane državljanke koji žive i rade u Hrvatskoj.

Vrijedno je napomenuti da su mnogi polaznici, zadovoljni kvalitetom nastave, završili po nekoliko nastavnih cjelina, a nekoliko njih završilo je kompletan program te se danas i profesionalno bave fotografijom.

Tiljak istodobno, svake godine, organizira izložbu pod nazivom Fotonaut⁽²⁰⁾ kojom članovima Kluba predstavlja najuspješnije rade polaznika edukacijskih programa. Zahvaljujući takvoj metodi rada, stoljetni klasični crno-bijeli tečajevi analogue fotografije prerasli su u pravu Školu fotografije pod nazivom Fotonaut. Program Škole fotografije Fotonaut stalno se nadopunjuje i modernizira tako da prati sve suvremene trendove u umjetnosti i tehnologiji fotografije.

Djelovanje Škole fotografije Fotonaut danas je višeslojno. U Školu dolaze polaznici koji traže osnovnu edukaciju, kao i osobe koje se žele usavršiti i nadopuniti postojeće fotografsko znanje. Renome škole je takav da u nju dolaze i osobe izvan Zagreba (Škola djeluje u večernjim satima). Bilo je i polaznika koji su se privremeno preselili u Zagreb da bi mogli pohađati Školu.

Također, pohađanje nastave u Školi mnogima je poslužio kao priprema za profesionalni rad u području fotografije – otvaranje obrta kao i priprema za upis na umjetničke akademije i fakultete s područja fotografije u zemlji i inozemstvu.

Fotoklub Zagreb proslavio je 2010. jubilej rijedak čak i u svjetskim relacijama. Naime, te je godine održan 33. Zagreb salon, međunarodna izložba fotografije, a u povodu 100 godina održavanja te izložbe (1910. – 2010.). Izložba je održana u Muzeju Mimara. Tom je prigodom predsjednik Republike Hrvatske dodijelio Fotoklubu Zagreb Povelju Republike Hrvatske.

Često sam se puta susretao u raznim prigodama, u diskusijama vođenim i među profesionalnim fotografima, a i unutar "strukе", s pitanjem mjesta i uloge Fotokluba Zagreb u hrvatskoj fotografiji. Od maksimalnoga uvažavanja do maksimalnoga podcenjivanja. No, pritom bih želio sve podsjetiti na jednu naizgled neprimjetnu, ali vrlo važnu činjenicu. Još od daleke 1910. godine, kad grupa fotoamatera postavlja u Zagrebu prvu

From 2007 until 2013, more than 1500 attendees went through the abovementioned programmes, and some courses were held abroad as well. Moreover, the courses on photography have been conducted in the English language for foreign citizens who have been living and working in Croatia.

It is important to mention that many attendees, who were satisfied with high quality courses, finished several classes and some of them took the complete programme and today they are professional photographers.

At the same time, each year Tiljak organizes the exhibition titled *Fotonaut*⁽²⁰⁾ with which he presents the most successful works of the attendees of the educational programmes to the members of the club. Due to such working method, one hundred year old classic black and white courses of analogue photography have grown into the School of Photography under the title *Fotonaut Programme of the School of Photography*. *Fotonaut* has been enriched and modernized so that it follows modern trends in art and technology of the photography.

Today the courses of the *Fotonaut Programme of the School of Photography* are multilayered. The School is attended by those who seek basic education, as well as those who wish to improve and enhance their current knowledge in the photography field. The reputation of the school is such that it has been attended by persons who live outside Zagreb (the School has also evening courses). There were also attendees who temporarily moved to Zagreb in order to be able to attend the School.

Moreover, the School has served many attendees as a preparation for the professional work in the field of photography – starting a business venture as well as preparing to enrol in art academies and schools in the photography field in the country or abroad.

In 2010 the Fotoklub Zagreb celebrated a jubilee uncommon in the world – 33rd *Zagreb salon* was held. The special feature of the exhibition that was held in Mimara Museum was the celebration of the 100th anniversary (1910 – 2010) of the first Salon. On that occasion, President of the Republic of Croatia awarded the Charter of the Republic of Croatia to the Fotoklub Zagreb.

On various occasions, during the discussions among my colleagues as well as professional photographers, I have often encountered the question about the role and position of the Fotoklub Zagreb in the Croatian Photography. There has been maximum respect as well as maximum underestimate. However, I would like to remind everybody about an unnoticed but important fact. Since the year 1910, when the group of amateurs launched the first international exhibition, until today,

međunarodnu izložbu, pa do danas, Fotoklub Zagreb suočava se s vrlo važnim problemom: organizacijom tih izložbi i praćenjem razvoja fotografije u svjetskim relacijama, kako bi kao organizator takvih velikih međunarodnih izložbi dovoljno kvalitetno odradio svoj posao. S takvim problemom nije se u kontinuitetu suočavala niti jedna naša strukovna ili neka druga slična organizacija jer kontinuitet organiziranja velike međunarodne fotografске manifestacije svojstven je jedino Fotoklubu Zagreb.

Zagreb salon, međunarodna izložba fotografije, u svim fazama svojega rada bio je ujedno i velika škola fotografije i fotografске umjetnosti u Klubu. Rezultat je toga visok domet fotografskoga stvaralaštva članova Kluba, kao i vrlo ozbiljan pristup u realizaciji svake izložbe, a posebno u tiskanju kvalitetnoga kataloga, po kojem je Zagreb salon prepoznatljiv u svijetu.

Slaveći 2012. godine 120 godina Fotokluba Zagreb, možemo konstatirati da su ciljevi od njegova utemeljenja pa do današnjih dana bili višestruki: izložbeni, edukativni, istraživački i povjesno arhivski (priključivanje fotografija za Zbirku hrvatske fotografije), kao i poticanje i povezivanje Kluba s domaćim, inozemnim i međunarodnim udrugama. U tom smislu, Fotoklub Zagreb je tijekom svoje bogate povijesti održavao brojne veze sa svjetskim fotografskim institucijama, mnogim nacionalnim fotosavezima, muzejima i ostalim institucijama kulture te je u potpunosti ispunio ideje svojih osnivača.

Doduše, velike svjetske kataklizme, poput Prvoga i Drugog svjetskog rata prekidale su i usporavale rad Fotokluba Zagreb. No, danas s ponosom konstatiramo da su se mijenjali društveni sustavi, formirale se i raspadale države, ali je žilavi fotoamaterski pokret, temeljen na beskonačnoj ljubavi prema fotografkoj umjetnosti opstao, zahvaljujući dugoj i sjajnoj tradiciji fotoamaterskoga pokreta u Fotoklubu Zagreb.

Fotoklub Zagreb stupao je tijekom svojega postojanja u kontakte s brojnim institucijama u cilju promicanja hrvatske fotografске umjetnosti.

Tako je svoja izdanja knjiga, kao i kataloga Zagreb salona, međunarodne izložbe fotografije, u više navrata do danas dostavljao u sljedeće institucije:

HAZU – Kabinet za arhitekturu i urbanizam – Arhiva za likovne umjetnosti, Muzejsko dokumentacijski centar – Knjižnica, Hrvatski državni arhiv, Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu (sukladno zakonskim propisima), Narodni muzej u Zadru, Muzej grada Šibenika, Pučko otvoreno učilište u Pazinu, Narodni muzej u Labinu, Gradski muzej Bjelovar, Centar za kulturu Đurđevac,

the Fotoklub Zagreb has faced a key issue: how to organize these exhibitions at high quality level and follow the worldwide development of the photography. No other professional or similar organization has faced such a problem since the continuity of organizing the big international photographic manifestations is a characteristic only of the Fotoklub Zagreb.

In all of its phases, being an international photo exhibition, the Zagreb salon has also been a significant school of photography and photographic art in the Club. It has resulted in a high level of professionalism of the Club members and a serious approach to each exhibition particularly in printing a high quality catalogue for which the Zagreb salon is recognized throughout the world.

By celebrating 120 years of the Fotoklub Zagreb in the year 2012, we may conclude that its goals since its founding until today have been multiple: exhibitive, educational, scientific and historically selective (for the Collection of Croatian Photography) as well as enhancing and connecting the Club with domestic, foreign and international associations. Having that in mind, during its rich history, the Fotoklub Zagreb has maintained numerous relationships with world photographic institutions, various national photographic unions, museums and other cultural institutions and has entirely fulfilled the ideas of its founders.

Big world cataclysms such as World War I & II stopped and slowed down the work of the Fotoklub Zagreb. However, today, we proudly point out that social systems have changed; states were formed and broke apart but the strenuous photo amateur movement, based on its endless love for the photographic art, has survived owing to its long and brilliant tradition in the Fotoklub Zagreb.

The Fotoklub Zagreb has made contacts with numerous institutions with the purpose of promoting Croatian Photographic Art.

Therefore, the editions of its books, catalogues of the Zagreb salon, international photo exhibitions have been delivered to the following institutions:

HAZU (Croatian Academy of Sciences and Arts) – the Cabinet for Architecture and Urban Planning – the Fine Arts Archives, Museum Documentation Centre – Library, Croatian State Archives, National and University Library in Zagreb (in accordance with the legislation), National Museum in Zadar, Šibenik Town Museum, Public Open University in Pazin, National Museum in Labin, Town Museum in Bjelovar, Đurđevac Cultural Centre, Public Open University in Buzet, the City and University Library in Osijek.

Pučko otvoreno učilište u Buzetu, Gradsku i sveučilišnu knjižnicu Osijek.

Sva smo naša izdanja tijekom vremena planski uručivali pojedincima, djelatnicima u kulturi Zagreba, Hrvatske, kao i onima iz inozemstva.

Izložbe fotografije, u pravilu, posjećuju učenici strukovnih škola, na primjer, Škole za primjenjenu umjetnost u Zagrebu, Obrtničke škole za osobne usluge u Zagrebu, ali i mnogih škola izvan Zagreba. U okvirima svoje terapije, a na zamolbu Psihijatrijske bolnice u Vrapču, naše izložbe posjećuju i njezini bolesnici.

Fotoklub Zagreb od svojega je osnivanja hrvatskoj umjetničkoj fotografiji dao velik broj izvanrednih autora. Ponekad su to bili gotovo svi značajniji hrvatski fotografi. Kroz Klub su generacije starijih autora, nekad više, a nekad manje, prenosile svoja iskustva na nove članove, nastavljajući tako klupsku tradiciju do današnjih dana.

Od generacije do generacije, u danim vremenima pojavljivali su se nadareni mladi fotografi koji su u svojem kreativnom trenutku utjecali na sveukupna fotografска zbivanja u našoj zemlji i tako obilježili vlastitu generaciju. Pritom je, kako to u životu biva, u nekim trenutcima prevladavao kolektivni klupski duh, dok su u drugima autori išli svaki svojim smjerom.

Maksimalno zajedništvo i kolektivni duh dosegnuti su u drugoj polovini 30-ih godina, u vrijeme tzv. zagrebačke škole, dok je, tomu nasuprot, zajednički kolektivni duh 80-ih godina bio ozbiljno ugrožen.

Prva polovina XX. stoljeća nedvojbeno pripada crno-bijeloj fotografiji. Takvo je stanje vladalo još na ponovljenoj 9. međunarodnoj izložbi fotografije u Zagrebu (1951.) No, sve veće pojavljivanje fotografije u boji imat će za posljedicu da se već na 10. međunarodnoj izložbi fotografije u Zagrebu (1953.) izlažu i ocjenjuju u dvjema odvojenim sekcijama crno-bijele i fotografije u boji. Doduše, fotografija u boji bilo je na toj izložbi tek oko deset posto. No, tijekom vremena sve veći prodor fotografije u boji dovest će do njezina jednakovrijednog položaja i izjednačavanja s crno-bijelom fotografijom. To će imati za posljedicu i drugačiji pristup fotografiji uopće. Postaviti će se kao pitanje radi čega te dvije vrste fotografije uopće tretirati odvojeno što će imati za posljedicu da se već od 20. Zagreb salona (1981.) te dvije vrste fotografije na našoj međunarodnoj izložbi ne tretiraju odvojeno.

Od samih početaka obnovljenoga Fotokluba Zagreb početkom 30-ih godina prošloga stoljeća, Klub su vodili i pokretali mladi članovi. Kao primjer navodim da je 30-ih godina prosječna starost vodećih članova Kluba bila ispod 25 godina.

All editions have been regularly delivered to individuals, employees in the field of culture in Zagreb, Croatia and abroad.

The photo exhibitions are visited by students of vocational schools, e.g., School of Applied Arts and Design, Zagreb, Trade School for Personal Services, Zagreb, as well as by many schools outside Zagreb. As a part of their therapy, patients from the University Psychiatric Hospital Vrapče visit our exhibitions.

The Fotoklub Zagreb has, since its beginnings, given a large number of outstanding authors to the Croatian Art Photography. Sometimes they were almost all significant Croatian photographs. The generations of older authors have been conveying their knowledge and experience to the new Club members, keeping on the Club tradition until today.

From generation to generation, there have been talented young photographers who, in their creative moment, have had an impact on overall photographic events in our country thus leaving the trace of the entire generation. Sometimes a collective spirit has prevailed; while in other times each author took his/her own direction.

Togetherness and collective spirit were at their height in the second half of the thirties during the so-called Zagreb School, while, on the contrary, during the eighties, collective spirit was seriously shaken.

The first half of the 20th century undoubtedly belongs to the black and white photography. This also goes for the repeated 9th international photo exhibition in Zagreb (1951). However the rise of colour photography would be seen at the 10th International Photography Exhibition in Zagreb (1953) where black and white photos and colour photos were exhibited and evaluated separately although colour photos made up only ten per cent of the exhibition. However, the breakthrough of colour photography over time would result in its getting even and equalizing with black and white photography. This has led to a different approach to the photography posing a question is there a need to treat these two kinds of photography in a separate way so since the 20th Zagreb salon (1981) these two types of photography have not been separated at our international exhibition.

Since the very beginning of the renewed Fotoklub Zagreb, at the start of the 30's, the Club had been led and exhibitions launched by young members. In those days, the average age of the leading members of the Club was under 25 years of age.

During the 50's and 60's, the average age of the members who would take over the leading role of the Club was around 22.

Tijekom 50-ih i 60-ih godina prosječna starost članova koji će preuzeti vodeću ulogu u Klubu bila je oko 22 godine života.

Karakteristično je da su se u Klub učlanjivali mladi ljudi, u pravilu bez većega fotografskog znanja i iskustva, ali su svojim upornim kolektivnim radom stjecali i usavršavali fotografска znanja.

Rezultat takvoga rada uvijek je bila osobna aformacija pojedinca, ali i Kluba kao cjeline.

Kao što je hrvatska fotografija nakon Drugoga svjetskog rata bila krenula drugim putovima u odnosu na predratnu, to se dogodilo i nakon Domovinskog rata, kad se u Klubu pojavila nova izlagačka generacija neopterećena prošlošću.

Bila je to **Generacija 21** o kojoj govori ova knjiga.

Ovdje odmah dodatno objasniti. Pod Generacijom 21 ne podrazumijevam isključivo samo izlagače, bez obzira na godine starosti, koji su se u klubu pojavili u XXI. stoljeću, nego sve autore koji su aktivni u godinama koje ova knjiga predstavlja. Stoga naglašavam da je u XXI. stoljeću izlagačku djelatnost nastavio i određen broj autora iz XX. stoljeća.

Zašto to ovdje navodim, zašto je to važno?

Ta je manja grupa izlagača, nakon Domovinskog rata (1990. – 1995.), aktivnim uključivanjem u izložbenu djelatnost, svojim primjerom dala stimulans i poticaj novoj generaciji za uključivanje u izložbenu djelatnost u vrijeme kad je to bilo iznimno važno.

No, Generacija 21 bila je ponešto drugačija u odnosu na prethodna vremena. U Klubu su se u velikome broju pojavili građani starijih godišta, već formirani fotografi, koji nisu došli u Klub da u njemu stječu osnovna početnička fotografска znanja, nego da kao već formirane ličnosti kroz klupski rad i život zadovolje svoje izlagačke ambicije.

Plima vrlo mladih ljudi, pokretača klupskoga života, koja se dogodila polovinom 30-ih godina, kao i nakon Drugoga svjetskog rata 50-ih godina, više se nije dogodila.

Istražujući taj fenomen pokušao sam izračunati, slično prethodnim generacijama, prosječnu starost nove izlagačke generacije. Za primjer sam uzeo dobitnike FIAP-ovih zvanja AFIAP i EFIAP, postignute u Klubu od 2008. pa do 2012., dakle u rasponu od samo pet godina.

Navodim njihova imena jer to svojim kreativnim radom u potpunosti zaslužuju. To su: Čedomil Gros, Božidar Kasal, Biljana Knebl, Željko Krčadinac, Irena Matošević, Miljenko Marotti, Renato Pejković, Neda Rački, Zvonko Radičanin i Vinko Šebrek, njih deset na broju.

It was significant that the members of the Club were mostly young men with little photographic knowledge and experience but with their persistent work they acquired and perfected photographic knowledge.

The results of such work have always been personal achievements as well as those of the entire Club.

As the Croatian photography took another direction after the Second World War in comparison to the pre-war one, the same has happened after the Homeland War when the Club joined new generation without the burdens of the past.

This has been the **Generation 21** about whom this book is talking about.

I have to explain additionally that the Generation 21 does not imply the exhibitors only, no matter their age and those who joined the club in the 21st century, but all the authors who have been active in the years this book is describing. Therefore I wish to point out that a certain number of authors from the 20th century have continued to exhibit in the 21st century.

Why do I mention this, why is this so important?

By participating in the exhibition activities, "after the Homeland War (1990 – 1995)", this small group of authors has stimulated and enticed the new generation to take part in these activities when it has been of great importance.

However, the Generation 21 was somehow different in comparison to the previous period. The Club was joined by elder citizens who were already formed photographers and who had not joined the Club in order to acquire photographic knowledge and skills but to satisfy their exhibition ambitions.

The tide of very young people, initiators of the Club's life that happened in the mid 30's, as well as after the Second World War in the 50's, has not happened again.

While exploring this phenomenon, I tried to calculate the average age, similar to the previous generations, of the new exhibition generation. As an example I took those who received FIAP titles – AFIAP (Artist of the International Federation of Photographic Art) and EFIAP (Excellence) being in the Club from 2008 until 2012, therefore – within the period of 5 years only.

I wish to mention their names because they have deserved it by their creative work. They are as follows: Čedomil Gros, Božidar Kasal, Biljana Knebl, Željko Krčadinac, Irena Matošević, Miljenko Marotti, Renato Pejković, Neda Rački, Zvonko Radičanin and Vinko Šebrek, ten of them.

The data about their age at the moment of becoming a member of the Club is very surprising (the period comprises 2002 – 2010). The average age of our FIAP

Istražujući podatke o njihovoј dobi u trenutku učlanjenja u Klub (u rasponu od 2002. pa čak do 2013.) rezultati su bili iznenađujući. Prosječna starost naših FIAP-ovaca u trenutku učlanjenja u klub iznosila je oko 53 godine, za razliku (kako sam to već pripomenuo) od prosječne dobi vodećih izlagača iz 30-ih koja je iznosila oko 25 godina, a 50-ih oko 22 godine. Razlika je očevidna.

Navedeni su podatci iznimno zanimljivi. Činjenica da se u Klubu pojavila generacija sjajnih izlagača u zrelim godinama koji su u vrlo kratkom razdoblju postigli FIAP-ova zvanja je bez presedana. Prema mojim istraživanjima, u prethodnim je vremenima razna FIAP-ova zvanja dobilo ukupno dvadeset četvero članova Kluba, ali u rasponu od čak 31 godine (od 1951. pa do 1982.), dok je u vremenu od 2008. pa do 2013. ta zvanja osvojilo čak 19 autora što je bitna razlika.

Osim navedenoga primjera članova Kluba u svezi s postignutim FIAP-ovim zvanjima, koji su sukladno pravilima FIAP-a ta zvanja željeli postići, postoji i skupina također sjajnih izlagača, ali do danas bez nekih posebnih ambicija za postizanje FIAP-ovih zvanja. Kao primjere navodim nekoliko autora: Valentina Bunić, Daniel Lovrić, Slavko Radman i Vesna Đukić. Svi su oni osvojili niz nagrada i priznanja, ali nisu pokazali interes za dobivanje amaterskih fotografiskih zvanja. Zajednička im je još jedna karakteristika: svi su polaznici Škole fotografije Fotonaut.

U svojim sam istraživanjima pokušao odgovoriti na pitanje: Po čemu se ova generacija razlikuje od svih prethodnih koje su prošle kroz Klub? Sva moja razmišljanja o tome vodila su me uvijek prema jednomu odgovoru: u fotografiji je nastupilo novo doba – digitalno doba.

Uobičajeno je u povijesnim istraživanjima da se za objavljivanje knjiga poput ove očekuje vremenski odmak od istraživanih događaja.

Pojavljivanje novih digitalnih fotoaparata i pripadajuće tehnologije u potpunosti će izmijeniti naša razmišljanja u pristupu fotografiji, uzimajući u obzir tehničke mogućnosti snimanja i obradbe fotografija.

S obzirom na to da živimo u izrazito brzom i dinamičnom vremenu, kad se tehnološki progres mijenja i svakodnevno usavršava, a u konačnici utječe na postupke u fotografiji, u knjizi ćemo odstupiti od uobičajene matrice vremenskoga odmaka jer, po mome mišljenju, za to nemamo vremena.

Zadnjih je dvadesetak godina, nastankom digitalne fotografije, došlo do drastičnih promjena u tehnici izradbe fotografija.

photographers at the moment of becoming a member was 53, which is visibly different from the average age mentioned above from the 30's of the past century that had been 25, and during 50's it was about 22 years of age.

The stated data are very interesting. The fact that the Club joined a generation of brilliant authors in mature years who in a very short time received FIAP awards was without precedent. According to my research, various FIAPs were received by a total of twenty four members of the Club within the period of 31 years (from 1951 until 1982) which presents a significant difference.

Except for the mentioned example of the Club members who were awarded with FIAP and wished to achieve it, according to the FIAP rules, there has also been a group of similarly brilliant authors who have not had such ambitions. I would like to mention some authors: Valentina Bunić, Daniel Lovrić, Slavko Radman and Vesna Đukić. They have all received various awards and appreciations but have not shown interest for achieving amateur photographer status. They have one more characteristic in common: they have all attended the Fotonaut School of Photography.

In my studies I have tried to give an answer to the question: „How does this generation differ from all the previous ones who have gone through the Club“. All my thinking about it has been directed towards one answer: there is a new age of the photography – the digital age.

It is usual to have a historical distance from the events we have been studying when publishing the books like this one.

The appearance of new digital cameras and its technology has thoroughly changed our approach to the photography taking into account technical possibilities of taking a photo and its editing.

Since we live in very dynamic times, when the technology is changing fast and thus having an impact on photographic procedures, we shall not respect a principle of historical distance because we do not have time for that.

With the digital photography, in the past twenty years, there have been drastic changes in the method of processing. Long time procedures in a photographic darkroom, enlarging and processing of photographs where often, after the development in a stop bath something completely new comes out in comparison to the image of the negative; have been replaced by editing of photographs by personal computers in daylight too. Comfortably sitting in front of a computer, photographers can intervene in their photos in countless ways which would result in obtaining new qualities. It is useless to say that neither computer nor all kinds of programmes would mean anything if it is not for the author who sits in front of it, with his talented eye and

Dugotrajne postupke u tamnoj komori, u procesu povećavanja i izradbe fotografija, pri čemu bi često puta iz kupki kao konačan proizvod izišlo nešto novo i nepredviđeno u odnosu na snimljeni negativ, zamijenila je izradba fotografija s pomoću računala i uz dnevno svjetlo. Udobno sjedeći uz računalo, autori mogu na svojim fotografijama intervenirati na bezbroj načina, što će imati za posljedicu stvaranje posve novih kvaliteta. No, razumije se, to ne treba posebno isticati, da ni računalo ni svi programi ne bi ništa značili da se iza računala ne nalazi autor fotograf, sa svojim darom zapažanja i vlastitim kreativnim pristupom. U Fotoklubu Zagreb nastupila je era digitalne fotografije i svega onoga što u tehničkom napretku donosi.

U prvom redu, fotografija u boji u većoj će mjeri nadvladati crno-bijelu. Tek su rijetke iznimke, poput Stanka Abadžića, koji se svojim klasičnim crno-bijelim fotografijama nostalgično vraća u vrijeme kad je bilo novo ono što je danas već odavno postalo klasično i pritom postiže uspjehe u svjetskim relacijama. Nasuprot njemu, fantastični pustinjski pejsaži u koloru i na granici apstrakcije našega klupskega kolege Miljenka Marottija druga su krajnost, prikaz mogućnosti fotografije u boji oplemenjene postupcima digitalne obradbe. Ukratko: radovi naših klupskih kolega kreću se između tih dviju krajnosti.

Naoko obični motivi minimalistički pročišćeni otkrivaju tako novi sadržaj, istraživački odnosi puni eksperimentiranja, prodiranje u ono manje poznato, suprotstavljanje tradicionalnim stanjima stvaranja smislenih kompozicija, opis društvenoga stanja u trenutku u kojem su nastajale, izvlačenje iz obilja informacija onoga što je bitno, osobno doživljavanje okoline novim tumačenjem i još puno toga moglo bi se nabrajati i pripisati novoj Generaciji 21 u našem Klubu.

U Galeriji fotografije Fotokluba Zagreb tijekom ovoga relativno kratkog vremena osim mnogih grupnih izložbi fotografije održane su i brojne samostalne izložbe naših članova. To je uvijek bio velik izazov, ali i poticaj autorima i ostalim članovima da nastave u tom smjeru.

Nije mi moguće, jer to prostor ne dopušta, navesti sve autorske izložbe, ali ne mogu, a da ne spomenem barem neke od njih, poput Đure Slake (*Život s fotografijom*, 2000.), Vinka Šebreka (*Petnaest lica Brežica – Fifteen Faces of Brežice*, 2000), Stanka Abadžića (*Prag koga volim – The Prague I love*, 2001), Đenka Ivaniševića (*Skice Dublina – Outlines of Dublin*, 2001), Nenada Velikonja (*Moj tajni vrt – My Secret Garden*, 2001), Tereze Cetinić Tale (*S okusom soli – With a Taste of Salt*, 2002), Damira Tiljak (*Luna*, 2002), Jaka Primorac & Jurana Linarić (*Ljeto – Summer*, 2002), Krunoslav Lisac (*Pejsaži i virtualni pejsaži – Landscapes and Virtual Landscapes*, 2003), Ante Jaša (*Blizanci – Twin Towers*, 2003), Josip Ušaj (*Dvojbe – Dilemmas*, 2003), Miljenko Marotti (*Digitalno & Analogno – Digital & Analogue*, 2004), Stjepan Špičko (*Strukturalne forme – Structural forms*, 2004), Zvonimir Dumančić (*Bez komentara – No Comment*, 2005), Stanko Abadžić (*Prizori bez značenja – Sights without Meanings*, 2005), Mladen

artistic approach. The Fotoklub Zagreb has been a host to the digital photography and everything that it has brought along in terms of technological advancement.

Today, colour photography has prevailed over black and white photography. There have been rare exemptions – in the work of Stanko Abadžić who, with his traditional black and white photographs, nostalgically returns to those times when the new was what today has become classical after a long time and has been achieving worldwide successes. On the contrary, there are fantastic desert landscapes of colour photography bordering on abstraction by our Club colleague Miljenko Marotti thus representing the possibilities of colour photography enriched by digital processing. In short: the works of our Club colleagues range between these two extremes.

New Generation 21 of our Club is characterized by motifs that are quite common at the first sight but are purified in a minimalist way revealing a new content. There has been a lot of experimenting, breaking through into the unknown with defying traditional making of meaningful composition. The Generation 21 describes the society at the moment of its recording, taking out a lot of significant information with the personal touch of the surroundings and new interpretation. Many other features could be described and attributed to the new Generation 21 in our Club.

During this rather short time in the Photography Gallery of the Fotoklub Zagreb except for the group photo exhibitions, numerous solo exhibitions of members have been held. That has always been a great challenge as well as a motivation to the authors and other members to keep going in the same direction.

It is not possible, due to the lack of space, to mention here all author exhibitions but I could not omit some of them: Đuro Slako (*Život s fotografijom – Life with the Photography*, 2000), Vinko Šebrek (*Petnaest lica Brežica – Fifteen Faces of Brežice*, 2000), Stanko Abadžić (*Prag koga volim – The Prague I love*, 2001), Đenka Ivanišević (*Skice Dublina – Outlines of Dublin*, 2001), Nenad Velikonja (*Moj tajni vrt – My Secret Garden*, 2001), Tereza Cetinić Tale (*S okusom soli – With a Taste of Salt*, 2002), Damir Tiljak (*Luna*, 2002), Jaka Primorac & Jurana Linarić (*Ljeto – Summer*, 2002), Krunoslav Lisac (*Pejsaži i virtualni pejsaži – Landscapes and Virtual Landscapes*, 2003), Ante Jaša (*Blizanci – Twin Towers*, 2003), Josip Ušaj (*Dvojbe – Dilemmas*, 2003), Miljenko Marotti (*Digitalno & Analogno – Digital & Analogue*, 2004), Stjepan Špičko (*Strukturalne forme – Structural forms*, 2004), Zvonimir Dumančić (*Bez komentara – No Comment*, 2005), Stanko Abadžić (*Prizori bez značenja – Sights without Meanings*, 2005), Mladen

Analogno, 2004.), Stjepana Špička (Strukturalne forme, 2004.), Zvonimira Dumančića (Bez komentara, 2005.), Stanka Abadžića (Prizori bez značenja, 2005.), Mladena Jurišića (Taj divni svijet, 2006.), Josipa Ušaja (Sarajevu u pohode, 2007.), Irene Matišević (2 u 1, 2008.), Nade Bezić (Zadar u tanjuru, 2009.), Borisa Hnatjuka (Ne dirajte moje krugove, 2009.), Ante Jaše (Iz prikrajka, 2009.), Damira Pildeka (Zagreb na kvadrat, 2010.), Miljenka Marottija (Run for Life, 2011.), Šime Lugarova (Tokyo Taxi, 2011), Damira Tiljka (Kreativa, 2011.), Ive Korenčić (Bodily, 2012.), Valentine Bunić (Details, 2012.), Damira Tiljka (Rađanje anđela, 2012.), Slavko Radman (Reality. Sun. Simulation, 2013.), Sanje Baljkas (Duality, 2013.)⁽²¹⁾.

Osim samostalnih izložbi fotografije članova Kluba, u Galeriji fotografije Fotokluba Zagreb održavane su tijekom 2000-ih neke značajne retrospektivne izložbe fotografije iz fundusa Zbirke hrvatske fotografije Fotokluba Zagreb.

Zbirka je utemeljena 1970. godine i u njoj se danas nalazi blizu 9000 fotografija od gotovo 400 autora iz Fotokluba Zagreb i Hrvatske⁽²²⁾.

Od mnogih izlagača koji su u okvirima Kluba izlagali svoje rade navest će kao primjer imena nekih od najuspješnijih koji su se javili od 2000. godine: Stanko Abadžić, Ana Šesto, Ljubica Babac, Nada Bezić, Lea Bogović, Davor Bolant, Dren Butković, Valentina Bunić, Helena Cuculić, Davor Curić, Maja Dolenc, Ljubo Gamulin, Čedomil Gros, Senka Jurković Gros, Boris Hnatjuk, Ante Jaša, Sanja Jurić, Vera Jurić, Božidar Jušić, Božidar Kasal, Biljana Knebl, Đurđica Kocjančić Šnidarić, Iva Korenčić, Željko Krčadinac, Daniel Lovrić, Hrvoje Mahović, Miljenko Marohnić, Miljenko Marotti, Irena Matošević, Mišo Obranović, Maja Pasarić, Renato Pejković, Vesna Pleše, Neda Rački, Zvonko Radičanin, Slavko Radman, Zvonimir Rendeli, Željko Šebić, Vinko Šebrek, Darija Šesto, Ksenija Španec, Vesna Špoljar, Damir Tiljak, Petar Tudja, Josip Ušaj, Marijana Žvan, Dražen Tirić, Rikardo Perhoč, Zvjezdana Flanjak Perhoč, Igor Ivanović, Šime Lugarov, Ana Mrazek i mnogi drugi.

Uzme li se kao pravilo da se izlagačem može smatrati osoba čiji su radovi bili primljeni barem tri puta na natječajnim izložbama, kroz izložbenu je sekciju Kluba u XXI. stoljeću, od 2000. pa do 2013., sudjelovalo blizu 400 izlagača.

No, s obzirom na njihove krajnje domete, svi se ipak neće naći u knjizi.

Zasigurno, pojavom Generacije 21 klupska će se, ali i hrvatska fotografija, obogatiti novim kvalitetama. Novoprdošli autori daju naslutiti da se stvara drukčiji pristup u spoznavanju fotografije. Njihova se umjetnost

Jurišić (Taj divni svijet – *Wonderful World*, 2006), Josip Ušaj (Sarajevu u pohode – *March on Sarajevo*, 2007), Irena Matišević (2 u 1 – 2 in 1, 2008), Nada Bezić (Zadar u tanjuru – *Zadar on a plate*, 2009), Boris Hnatjuk (Ne dirajte moje krugove – *Do Not Touch My Circles*, 2009), Ante Jaša (Iz prikrajka – *From the Sidelines*, 2009), Damir Pildek (Zagreb na kvadrat, 2010), Miljenko Marotti (*Run for Life*, 2011), Šime Lugarov (*Tokyo Taxi*, 2011), Damir Tiljak (Kreativa, 2011), Iva Korenčić (Bodily, 2012), Valentina Bunić (Details, 2012), Damir Tiljak (Rađanje anđela – *Birth of an Angel*, 2012), Slavko Radman (Reality Sun Simulation, 2013), Sanja Baljkas (Duality, 2013)⁽²¹⁾.

Except for the solo exhibitions of the Club members' photos, during 2000, the Gallery of the Photography of the Fotoklub Zagreb launched several significant retrospective exhibitions from the Croatian Photography Collection of the Fotoklub Zagreb.

The collection was established in 1970 and there are around 9000 photographs of almost 400 authors from the Fotoklub Zagreb and Croatia⁽²²⁾.

I will mention the most successful authors who have held exhibitions within the Club since the year 2000: Stanko Abadžić, Ana Šesto, Ljubica Babac, Nada Bezić, Lea Bogović, Davor Bolant, Dren Butković, Valentina Bunić, Helena Cuculić, Davor Curić, Maja Dolenc, Ljubo Gamulin, Čedomil Gros, Senka Jurković Gros, Boris Hnatjuk, Ante Jaša, Sanja Jurić, Vera Jurić, Božidar Jušić, Božidar Kasal, Biljana Knebl, Đurđica Kocjančić Šnidarić, Iva Korenčić, Željko Krčadinac, Daniel Lovrić, Hrvoje Mahović, Miljenko Marohnić, Miljenko Marotti, Irena Matošević, Mišo Obranović, Maja Pasarić, Renato Pejković, Vesna Pleše, Neda Rački, Zvonko Radičanin, Slavko Radman, Zvonimir Rendeli, Željko Šebić, Vinko Šebrek, Darija Šesto, Ksenija Španec, Vesna Špoljar, Damir Tiljak, Petar Tudja, Josip Ušaj, Marijana Žvan, Dražen Tirić, Rikardo Perhoč, Zvjezdana Flanjak Perhoč, Igor Ivanović, Šime Lugarov, Ana Mrazek and many others.

If we imply that an exhibitor is a person whose works have been accepted at least three times at competitive exhibitions, in the period of 2000 – 2013, almost 400 exhibitors showed their works through the Club but not all of them shall be presented in this book.

With the Generation 21, the Club, as well as the Croatian photography, will surely be enriched with new qualities. The newcomers have shown that a different approach to photography and its significance. Their art does not wish to renew traditional values – they very often turn their back on them but they direct their activities towards a non-conventional way.

ne nastoji naći u obnavljanju tradicijskih vrijednosti kojima često okreću leđa, nego u usmjeravanju aktivnosti u nekonvencionalnome pravcu.

Generacija 21 ne upušta se u avanturu slučajnih manipulacija u stvaranju fotografije. To su autori koji pristupaju motivima trijezno, znalački i strpljivo. Iz njihovih radova vidljiva je želja za stjecanjem vlastitih pogleda na zbivanja koja nas okružuju. Njihove fotografije nisu fotografije samo slučajnih uhvaćenih trenutaka. One su rezultat dubokih promišljanja.

Gledajući njihove fotografije možemo zaključiti da su svojom vitalnošću pokrenuli našu fotografiju u jednom drugom pravcu i oslobodili je onoga što se obično naziva umjetničkom fotografijom (često u negativnom kontekstu). Krenuli su u pravcu fotografske umjetnosti stvorene novim tehnologijama.

Na koncu, raspolažu brojnim alatima kojima u kreativnom smislu mogu poboljšati svoja fotografska viđenja što je nekoć, prilikom rada i manipulacija u tamnoj komori, bilo nezamislivo.

U dugoj povijesti Fotokluba Zagreb, kroz njega su prošle generacije među kojima nije bio velik broj profesionalnih fotografa. Međutim, hrvatskoj su fotografiji iznimno pridonijeli afirmiravši je u zemlji i inozemstvu.

Danas, novu Generaciju 21 većinom čine autori amateri raznih profesija, ali s vrlo snažnom poveznicom, ljubavi prema fotografiji.

Završavajući kratko zapažanje o novoj generaciji Fotokluba Zagreb, ne možemo, a ne postaviti dva ključna pitanja: Koliki je doprinos Kluba u ukupnom razvoju fotografske umjetnosti u nas? i Gdje je njegovo mjesto u hrvatskoj fotografiji danas?

Iz svega navedenoga vidljivo je da je njegov doprinos golem. Klub je bio i ostao izvorište svega kvalitetnoga što se u našoj fotografiji desetljećima događalo, kao i izvorište vrhunskih fotografa koji su generacijama bili nositelji fotografskoga djelovanja i davali smjernice razvoja fotografske umjetnosti. Od prvih su dana članovi Fotokluba Zagreb bili jezgra fotosekcije ULUPUH-a što znači da su mnogi njegovi članovi postali i vrsni profesionalci s čvrstim klupskim korijenima. Isto je tako više od pola stoljeća bio stožerno mjesto cjelokupne hrvatske fotografije.

Uvjeren sam da će to biti i u budućnosti što potvrđuju kvalitete koje danas ostvaruje njegova nova izlagačka ekipa Generacije 21.

Zanimljivo je usporediti odnos izlagača Fotokluba Zagreb prema Zagreb salonu. I oni iz 30-ih godina, „zlatnoga doba“ Fotokluba Zagreb⁽²³⁾, i današnja Generacija 21 vrlo su se ozbiljno pripremali za izlaganje na zagrebačkoj međunarodnoj izložbi fotografije.

Generation 21 does not wish to risk with accidental manipulations in creating photography. These are authors whose approach to the creation of the photography is sober and they do it patiently wishing to obtain their own viewpoint about the world that is surrounding them. Their photographs are not random moments caught on their camera; they are the result of deep contemplation.

By watching their photographs, we may conclude that with their vitality, they gave new direction to our photography and set it free from what is usually called art photography (often in a negative context). They took their own path of photographic art paved with new technologies.

Finally, they have a lot of tools at their disposal with which they may enrich their photographic vision and creativity which was once unthinkable – during the processing of the photography in the darkroom.

During the long history of the Fotoklub Zagreb, many generations have passed through the Club among which there have not been many professional photographers. However, they have contributed to the Croatian photography by making it known in the country and abroad.

Today, the new Generation 21 consists mostly of authors – amateurs, of various professions but with a strong link – love towards the photography.

By bringing to an end this brief observation about the new generation of the Fotoklub Zagreb, we have to raise two key questions: What is the contribution of the Club in the overall development of the photographic art in our country? What is its position in the Croatian photography today?

From all of the abovementioned, it could be seen that its contribution is great. The Club has been for decades and still is the starting point for high quality in our photography as well as the source of top photographers who have been the backbone of all photographic activities giving guidelines for the development of photographic art. Since the first days of the Fotoklub Zagreb, its members have been the core of the ULUPUH (Croatian Association of Artists of Applied Arts) – Section for Photography which means that many members have become renowned professionals with deep Club roots. It has also been the central place of the entire Croatian photography for more than half a century.

I am convinced that it will continue to have similar role in the future which has been confirmed by the high quality of the exhibitions of the new Generation 21 team.

It is interesting to compare the relationships of the authors of the Fotoklub Zagreb exhibitions towards Zagreb Salon and those from the 30's – the "Golden Age" of the Fotoklub Zagreb⁽²³⁾, and today's Generation 21 has been very serious in preparations for the Zagreb international photography exhibition.

Neću na ovome mjestu (da ne zamaram današnjega čitatelja) navoditi imena članova Fotokluba Zagreb koji su tridesetih godina osvojili nagrade na zagrebačkim međunarodnim izložbama fotografije.

Najbolji su pokazatelji izrečene tvrdnje osvojene najviše nagrade novih članova Fotokluba Zagreb na 33. Zagreb salonu 2010. godine. Nagrade je dodijelio međunarodni nepristrani ocjenjivački sud: zlatna FIAP-ova plaketa Valentini Bunić za pojedinačnu fotografiju, zlatna FIAP-ova plaketa Miljenku Marottiju za kolekciju fotografija, počasna FIAP-ova vrpca Ani Mrazek za pojedinačnu fotografiju, zlatna plaketa Fotokluba Zagreb Danielu Lovriću za pojedinačnu fotografiju.

Uspjeh je ponovljen i na 34. Zagreb salonu 2012. godine: srebrna FIAP-ova plaketa Vesni Đukić za pojedinačnu fotografiju, brončana FIAP-ova plaketa Davoru Bolantu za kolekciju fotografija, počasna vrpca FIAP-a Karmen Stošić za pojedinačnu fotografiju, počasna vrpca FIAP-a Valentini Bunić za kolekciju fotografija, zlatna plaketa Fotokluba Zagreb Valentini Bunić za pojedinačnu fotografiju, srebrne plakete Fotokluba Zagreb Damiru Tiljku i Slavku Radmanu za pojedinačnu fotografiju, zlatna plaketa Fotokluba Zagreb Slavku Radmanu za kolekciju fotografija te diploma Fotokluba Zagreb Nedi Rački za pojedinačnu fotografiju.

No, nažalost, ima još jedna zajednička značajka nove klupske generacije. Više nego ikad dosad, osim u početcima 30-ih godina, u velikoj većini oni su tek čisti amateri, za razliku od danas službeno i društveno priznatih profesionalnih fotografa u našoj zemlji čiji se radovi i imena pojavljuju u tisku i na TV-u. Bez obzira na domete koje članovi Kluba postižu u svojem umjetničkom izražavanju, autori Fotokluba Zagreb kao amateri društveno su neetablirani i praktički malo poznati. Kritike izložbi u organizaciji Fotokluba Zagreb, napisane rukom službenih kritičara, jako variraju. Od pozitivnih, preko katkad nedobronamjernih, pa do potpunoga negiranja kvalitete radova koje postižu članovi Kluba.

Ne ulazeći s njima u polemiku jer ne bi ničemu služila, knjigom ćemo pokušati ispraviti tu nepravdu.

Prilikom pisanja knjige, a posebno prilikom izbora autora i njihovih radova, postojalo je samo jedno opredjeljenje i jedan cilj: od brojnih autora koji su u XXI. stoljeću prošli kroz Klub, a bilo ih je više 400 koji su se kraće ili dulje zadržali u Klubu, odabrati najbolje fotografije.

Najbolje fotografije, kojima dokazujemo svoje mjesto i ulogu u hrvatskoj fotografiji.

Nadam se da sam u tome uspio.

Eto, to je moja kratka priča o Generaciji 21.

A dalje svojim radovima neka ona sama priča.

Not wishing to take too much time of the reader's attention, I will not enumerate the names of the Fotoklub Zagreb members who in the thirties won prizes at Zagreb international photography exhibitions.

The best indicators for the abovementioned are the highest awards of the new members of the Fotoklub Zagreb at the 33rd Zagreb Salon in 2010. The awards were given by the International Jury: FIAP Gold Plaque to Valentina Bunić for the single photo, FIAP Gold Plaque to Miljenko Marotti for the collection of photos, FIAP Honorary Ribbon to Ana Mrazek for the single photo, the Fotoklub Zagreb Gold Plaque to Daniel Lovrić for the single photo.

The success was repeated the next year at the 34th Zagreb Salon in 2012: Vesna Đukić won FIAP Silver Plaque for the single photo, Davor Bolant won FIAP Bronze Plaque for single photo, FIAP Bronze Plaque for the collection of photos, Karmen Stošić won FIAP Honorary Ribbon for the single photo, Valentina Bunić won FIAP Honorary Ribbon for the collection of photos, the Fotoklub Zagreb Gold Plaque went to Valentina Bunić for the single photo, the Fotoklub Zagreb Silver Plaques went to Damiru Tiljak and Slavko Radman for the single photo, the Fotoklub Zagreb Gold Plaque went to Slavko Radman for collection of photos, and Neda Rački received the Fotoklub Zagreb Diploma for the single photo.

Unfortunately, the main feature of the new Club generation is that more than ever before (except for its beginnings in the 30's) – most of the members are pure amateurs as opposed to officially and socially recognized professional photographers in our country whose works and names appear in the media. Regardless of their artistic achievements, by being amateurs, the members of the Fotoklub Zagreb are not socially recognized and are little known in the public. The reviews by official reviewers for the Fotoklub Zagreb members' exhibitions and the work of their authors vary from positive, not so benevolent, to entirely denying their quality.

Avoiding entering into polemics with them because it would be useless, we would try to rectify this injustice.

While writing this book, particularly during the selection of authors, and their works, there has been just one option and one goal: to choose the best photographs among numerous authors who have been active in the Club, and there have been more than 400 of them who have stayed in the Club for shorter or longer period of time.

These are the best photographs with which we prove our place and role in the Croatian Photography.

I hope I have succeeded in this.

This is my short story about the Generation 21 who can keep on telling you about its works by itself.

GENERACIJA 21

(BIOGRAFIJE I FOTOGRAFIJE)

GENERATION 21

(BIOGRAPHIES AND PHOTOGRAPHS)

ABADŽIĆ, STANKO (Vukovar, 1952.)

Profesor njemačkog jezika, novinar, fotograf. Član Kluba od 2000.

Diplomirao je germanistiku i radio kao dopisnik *Vjesnika*. Iz tog su vremena poznate njegove reportaže iz Tunisa, Malte, Turske i drugih zemalja. Od 1995. do 2002. godine boravi u Češkoj gdje radi kao slobodni fotograf te izlaže na brojnim skupnim i samostalnim izložbama. Muzej Mimara organizira mu 2003. izložbu *In absentia* kojom je označen Abadžićev povratak na hrvatsku fotografsku scenu. Izlagao je u mnogim gradovima u zemlji i inozemstvu. Samostalno je izlagao u 16 europskih zemalja i Argentini, Japanu, Rusiji i Americi.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja.

Dosad je objavio sedam monografija.

Njegove se fotografije nalaze u brojnim zbirkama u Europi, Hrvatskoj i Americi. Surađuje s izdavačkim kućama Disput, Meandar, Fraktura, na oblikovanju

naslovica knjiga. Član je HDLU Zagreb, Hrvatskog saveza samostalnih umjetnika Zagreb.

Professor of German language, journalist, photographer. Club member since 2000. He has graduated in German studies and worked as a correspondent for *Vjesnik*. During that period, he authored well-known reportages from Tunisia, Malta, Turkey and other countries. From 1995 to 2002, he lived in the Czech Republic where he worked as a freelance photographer and participated in numerous group and solo exhibitions. In 2003, Mimara Museum organized his exhibition *In absentia*, which marked Abadžić's return to the Croatian photography scene. He has exhibited in many cities in the country and abroad. As a solo artist, he has exhibited in 16 European countries, and in Argentina, Japan, Russia and America. He has received numerous awards and honors. So far, he has published seven monographs. His photographs are present in numerous collections in Europe, Croatia and America. He collaborates with publishers Disput, Meandar, Fraktura, designing book covers. He is a member of HDLU Zagreb, Croatian Freelance Artists' Association, Zagreb.

Stanko Abadžić
Uz stepenice

Stanko Abadžić
Mali popravak

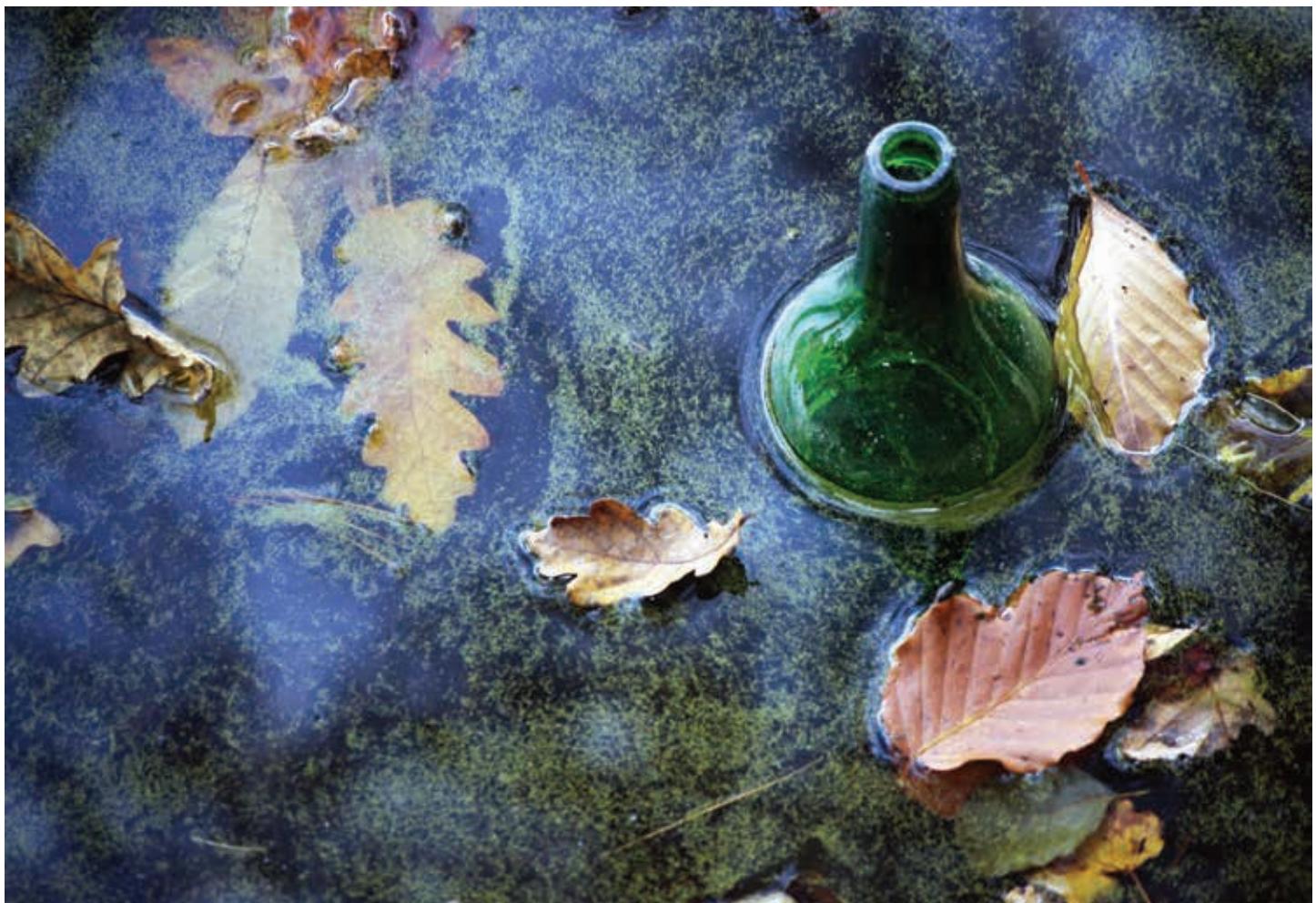
BABAC, LJUBICA (Orahovica, 1966.)

Magistra ekonomskih znanosti. Članica Kluba od 2002. Fotografijom se aktivno počinje baviti 2002. godine. Zadnjih desetak godina izlagala je na brojnim skupnim izložbama te na jednoj samostalnoj. Ono što je u fotografiji privlači u prvom je redu osjećaj prema događaju ili ambijentu te načini prikaza tog osjećaja fotografijom. Stoga nerijetko bira i apstraktne motive. Najdraži su joj ipak portreti i fotografiranje detalja u prirodi i prostoru. Fotografijom se bavi isključivo amaterski. Iako se profesionalno bavi nekim sasvim drugim stvarima, život uglavnom promatra iz perspektive fotoaparata.

Master of economic sciences. Club member since 2002. She became actively involved in photography in 2002. During the last ten years, she has participated in numerous group exhibitions and in one solo exhibition. In her photographs, she is primarily interested in the feeling toward the event or setting, as well as in the ways by which she displays this feeling with photography. Therefore, she often selects abstract motifs. However, her favorites are portraits and photographs of details in nature and space. She is involved in photography exclusively as an amateur. Although professionally engaged in completely different activities, she sees the life mainly from the perspective of camera.

Ljubica Babac
End of day

Ljubica Babac
Mrtva priroda

BALJKAS, SANJA (Šibenik, 1978.)

Grafička dizajnerica. Članica Kluba od 2009.

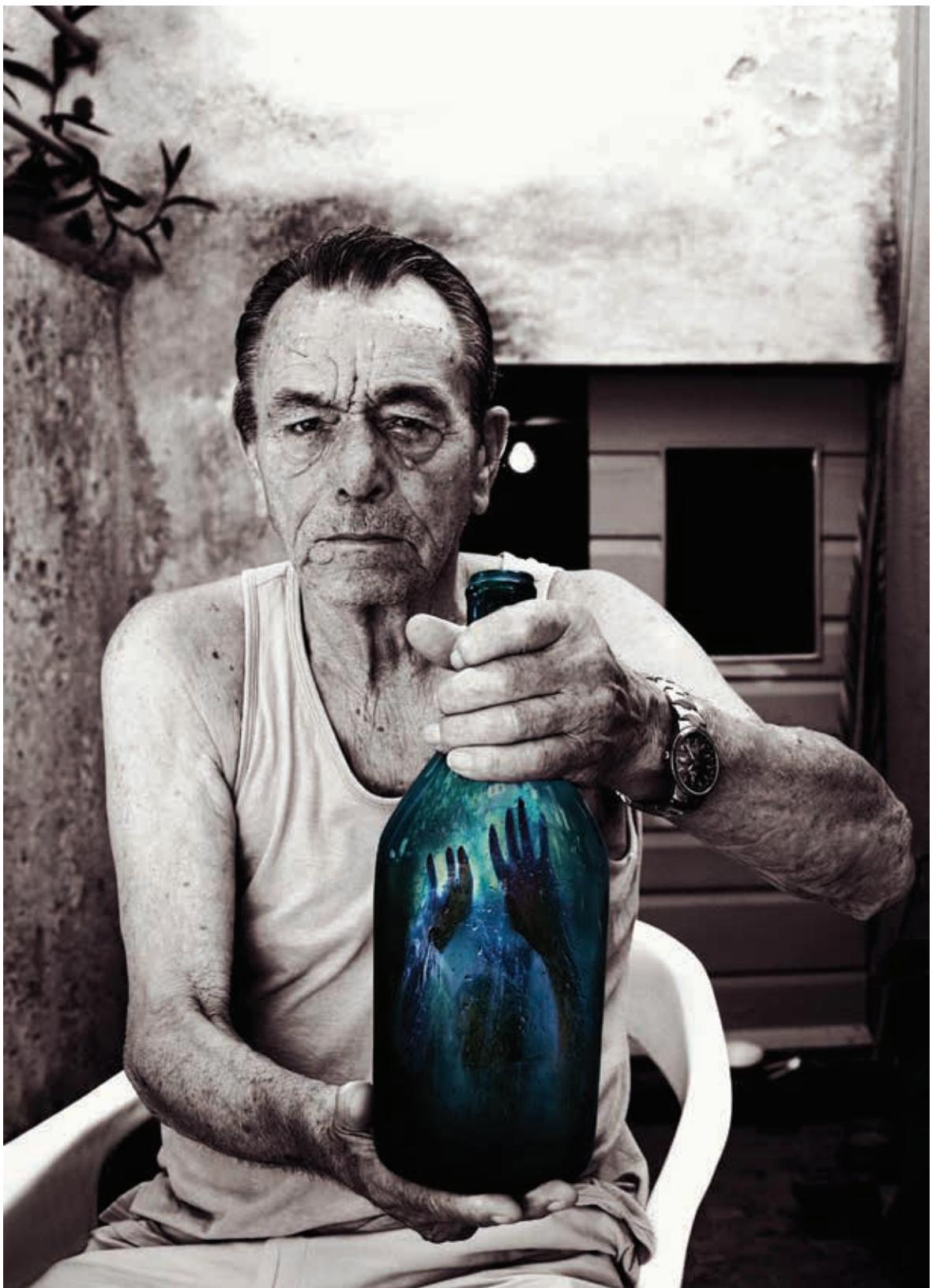
Fotografijom se aktivno bavi oko šest godina. U tom je razdoblju izlagala na više od 20 skupnih i dvjema samostalnim izložbama. Izlagala je, među ostalim, i u New Yorku. Haptički je (osjetni) tip fotografa i voli se igrati svojim snimljenim fotografijama, mijenjati i izobličavati realnost fizičkog svijeta i dodavati im novu dimenziju. Dobitnica je nagrade Fotokluba Zagreb za najbolju portretnu fotografiju.

Graphic designer. Club member since 2009.

She has been actively involved in photography for about six years. During this period, she has participated in more than 20 group exhibitions and two solo exhibitions. She has exhibited, among other places, in New York. She is a haptic (sensory) type of photographer and loves to play with her photos, change and distort the reality of the physical world, and add a new dimension to it. She won the prize of Fotoklub Zagreb for the best portrait photography.

Sanja Baljkas
Black Widow

Sanja Baljkas
Keeper of Souls

BANINI ŠPREM, IVA ŠIKA (Zagreb, 1981.)

Profesorica kineziologije. Članica kluba od 2011.

Fotografija joj pruža slobodu zapažanja, razmišljanja, hvatanja, oblikovanja trenutka koji joj zaokuplja pažnju i njegovu beskonačnu transformaciju.

Fotografijom izražava potrebu za neverbalnom komunikacijom kojom prikazuje svoje osjećaje, misli, ideje. Aktivno sudjeluje na izložbama fotografija.

Professor of kinesiology. Club member since 2011.

Photography offers her freedom of perception, thinking, capture, formatting of the moment that attracts her attention and its infinite transformations. With photography, she expresses the need for non-verbal communication, which she uses to show her feelings, thoughts, ideas. She actively participates in photo exhibitions.

Iva Šika Banini Šprem
Čahure 7

Iva Šika Banini Šprem
Nostalgic

BEZIĆ, NADA (Zadar, 1963.)

Slobodna umjetnica. Članica Kluba od 2005.

Fotografijom se aktivno bavi 25 godina. Zadnjih je desetak godina izlagala na trima samostalnim izložbama (u Zagrebu 2000. i 2009. te u Zadru 2009.) i na više skupnih izložbi (pohvala za fotografiju na skupnoj izložbi 2009.). Najviše je privlači fotografirane odraze, a njezina su posebnost odrazi u crnom staklenom tanjuru. Druga je važna tema Zagreb, što je ujedno i područje istraživanja u njezinoj osnovnoj struci, muzikologiji, tako da fotografijama oprema i tekstove o glazbenom životu Zagreba (u stručnim časopisima i dr.).

Freelance artist. Club member since 2005.

She has been actively involved in photography for 25 years. During the last ten years, she has participated in three solo exhibitions (in Zagreb in 2000 and 2009, and in Zadar in 2009) and several group exhibitions (a special mention for a photo at a group exhibition in 2009). She is mostly interested in recording reflections, and her particular features are reflections in black glass plate. Another important topic is Zagreb, which is also the area of research in her primary profession, musicology, so she often works on photos for articles on musical life in Zagreb (in professional journals, etc.).

Nada Bezić
Odrazi Zadra

Nada Bezić
Bijela dama

BOLANT, DAVOR

(Zagreb, 1977.)

Ekonomist. Član Kluba od 2005.

Fotografijom se bavi od 2006. godine. Dosad je izlagao na dvadesetak skupnih izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu i osvojio nekoliko nagrada (najveća: brončana medalja FIAP-a za kolekciju na 34. Zagreb salonu). Privlači ga ulična i reportažna fotografija.

Economist. Club member since 2005.

He has been involved in photography since 2006. So far, he has participated in twenty group exhibitions in Croatia and abroad, and he has won several awards (the most important: FIAP Bronze Medal for the collection at the 34th Zagreb Salon). He is attracted to street and reportage photography.

Davor Bolant

Igra

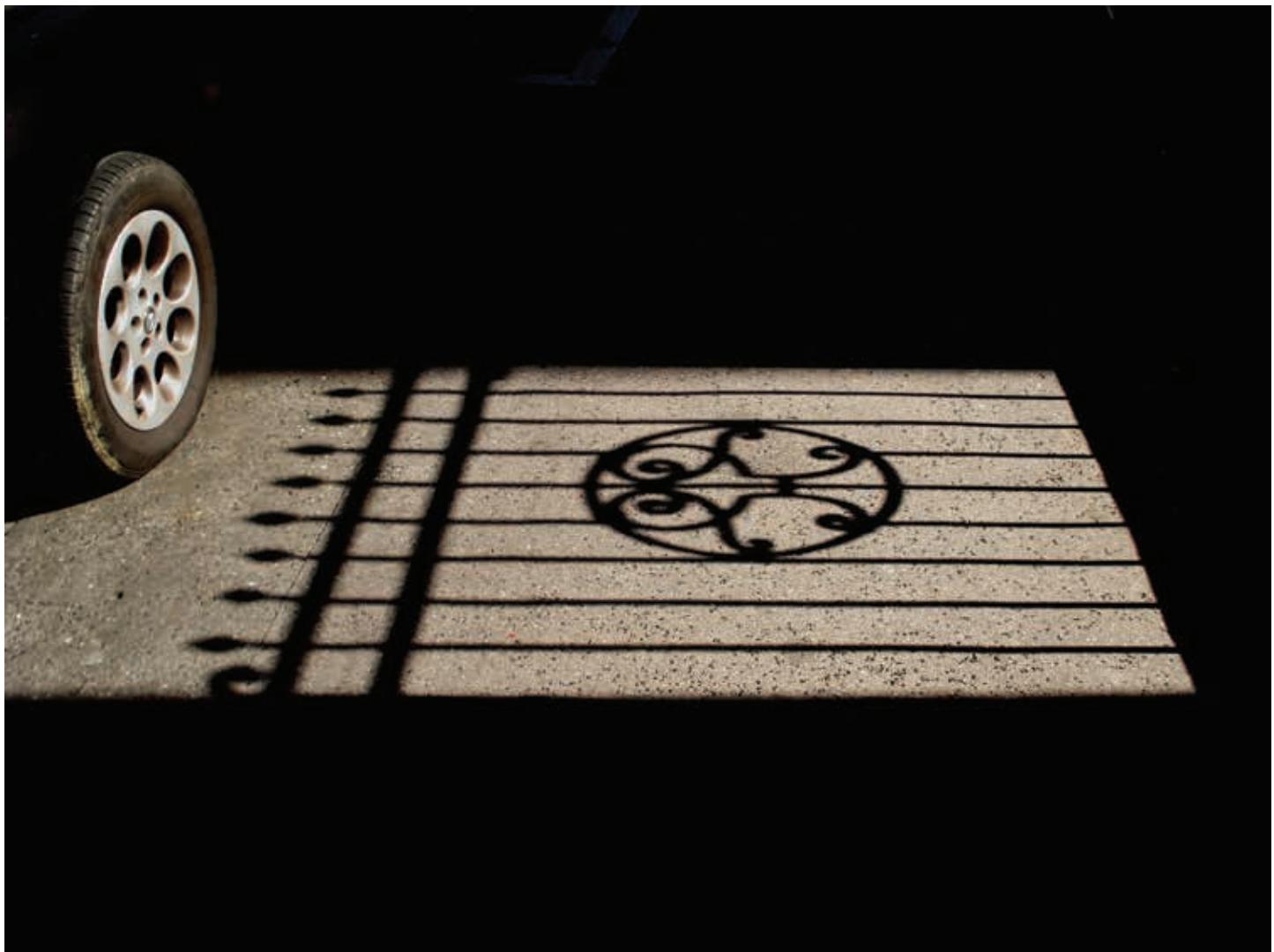

Davor Bolant
Djevojčica s radiom

BRKIĆ, NENA (Zagreb, 1979.)

Diplomirana konzervatorica-restauratorica-kiparica.
Fotografska dizajnerica. Članica Kluba od 1996. Članica HDLU-a i HRD-a. Izlaže samostalno i grupno u zemlji i inozemstvu. Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja za svoj rad.

Graduate conservator-restorer-sculptor. Photographic designer. Club member since 1996. Member of HDLU and HRD. She has participated in solo and group exhibitions at home and abroad. She has won numerous awards and honors for her work.

Nena Brkić
Kompozicija

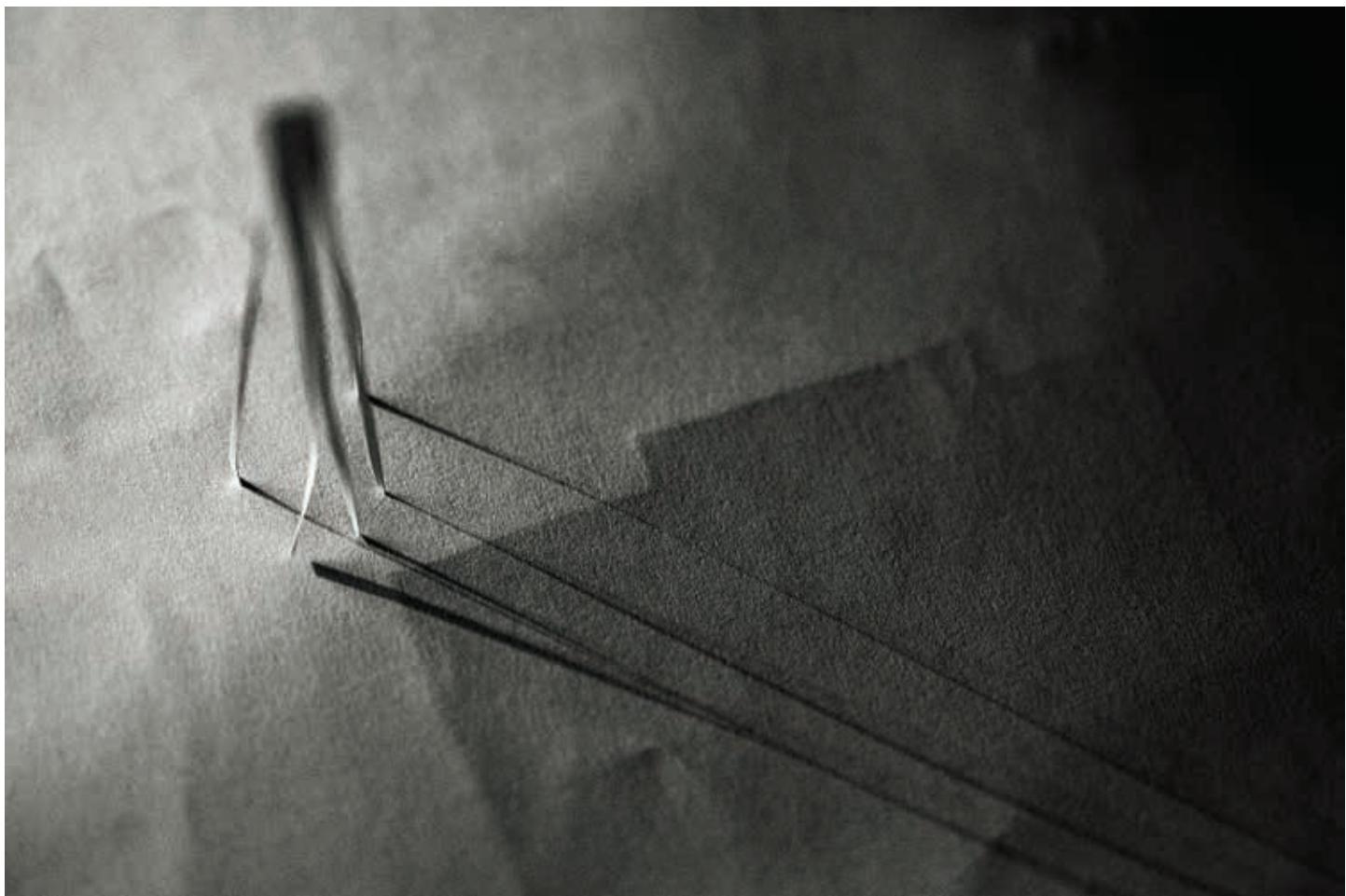
Nena Brkić
Hommage to de Chirico

BUNIĆ, VALENTINA (Zabok, 1975.)

Diplomirana inženjerka arhitekture. Članica kluba od 2007.

Aktivno bavljenje fotografijom započinje 2007. godine kad upisuje školu fotografije Fotonaut u Fotoklubu Zagreb pod vodstvom mr. sc. Damira Tiljka. Svoju je prvu samostalnu izložbu *Details* održala 2012. u Fotoklubu Zagreb. Radovi su joj predstavljeni i na skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu te u domaćim i stranim fotografskim časopisima. Dobitnica je brojnih nagrada i pohvala na domaćim i međunarodnim fotografskim natječajima.

Graduate architecture engineer. Club member since 2007. Her active involvement in photography began in 2007 when she enrolled in Fotonaut photography school in Fotoklub Zagreb led by Damir Tiljak, M. Sc. Her first solo exhibition *Details* was held in 2012 in Fotoklub Zagreb. Her works have been presented at group exhibitions at home and abroad as well as in national and international photography magazines. She has won numerous awards and honors at national and international photographic competitions.

Valentina Bunić
Onaj papirek na nožicama je Monster

Valentina Bunić
Biljke su Ishodište

BURGERMEISTER, VEDRAN (Banja Luka, 1975.)

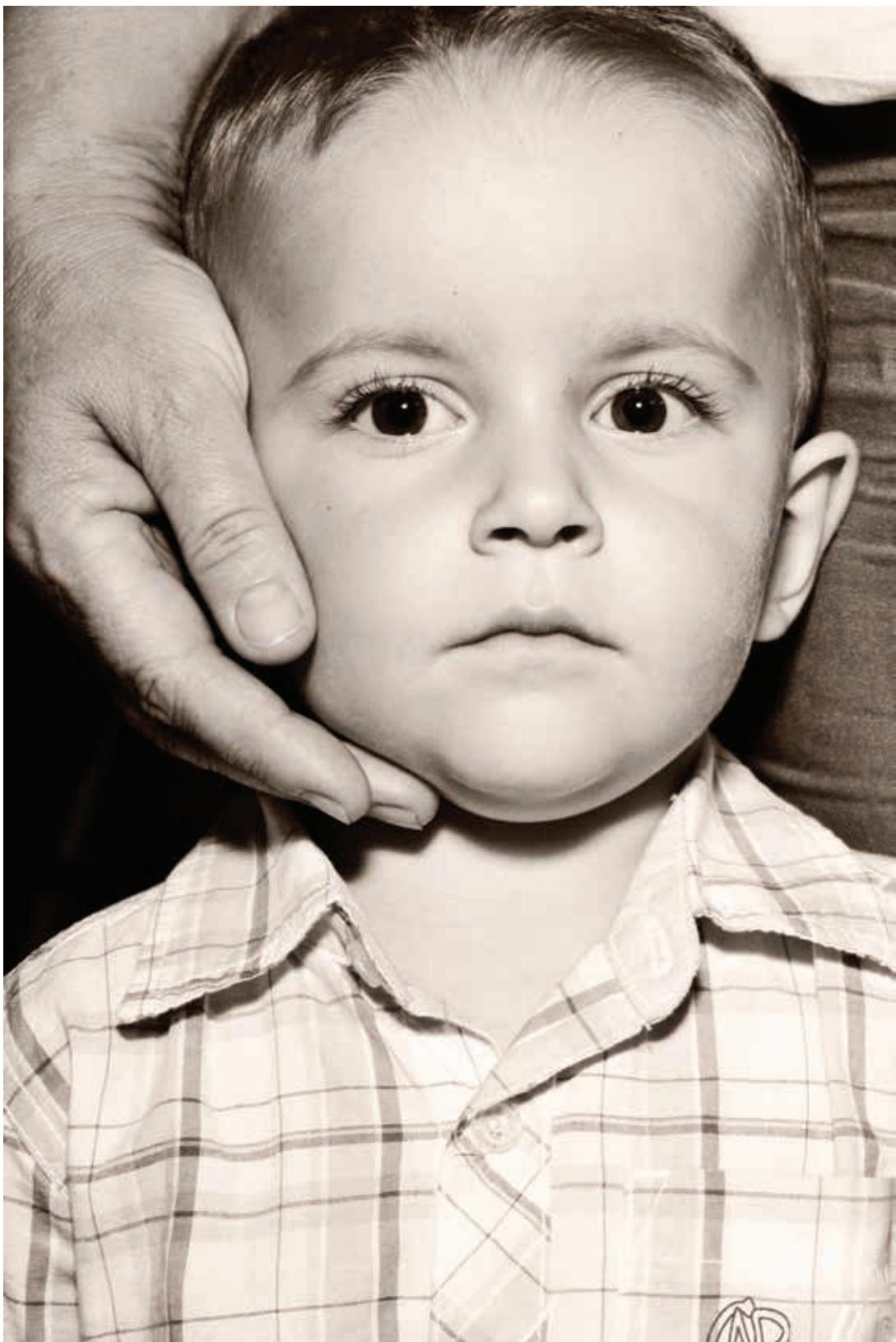
Diplomirani inženjer prometa.
Član Kluba od 2008.
Fotografijom se ozbiljnije započeo
baviti dolaskom u Fotoklub. Otada
je izlagao na nekoliko skupnih
izložbi od kojih se izdvaja 33.
Zagreb Salon 2012. U fotografiji
ga najviše privlači fotografiranje
krajolika i portreta te
dokumentarna fotografija.

Graduate transport engineer. Club
member since 2008.

His active involvement in
photography started with his
arrival to Fotoklub. Since then, he
has participated in several group
exhibitions, among which the
special place belongs to 33rd
Zagreb Salon in 2012. In
photography, he is primarily
attracted to photographing
landscapes and portraits, and to
documentary photography.

Vedran Burgermeister
Sky Snake

Vedran Burgermeister
Toy soldier

BUTKOVIĆ, DREN

(Pula, 1970.)

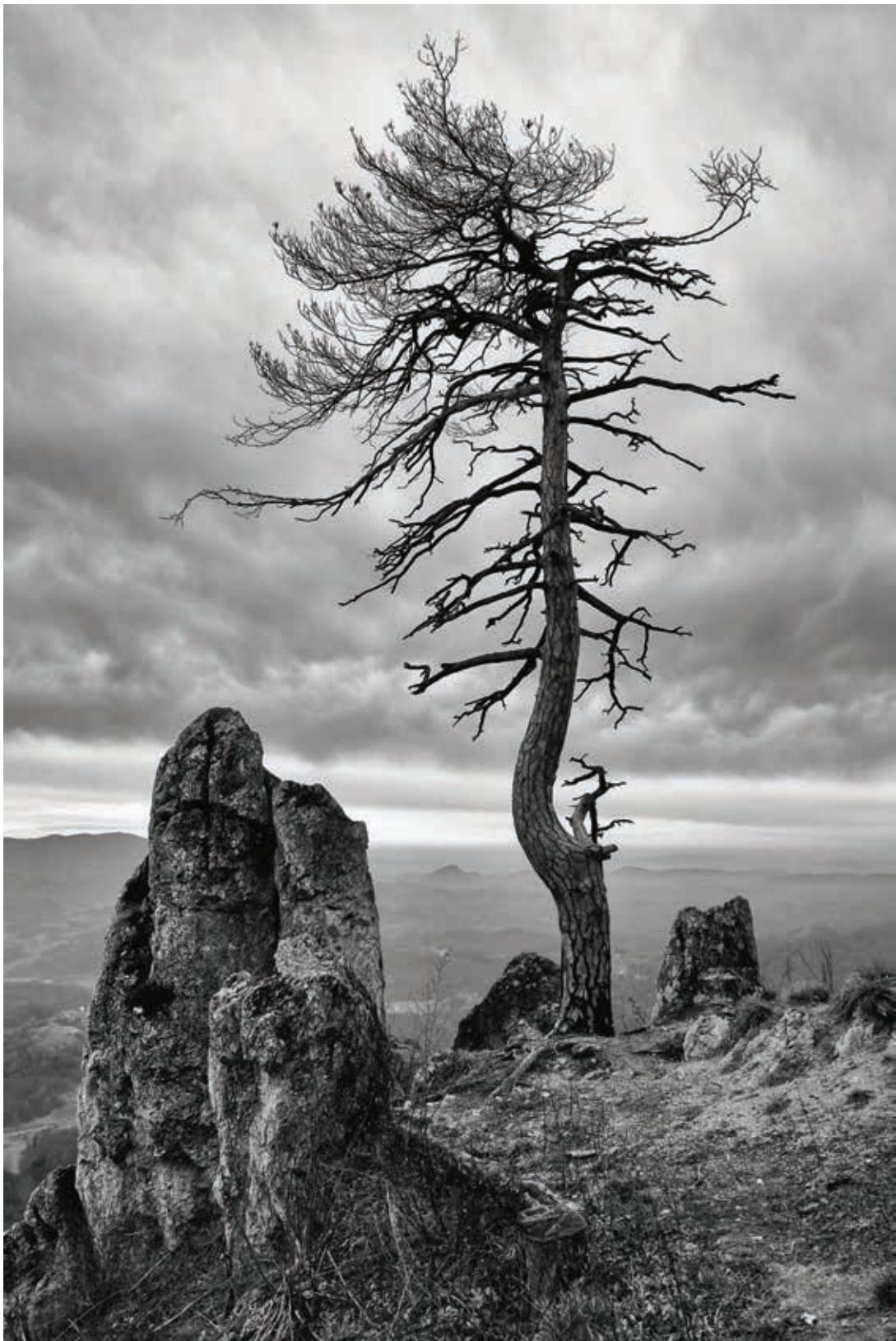
Diplomirani inženjer elektrotehnike. Član Kluba od 2010. Fotografijom se aktivno bavi od 2010. kad postaje član Fotokluba Zagreb te pohađa niz tečajeva i radionica u školi Fotonaut. Najviše ga privlači ulična i portretna fotografija. Izlagao je na nekoliko klupske izložbi i salona fotografije.

Graduate electrical engineer. Club member since 2010.

He has been actively involved in photography since 2010, when he joined Fotoklub Zagreb and attended a series of courses and workshops at Fotonaut school. He is mostly attracted to street and portrait photography. He has participated in several club exhibitions and photo salons.

Dren Butković
Fali peti

Dren Butković
Dan poslje

CANOSA, PAOLO (Firenza, 1977.)

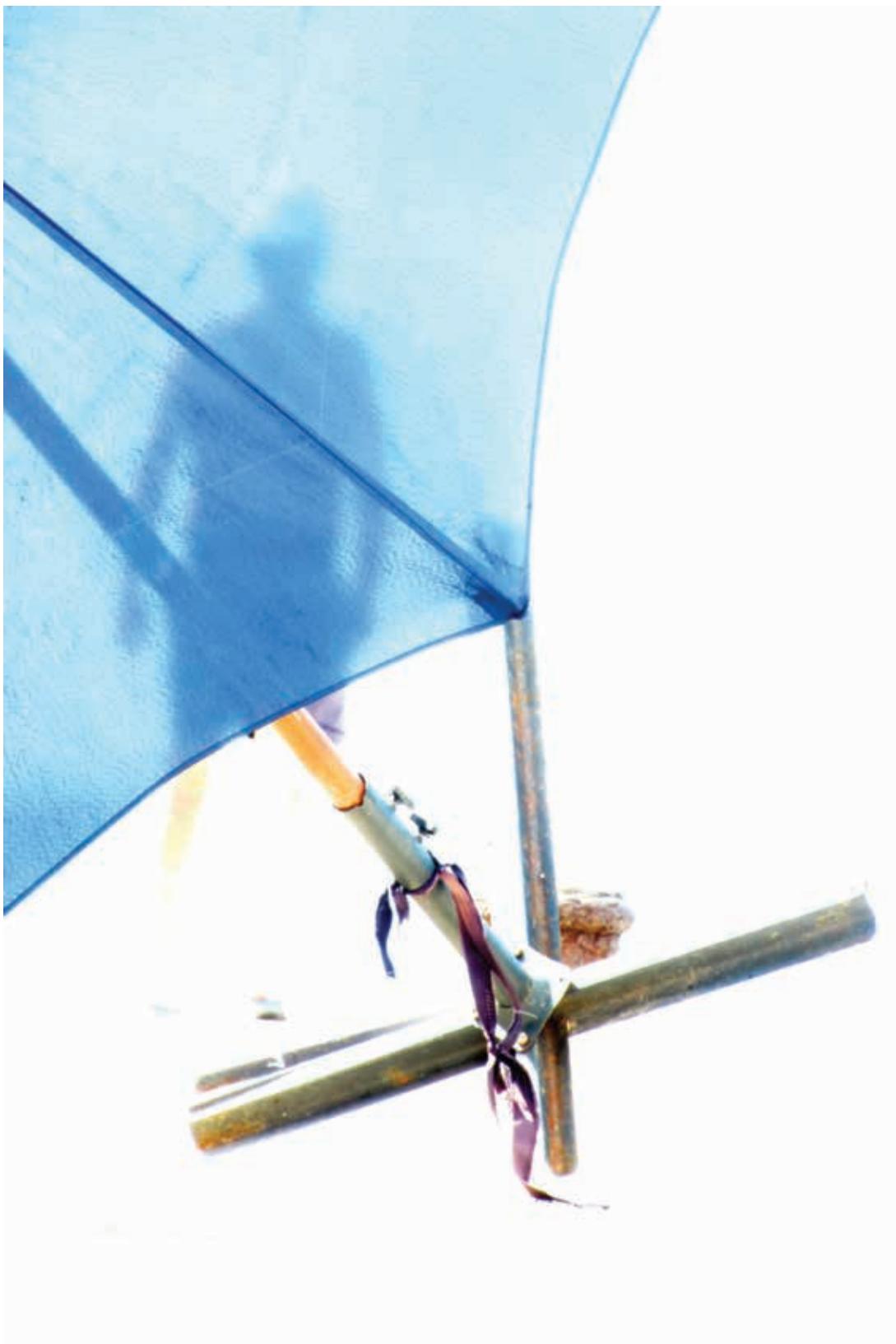
Viši tehnolog. Član Kluba od 2010.

Fotografijom se aktivnije počeo baviti od 2010. kad se učlanjuje u Fotoklub Zagreb. Voli misaoni tip fotografije koja zadire u podsvijest i ne osvaja na prvi pogled: primjer je serija Sjećanje na jedno ubojstvo (četiri fotografije) i serija Noćne more koje se bave tokom svijesti i strahovima. Uživa u uličnoj fotografiji i spajanju trenutka s određenim detaljem u prostoru te dobivanju novog smisla izvan prvobitnog.

Senior technologist. Club member since 2010. He has been actively involved in photography since 2010, when he joined Fotoklub Zagreb. He likes a meditative type of photography that delves into the subconscious and does not attract the viewer at first sight: an example is series The Memory of a Murder (four photographs) and series Nightmares that deal with stream of consciousness and fears. He enjoys street photography and likes to connect the moment with a specific detail in space and to create a new meaning beyond the original.

Paolo Canosa
Zagreb 30-tih

Paolo Canosa
Sjecanje na jedno ubojstvo – Zaplet

CESAREC, IVANA (Zagreb, 1980.)

Diplomirana novinarka. Članica Kluba od 2009. Fotografijom se aktivno bavi od 2008. godine. Privlači je novinarska i dokumentarna fotografija. Njezine su fotoreportaže objavljivane u dnevnim novinama i časopisu *Croatian Traveller*. Od 2012. studira fotografiju na britanskom koledžu Open College of the Arts i sve se više bavi eksperimentiranjem u fotografiji.

Graduated journalist. Club member since 2009. She has been actively involved in photography since 2008. She is attracted to journalistic and documentary photography. Her photo-reportages have been published in newspapers and magazine *Croatian Traveller*. Since 2012, she has studied photography at the Open College of the Arts in Great Britain and is increasingly engaged with experimentation in photography.

Ivana Cesarec
Forbidden moves

Ivana Cesarec
Zagreb strings

CUCULIĆ, HELENA (Zagreb, 1983.)

Diplomirana dizajnerica. Članica Kluba od 2004. Članica Fotokluba Zagreb i Hrvatskog dizajnerskog društva, a fotografijom se aktivno bavi od 2004. godine. Sudjelovala je na brojnim skupnim izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu, a 2011. imala je samostalnu izložbu *Sanjarenja*. Na međunarodnim je natječajima International Photo awards primila Honorable mention, a nagrade i pohvale na međuklupskim i klupskim natječajima. Voli fotografijom zabilježiti impresije života, različitim fotografskim tehnikama i eksperimentima prikazati odmak od realnosti te kreirati bajkovite, nadrealne kompozicije.

Graduate designer. Club member since 2004. Member of Fotoklub Zagreb and Croatian Designers Association. She has been actively involved in photography since 2004. She has participated in numerous group exhibitions in Croatia and abroad, and in 2011 had a solo exhibition *Daydreaming*. She has received an honorable mention at international competition International Photo Awards, and various awards and honors at interclub and club competitions. She likes to record impressions of life, and to demonstrate with different photographic techniques and experiments a departure from reality and to create fabulous, surreal compositions.

Helena Cuculić
À la carte 3

Helena Cuculić
Gondolijer

CURIĆ DAVOR

(Zagreb, 1963.)

Grafički dizajner. Član Kluba od 2009. Član je ULUPUH-a, HDD-a, HZSU-a, HDVLK-a i umjetničke udruge LIKUM. Nakon učlanjenja u Fotoklub Zagreb započinje intenzivno bavljenje fotografijom. Kao član Fotokluba Zagreb izlagao je na brojnim domaćim i međunarodnim žiriranim i grupnim izložbama. Za svoje fotografске rade primio je više nagrada, pohvala i priznanja. U proteklom je razdoblju realizirao sedam samostalnih izložbi fotografije u galerijskim prostorima diljem Hrvatske. Od 2013. godine nositelj je međunarodnog umjetničkog fotografskog zvanja AFIAP.

Graphic designer. Club member since 2009. He is a member of ULUPUH, HDD, HZSU, HDVLK and artistic organization LIKUM. After joining Fotoklub Zagreb, he became more intensively involved in photography. As a member of Fotokluba Zagreb, he has participated in numerous national and international juried and group exhibitions. For his photographic work, he has received numerous awards, special mentions and honors. He has organized seven solo exhibitions in galleries all over Croatia. Since 2013, he has been a holder of the international artistic photographic rank AFIAP.

Davor Curić
U prolazu

Davor Curić
Naklon

CVITAŠ, JANKO (Zagreb, 1983.)

Diplomirani inženjer računarstva (programer). Član Kluba od 2009.

Izložbenom fotografijom bavi se od 2010. Uz fotografije prirode i urbanih pejzaža najviše ga zanimaju unaprijed promišljene i postavljene (režirane) fotografije, često s dosta izraženom postprodukcijom. Fotografiju koristi kao metaforu i osnovu za promišljanje raznih tema.

Graduate electrical engineer (programmer). Club member since 2009.

He has been involved in exhibition photography since 2010. In addition to photographs of nature and urban landscapes, he is mostly interested in well thought-through and arranged (staged) photographs, often with an emphasis on postproduction. He uses photography as a metaphor and as a basis for reflection on various topics.

Janko Cvitaš
Više od stvarnosti 1

Janko Cvitaš
Ono što jedeš

DOLENEC, MAJA (Zagreb, 1981.)

Završila je studij engleskog jezika (2004.). Članica Kluba od 2001.

Tijekom studija engleskog jezika na Učiteljskom fakultetu, na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu (smjer grafički dizajn) upisuje kolegije Fotografija i Fotografija i film. Fotografijom se počinje baviti 1998. godine. Sudjeluje na brojnim izložbama fotografija u zemlji i inozemstvu. Godine 2007. imala je prvu samostalnu izložbu u Grazu u sklopu izložbe *Female views*.

Graduate of English language studies (2004). Club member since 2001.

During her studies in English at Teachers College, she enrolled in courses Photography and Photography and Film at the Faculty of Architecture in Zagreb (graphic designer study route). She began to practice photography in 1998. She has participated in numerous photo exhibitions at home and abroad. In 2007, she had her first solo exhibition in Graz, as part of exhibition *Female views*.

Maja Dolenc
Go Left

Maja Dolenec
Speak & Spell

DOMAC, JULIJA

(Zagreb, 1955.)

Profesorica geografije. Članica Kluba od 2008. Fotografijom se amaterski bavi od gimnazijskih i studentskih dana. Sudjelovala je na četrnaest žiriranih klupskeh i skupnih izložbi te je autorica jedne samostalne izložbe.

Professor of geography. Club member since 2008. She has been involved in photography as an amateur since high school and college days. She has participated in fourteen juried club and group exhibitions and is the author of one solo exhibition.

Julija Domac
Pastir

Julija Domac
Razgovor ugodni

DUJMOVIĆ, VALERIJA (Sisak, 1965.)

Diplomirana inženjerka agronomije. Članica Kluba od 2008.

Fotografijom se ozbiljnije bavi od dolaska u Klub. Izazov su joj portreti te odnosi ljudi i prostora. Rado fotografira sport, posebno klizanje. Bavi se i grafičkim dizajnom, a postprodukcijom fotografije dodatno oplemenjuje fotografska rješenja te pojačava osobnu impresiju motiva.

Graduate agronomy engineer. Club member since 2008. She has been more seriously involved in photography since joining the Club. She is inspired by portraits and relationships between people and space, and she likes to photograph sports, especially skating. She is involved in graphic design as well. During the postproduction of photographs, she further refines photographic solutions and strengthens the personal impression of motifs.

Valerija Dujmović
White freedom

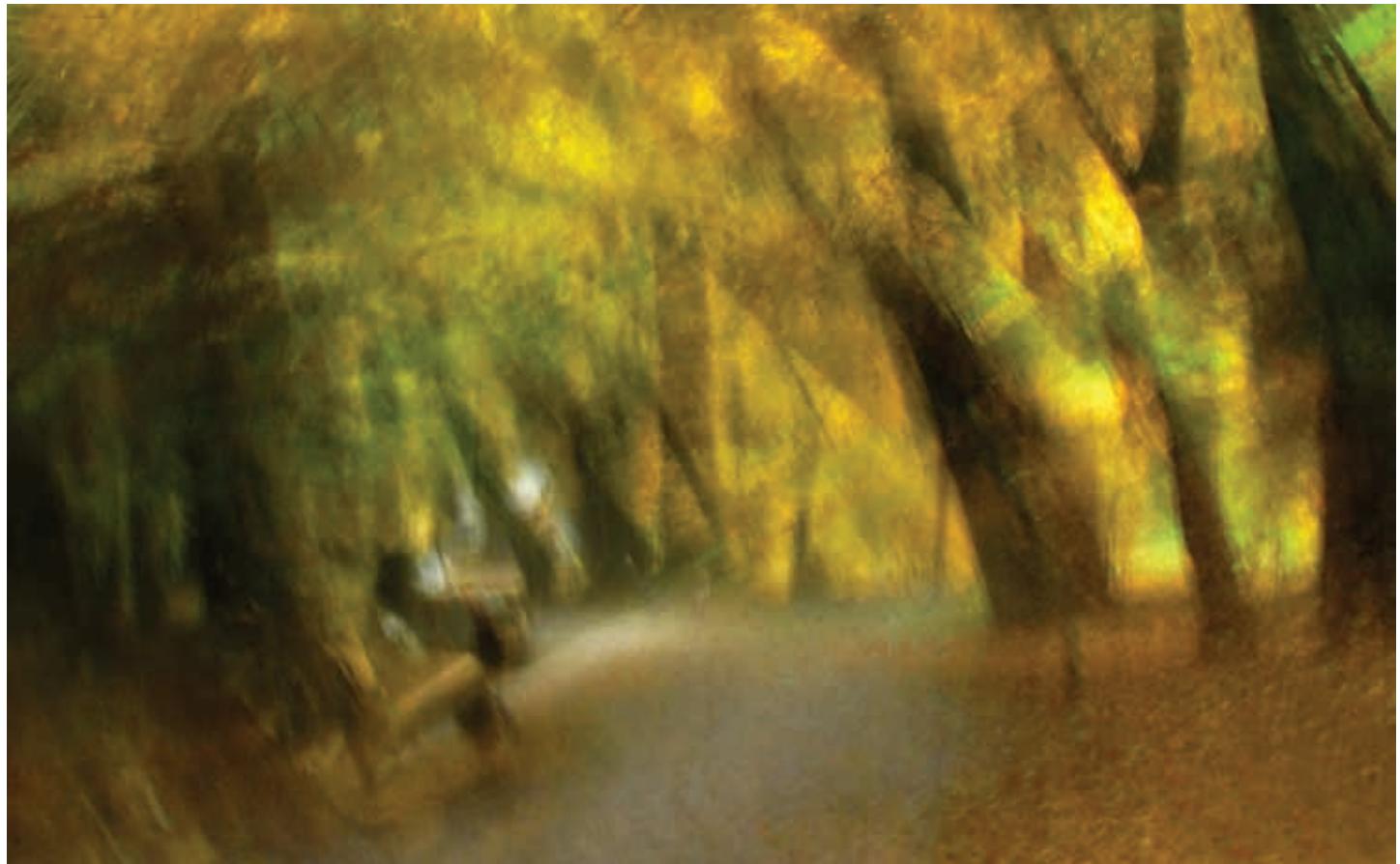

Valerija Dujmović
Double

ĐOGIĆ, ZVJEZDANA (Zagreb, 1981.)

Magistra ekonomskih znanosti. Članica Kluba od 2010. Ozbiljnije se bavi fotografijom od dolaska u Klub gdje stječe opširno teorijsko i praktično znanje. Zaokuplja je snimanje pokreta i pejzaža, a posebno portreta. Sudjeluje na izložbama fotografije u organizaciji Fotokluba Zagreb.

Master of economic sciences. Club member since 2010. She has been more seriously involved in photography since joining the Club, where she has acquired extensive theoretical and practical knowledge. She is inspired by photographing motions and landscapes, and especially portraits. She participates in photo exhibitions organized by Fotoklub Zagreb.

Zvjezdana Đogić
Nedjelja

Zvjezdana Đogić
Nigdje niotkuda

ĐUKIĆ, MARKO (Zagreb, 1976.)

Elektromehaničar. Član kluba od 2011.

Fotografijom se ozbiljnije bavi od dolaska u Fotoklub Zagreb te pohađanja fotografске edukacije. Najviše voli portretnu i modnu fotografiju. Izlaže na skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu.

Electromechanical engineer. Club member since 2011.

He has been more seriously involved in photography since joining Fotoklub Zagreb, and enrolling in photographic education. He prefers portrait and fashion photography. He participates in group exhibitions at home and abroad.

Marko Đukić
Nimfa del mare

Marko Đukić
Portret1

ĐUKIĆ, VESNA (Zagreb, 1951.)

Kemijska tehničarka. Članica Kluba od 2011.
Rano je zavoljela fotografiju koja je za nju vječna potraga za nijansama koje nisu vidljive otrprve, za skrivenim značenjima svakodnevnice, za drugim licem bjeline i drugim licem tame u kojima prepoznaje i svoje uspomene, djetinjstvo, sjetne, ali i radosne trenutke. Najdraži joj je izričaj u crno-bijeloj tehnici. Radovi su joj predstavljeni na skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu te u domaćim i stranim fotografskim časopisima. Dobitnica je nekoliko nagrada i pohvala na domaćim i međunarodnim fotografskim natječajima. Prvu je samostalnu izložbu održala 2010. godine. Najveći je uspjeh ostvarila na Salonu fotografije Vinkovci 2012. na kojem je osvojila Grand prix za fotografiju *Laste, odletjele su jučer*. Za tu je fotografiju osvojila na 34. Zagreb salonu FIAP srebrnu plaketu.

Chemistry technician. Club member since 2011. She has fallen in love with photography early on, which for her is an eternal quest for shades that are not visible at first, for hidden meanings of everyday life, for the other face of white and the other face of darkness, in which she recognizes her memories, childhood, sad and joyous moments. Her favorite expression is black and white photography. Her works have been presented in group exhibitions at home and abroad, and in national and international photographic magazines. She has won several awards and honors at national and international photographic competitions. Her first solo exhibition was held in 2010. She achieved her greatest success at the Salon of Photography in Vinkovci in 2012, where she won the Grand Prix for the photo *Swallows, they flew away yesterday*. For that photo she won the 34th Zagreb Salon FIAP Silver Medal.

Vesna Đukić
Laste odletjele su jučer

Vesna Đukić
Ljetni poslovi

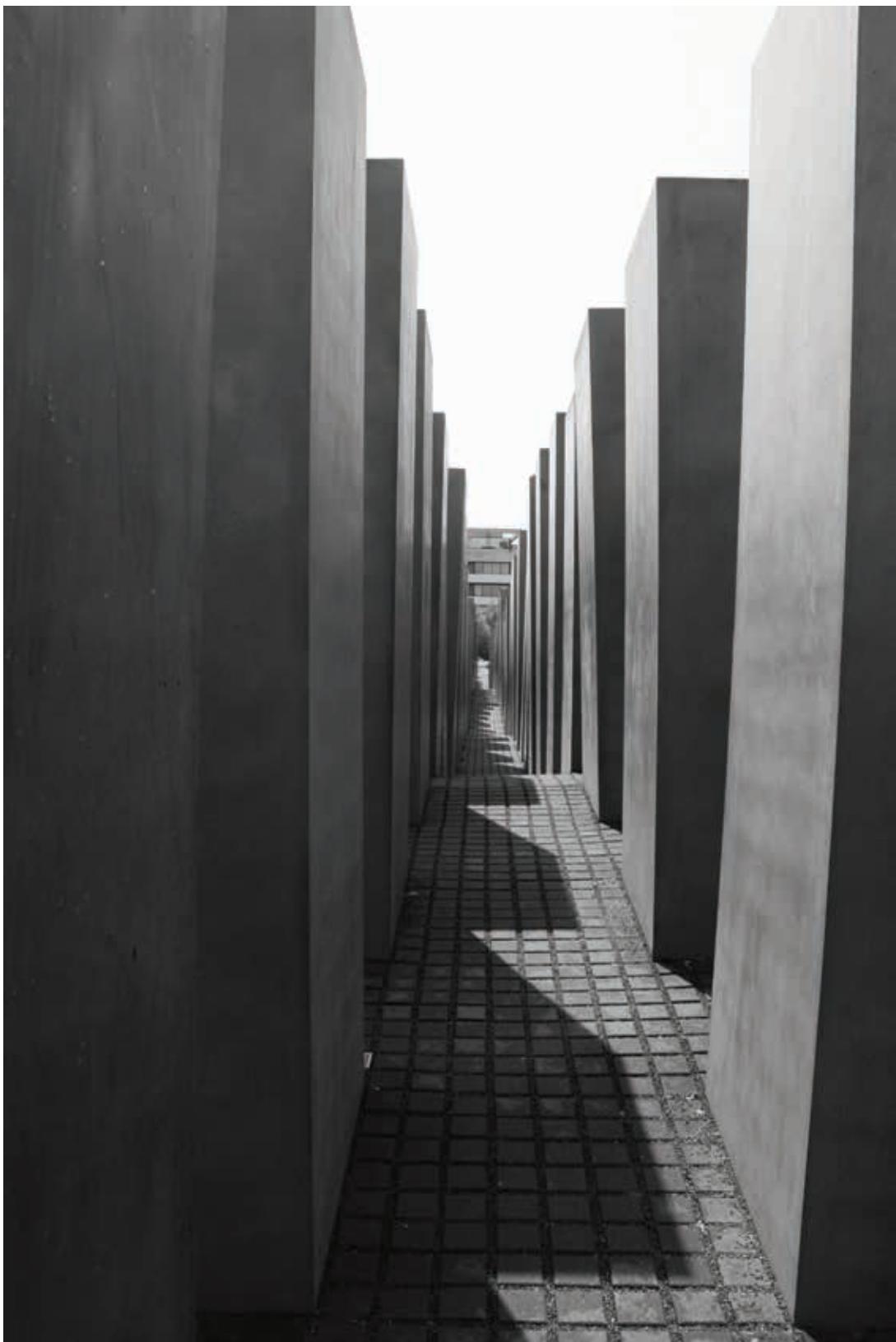
FLANJAK PERHOČ, ZVJEZDANA (Zagreb, 1969)

Vizažistica (*make-up* artistica). Članica Kluba od 2012. kad se aktivno počinje baviti fotografijom te polaziti sustavnu edukaciju. Fotografija je zanima kao forma unutar koje se može izraziti različitim stilovima i tehnikama. Trenutačno preferira putopisnu i makrofotografiju. Izlagala je u Hrvatskoj na više izložbi u Zagrebu, Osijeku i Novskoj. Također je izlagala na međunarodnim izložbama u Austriji i Mađarskoj.

Make-up artist. Club member since 2012, when she became actively involved in photography and enrolled in structured education. She is interested in photography as a form in which she can express herself with a variety of styles and techniques. She currently prefers travel photography and macro-photography. She has participated in several exhibitions in Croatia, in Zagreb, Osijek and Novska. She has also participated in international exhibitions in Austria and Hungary.

Zvjezdana Flanjak Perhoč
Janje zvano Ruža

Zvjezdana Flanjak Perhoč
Svetlo i tama

FRLAN, ANAMARIJA (Zagreb, 1988.)

Fotografska dizajnerica.

Članica Kluba od 2007.

Fotografijom se bavi od 2004.

Radi reportaže i fotografira vjenčanja, ali je od svega kao motiv najviše privlači akt. Kako radi i kao model, često poseže za introspekcijom te snima autoportrete u formi akta. Izlagala je na više skupnih izložbi u Hrvatskoj te na skupnoj izložbi u Helsinkiju, Finska.

Photo-designer. Club member since 2007.

She has been involved in photography since 2004. She creates reportages and photographs weddings, but she is mostly attracted to nude figure as a motif. She works as a model as well, often turns to introspection and makes self-portraits in the form of nude figure photography. She has participated in several group exhibitions in Croatia, and in a group exhibition in Helsinki, Finland.

Anamarija Frlan
Autoportret

Anamarija Frlan
Ciklus života

GAŠLJEVIĆ, ZLATA

(Zagreb, 1960.)

Učiteljica i fotografkinja. Članica Kluba od 2002. Godine 1979. završila je Školu primijenjene umjetnosti, Odjel fotografija. Nakon toga završava razrednu nastavu na Pedagoškoj (Učiteljskoj) akademiji. Od 1987. radi u OŠ Granešina. Više od 15 godina vodila je školski fotoodjel, poučavajući učenike od 5. do 8. razreda osnovama c/b fotografije. Sudjeluje na grupnim izložbama unutar Kluba. Fotografijom se ne bavi profesionalno. Omiljeni su joj motivi pejzaži, voda i cvijeće.

Teacher and photographer. Club member since 2002. In 1979, she graduated from the School of Applied Arts, Department of Photography. Afterwards, she graduated as a teacher from Pedagogy (Teacher) Academy. In 1987, she started working in Elementary School Granešina. For more than 15 years, she has led the school photo department, teaching students from grades 5 to 8 the basics of b/w photography. She has participated in group exhibitions in the club. She is not a professional photographer. Her favorite motifs are landscapes, water and flowers.

Zlata Gašljević
Odraz znatiželje

Zlata Gašljević
Staza u snijegu

GJOPAR, BRUNO (Zagreb, 1993.)

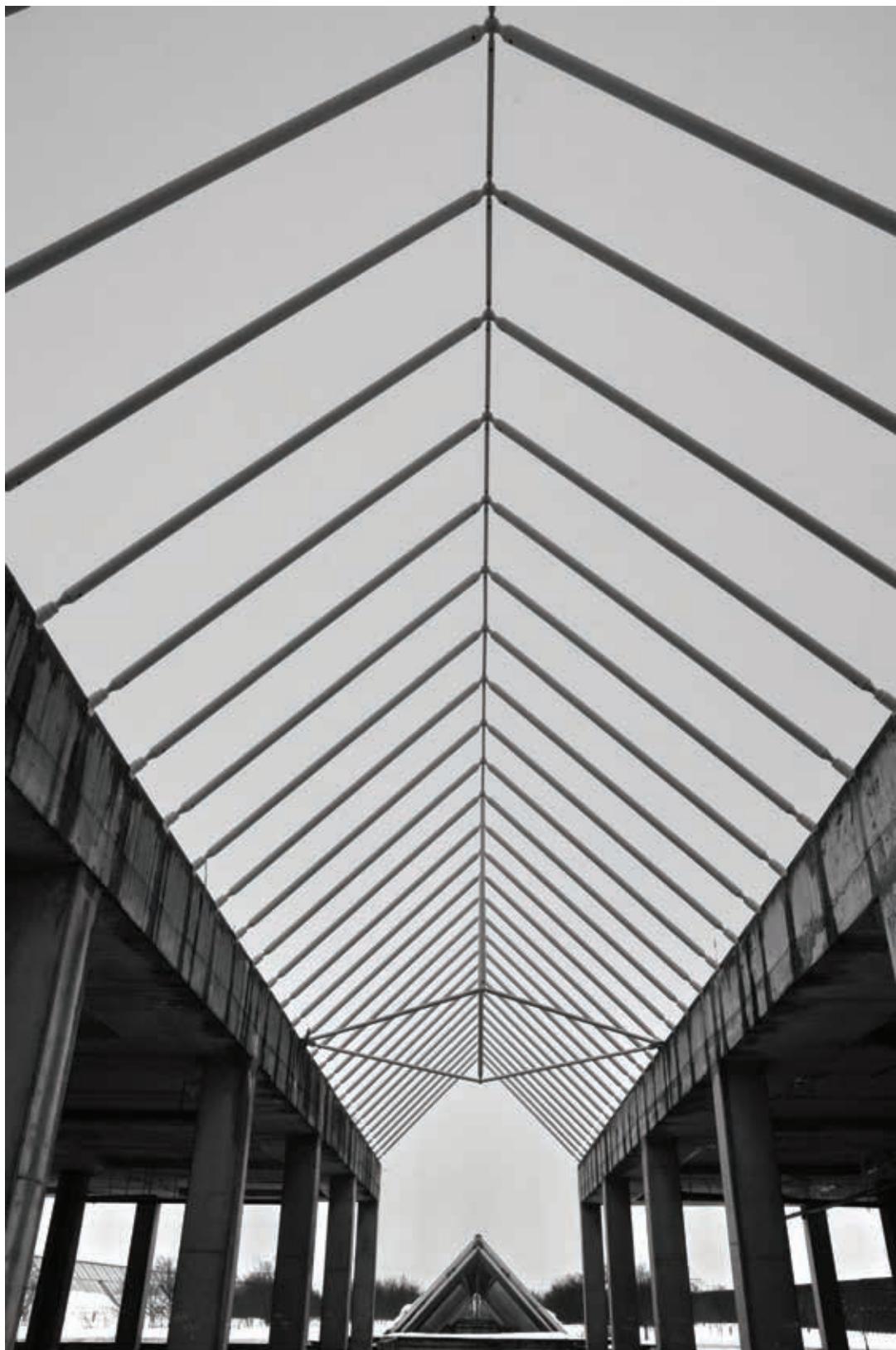
Fotograf, medijski tehničar. Član Kluba od 2009. Fotografijom se bavi od početka svojeg školovanja, a aktivnije od učlanjenja u Fotoklub Zagreb. Interesi u fotografiji su mu arhitektura i priroda. Najveći uspjeh postiže na školskim izložbama. Sudjeluje također i na klupske, nacionalne i međunarodne izložbe.

Photographer, media technician. Club member since 2009.

He has been involved in photography since his school days, and more actively since becoming a member of Fotoklub Zagreb. His interests are architecture and nature. His greatest successes were achieved at school exhibitions. He participates in club, national and international exhibitions as well.

Bruno Gjopar
Mali div

Bruno Gjopar
Trokut

GLOGOVČAN, RENATO

(Koprivnica, 1970.)

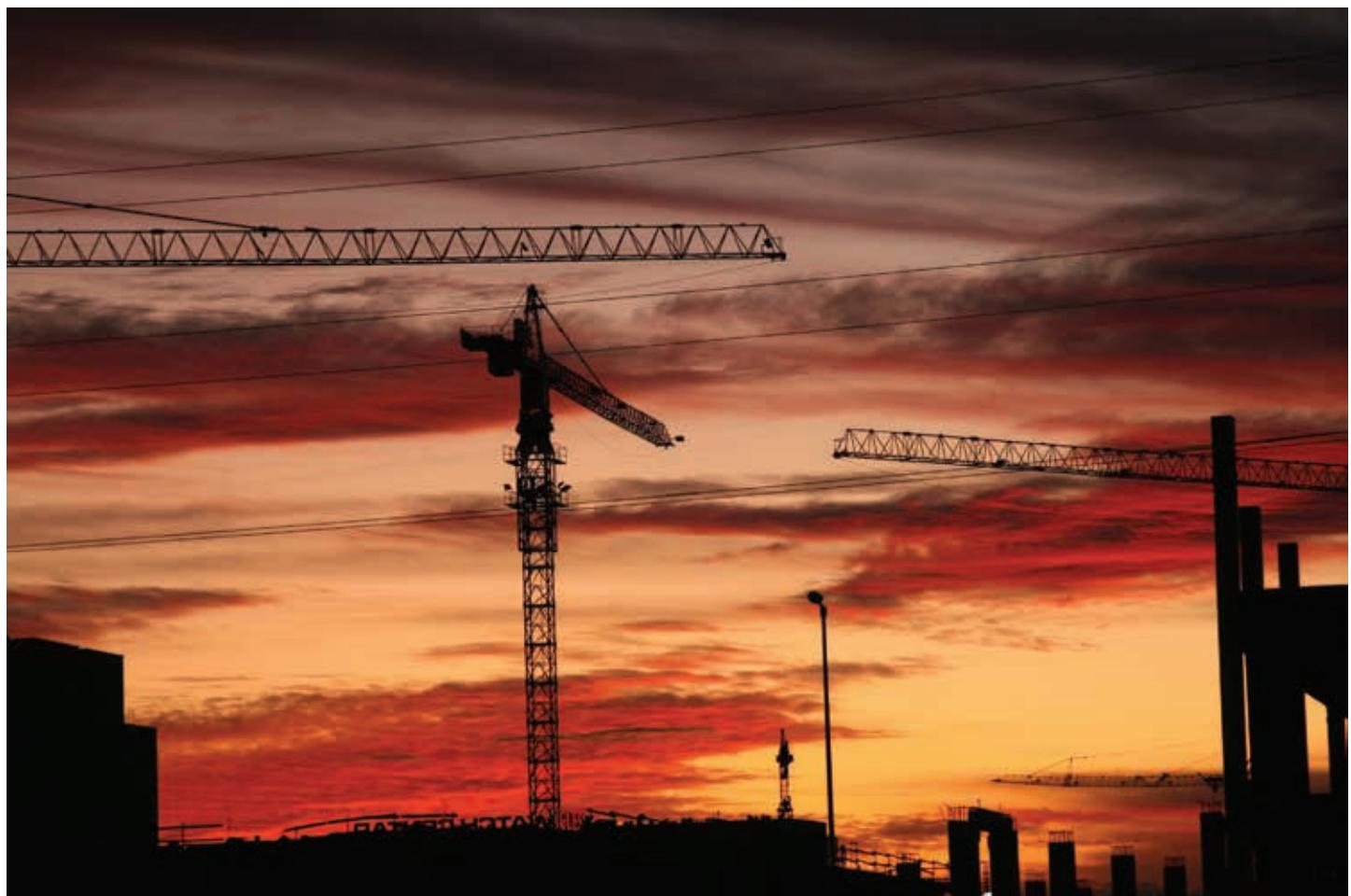
Stolarski obrtnik. Član Kluba od 2008.

Fotografijom se bavi zadnjih dvadeset godina. Prevladava reporterska fotografija, a uz nju se bavi portretnom, pejzažnom i umjetničkom fotografijom. Školu digitalne i modne fotografije završio je u Fotoklubu Zagreb.

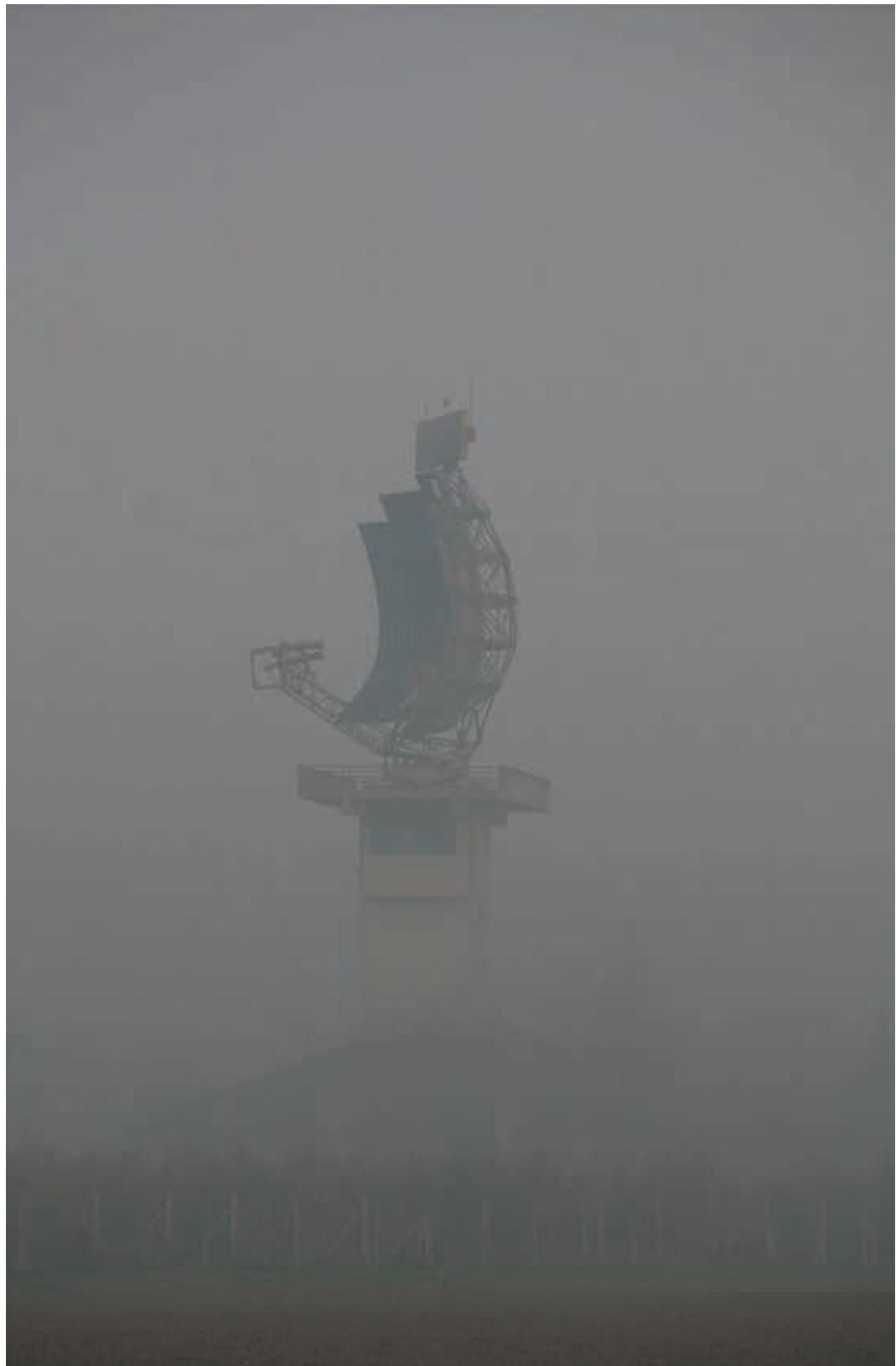
Trenutno surađuje s časopisom *Glasnik Turopolja* kao fotoreporter. Sudjelovao je na više skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu kao član Fotokluba Zagreb.

Carpenter craftsman. Club member since 2008.

He has been involved in photography for the last 20 years. He is primarily interested in reportage photography, but he is also engaged in portrait, landscape and art photography. In Fotoklub Zagreb, he graduated from the school of digital and fashion photography, and he currently collaborates with magazine *Glasnik Turopolja* as a photojournalist. As a member of Fotoklub Zagreb, he has participated in several group exhibitions at home and abroad.

Renato Glogovčan
Dugi vratovi

Renato Glogovčan
Čudovište

GOLUB, BORIS

(Zagreb, 1951.)

Diplomirani ekonomist. Član Kluba od 1975. Aktivno se bavi fotografijom od 1973. godine. Izložbenu aktivnost započeo dijapositivima, a zatim se intenzivno bavi crno-bijelom fotografijom. Teme koje obrađuje su akt, arhitektura, urbani krajolik, život. Od 1984. surađuje u časopisu *Ceste i mostovi* kao autor stručnih članaka i fotografija za naslovnicu. Sudjelovao je na više od tristo izložbi fotografija u zemlji i stotinjak u inozemstvu. Osvojio je više od pedeset nagrada i priznanja. Do danas je održao pet samostalnih izložbi, sve u Zagrebu. Dobitnik je nagrade Tošo Dabac (2009.).

Graduate economist. Club member since 1975. He has been actively involved in photography since 1973. His exhibition activities started with slides, and then he started to intensively work with black-and-white photography. His themes are nude figures, architecture, urban landscape, life. Since 1984, he has collaborated with magazine *Ceste i mostovi* as an author of expert articles and cover photography. He has participated in over 300 photography exhibitions in the country and about a hundred abroad. He has won more than fifty awards and honors. So far, he has held five solo exhibitions, all of them in Zagreb. He was awarded Tošo Dabac Award (2009).

Boris Golub
Pred oluju

Boris Golub
Zima Kršlje

GROS, ČEDOMIL (Zagreb, 1946.)

Tehničar slabe struje. Član Kluba od 2002. Fotografijom se bavi od polovine 60-ih godina prošlog stoljeća. Prelazeći planine snimao je dijapozitive i crno-bijele fotografije. Izlagačkom fotografijom bavi se od 2000. godine, a u sklopu Fotokluba Zagreb od 2002. godine. Zahvaljujući svojem izlagačkom radu dobiva počasno zvanje AFIAP (2006.), a EFIAP 2013. godine. Godine 2010. dodijeljeno mu je klupsko zvanje MF FKZ, a 2013. Povelja August Frajtić. Održao je 29 samostalnih izložbi, a sudjelovao je na 38 skupnih izložbi.

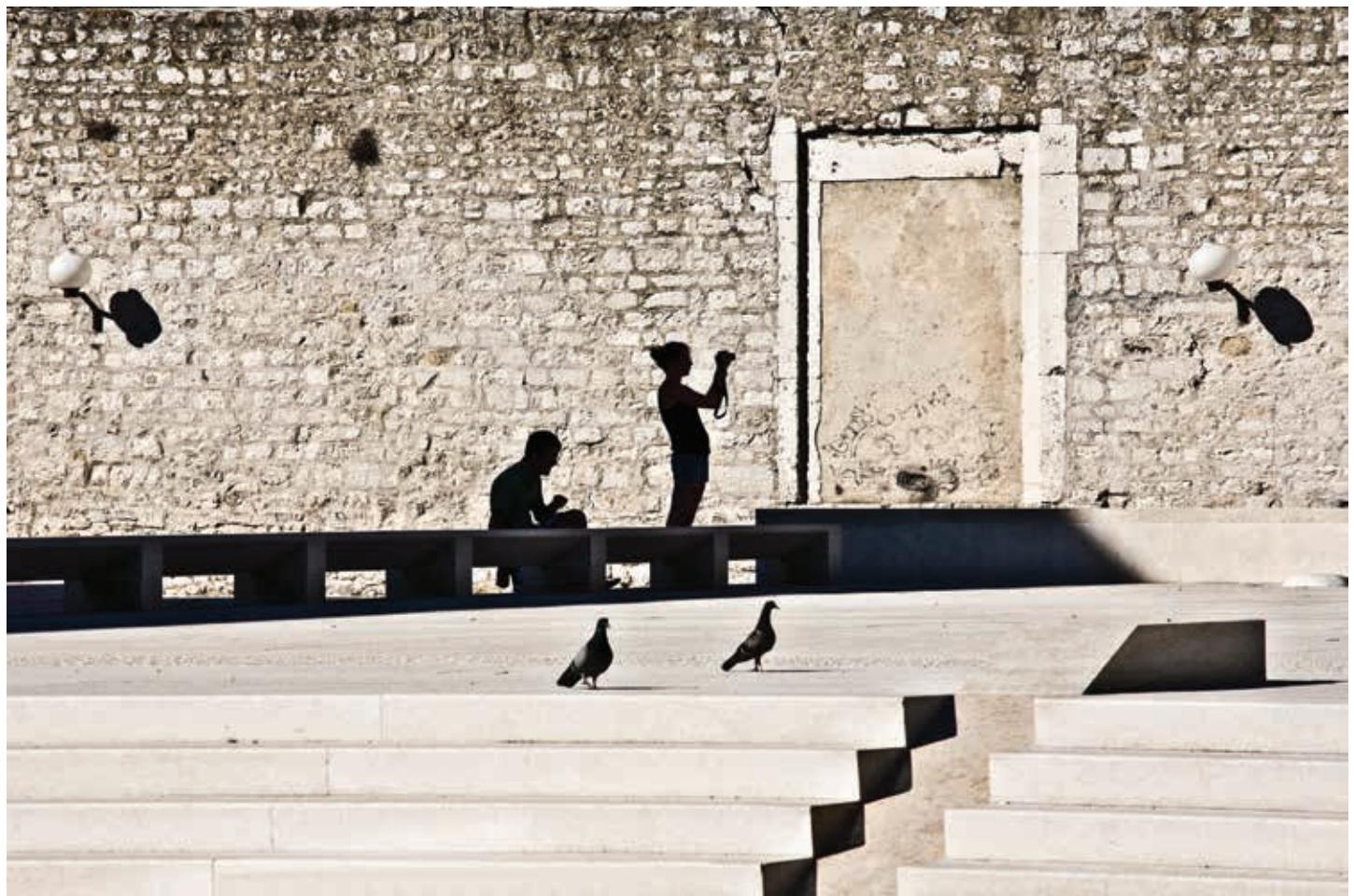
Low voltage electrical technician. Club member since 2002.

He has been involved in photography since the mid-1960s. While crossing the mountains, he took slides and black-and-white photos. He has been involved in exhibition photography since 2000, and since 2002 in Fotoklub Zagreb. Thanks to his exhibition work, he received honorary rank AFIAP (2006), and in 2013 EFIAP. In 2010, he was awarded club rank MF FKZ and in 2013 the August Frajtić Charter. He has held 29 solo exhibitions and has participated in 38 group exhibitions.

Čedomil Gros

Memory of the past – Sjećanje na prošlost

Čedomil Gros
In pairs – U paru

HOHOŠ NOVAKOVIĆ, MARIJA (Našički Markovac, 1944.)

Upravna pravnica. Članica Kluba od 2012. Prije pet godina počela se aktivno baviti fotografijom. U tom je razdoblju izlagala na šest skupnih i jednoj samostalnoj izložbi. Najviše je privlači fotografiranje krajolika i portreta te dokumentarna fotografija.

Administrative lawyer. Club member since 2012. Five years ago, she became actively involved in photography. During this period, she has participated in six group and one solo exhibition. She is mostly attracted to landscape and portrait photography, as well as documentary photography.

Marija Hohoš Novaković
Magla

Marija Hohoš Novaković
Na putu Sv. Gere

HRNJAK, MAJA (Zagreb, 1969.)

Članica Kluba od 2008.

Fotografijom se bavi od 1985. godine kad upisuje Školu za primijenjenu umjetnost u Zagrebu – smjer fotografija. Sljedeće godine, u vrijeme Iračko-iranskoga rata, odlazi u Irak, prekinuvši školovanje na godinu dana. Ondje se intenzivnije počinje baviti fotografijom inspirirana drugačjom kulturom. Od 2006. fotografijom se bavi profesionalno. Radove joj objavljaju mnogi časopisi (francuski Photo, National Geographic, Digital Photo magazine, ReFoto). Sudjelovala je na mnogim skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Od međunarodnih priznanja kao najvažnije navodi 3. nagradu za fotografiju *Resting* na 6. Black and White Spider Awardu u kategoriji profesionalnih fotografa zato što su u žiriju bila imena iz svjetski poznatih galerija i umjetničkih institucija kao što su Tate Gallery, Sotheby, Magnum photo i drugi. U njezinu umjetničkome radu prevladavaju fotografije prirode, biljaka i životinja. Članica je ULUPUH-a.

Club member since 2012.

She has been involved in photography since 1985, when she enrolled in the School of Applied Art – photography study route. The following year, during the Iran-Iraq war, she went to Iraq, interrupting her education for a year. There she became more intensively involved in photography, inspired by another culture. She has been professionally involved in photography since 2006. Her works have been published in numerous magazines (Photo from France, National Geographic, Digital Photo Magazine, ReFoto). She has participated in many group exhibitions at home and abroad. Among her international awards, she considers as the most important one the Third Prize for photo *Resting* at the 6th Black and White Spider Award in the category of professional photographers, because the jury was comprised of representatives from world-famous galleries and art institutions, such as Tate Gallery, Sotheby, Magnum Photo and others. Her artistic work is dominated by photographs of nature, plants and animals. She is a member of ULUPUH.

Maja Hrnjak
Odmor

Maja Hrnjak
Maslačak

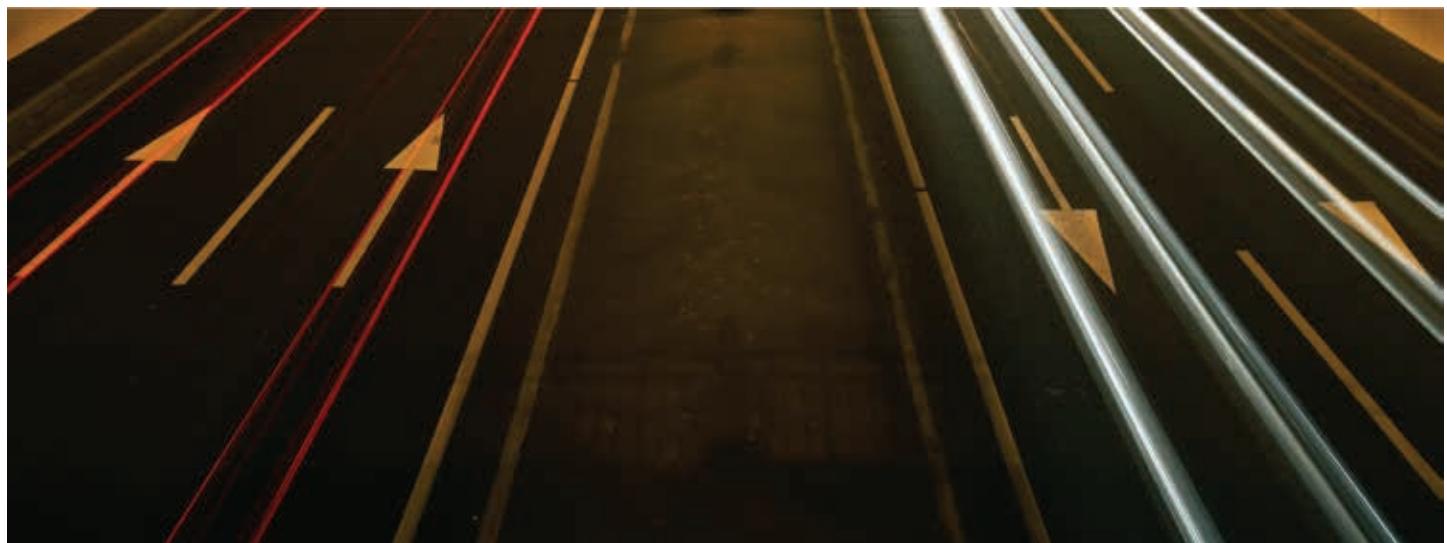
HUMIĆ, DENIS

(Zagreb, 1974.)

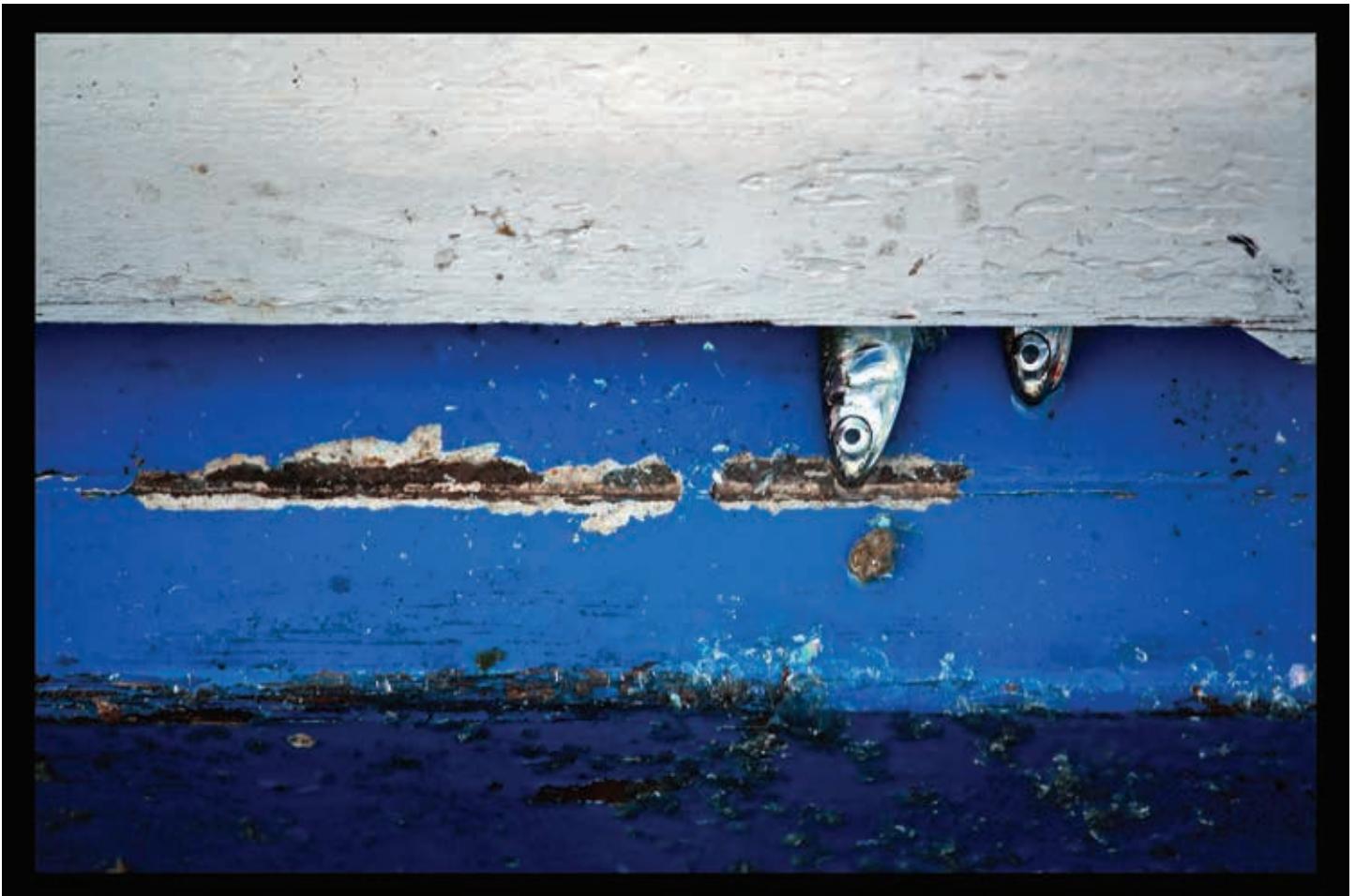
Elektrotehničar i poduzetnik. Član Kluba od 2009. Fotografijom se bavi od 2009. godine kao član Fotokluba Zagreb. Orijentiran je posebno portretu, prirodi, aktu i arhitekturi. Sudjeluje na klupskim izložbama fotografije u zemlji i inozemstvu.

Electrical engineer and entrepreneur. Club member since 2009.

As a member of Fotoklub Zagreb, he has been involved in photography since 2009. He is especially oriented towards portrait, nature, nude figures and architecture. He participates in club photo exhibitions at home and abroad.

Denis Humić
Svjetlopis

Denis Humić
Simply2

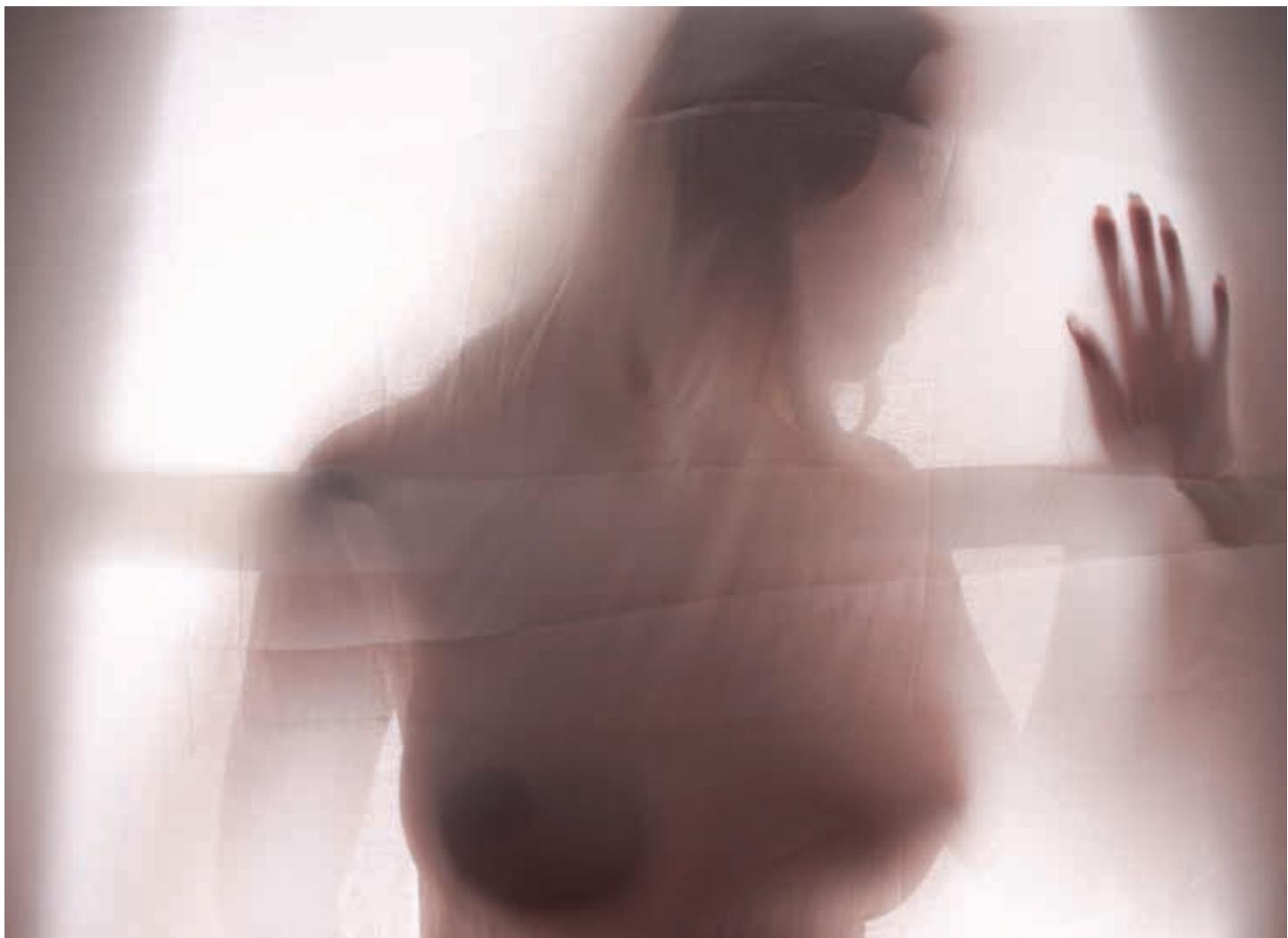
IVANIŠ, JANKO (Zagreb, 1974.)

Diplomirani etnolog. Član Kluba od 2010.

Fotografijom se ozbiljno počinje baviti 2010. godine kad se učlanjuje u Fotoklub Zagreb. Izlaže na klupskim izložbama te povremeno i izvan matičnog kluba. Osnovne sfere fotografskog interesa povezane su s dokumentarnom i uličnom fotografijom, aktovima, portretima te krajolicima.

Graduate ethnologist. Club member since 2010.

He has been more seriously involved in photography since 2010, when he joined Fotoklub Zagreb. He participates in club exhibitions and occasionally other exhibitions as well. His basic interests in photography are connected with documentary and street photography, nude figures, portraits and landscapes.

Janko Ivaniš
Iza zavjese

Janko Ivaniš
Sizif

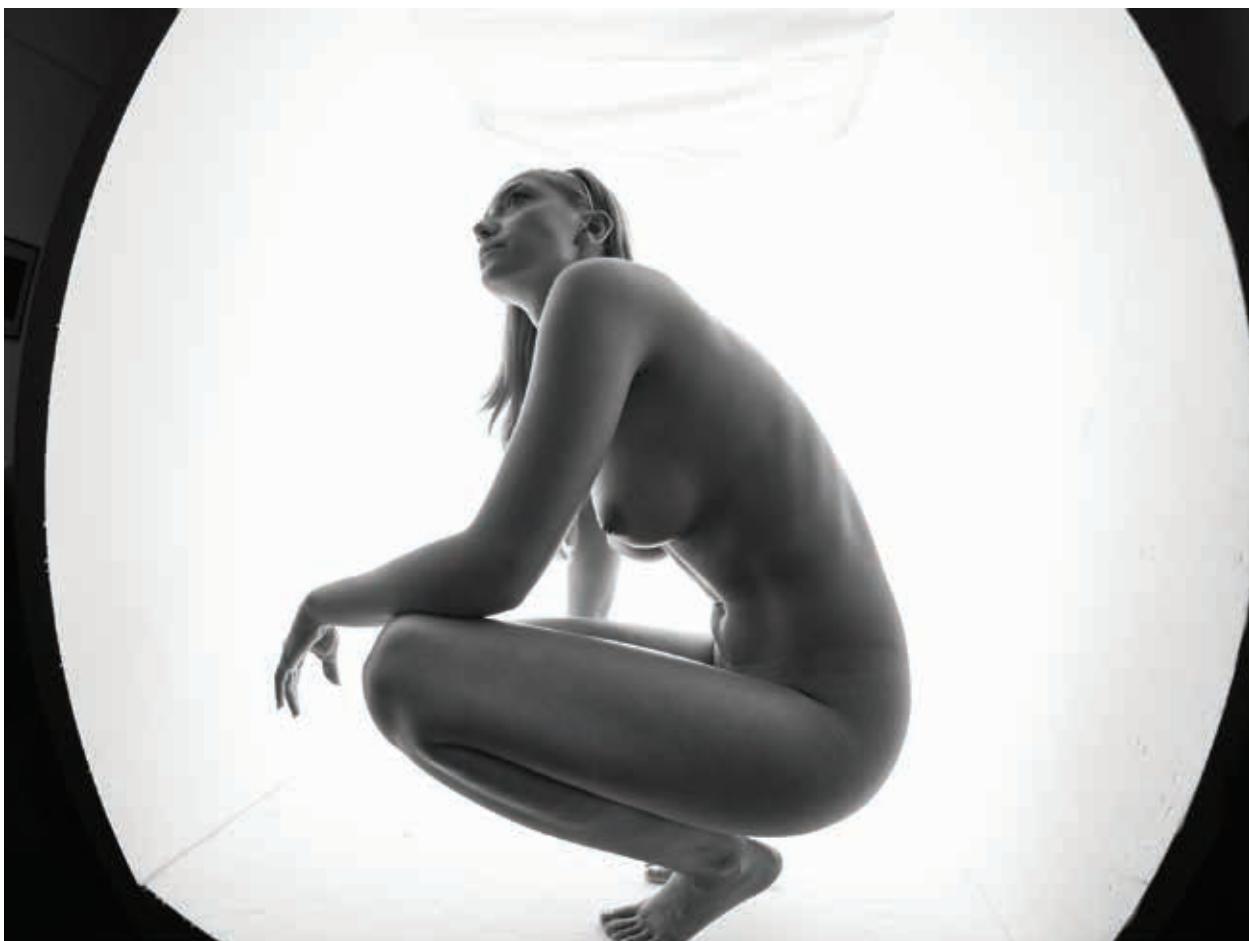
Ivanović, Igor (Zagreb, 1958.)

Dipl. inženjer prometa. Član Kluba od 2008.

Fotografijom se bavi od 2004. godine kada dokumentira *agility* natjecanja pasa. zajedno s još nekoliko entuzijasta, ljubitelja fotografije, postavlja internetske stranice za promociju *agilityja* s galerijom fotografija na kojima je aktivno izlagao svoje fotografije s raznih natjecanja. Od 2008. godine sudjeluje i izlaže na izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu te u nekoliko navrata osvaja nagrade.

Fotografira koncerte i videosnimanja. Njegove su fotografije korištene u promotivne svrhe te objavljene u više novina i internetskih portala. Teme koje ga najviše privlače su akt, portret, pejzaž i sportska fotografija.

Graduate transport engineer. Club member since 2008. He has been involved in photography since 2004, when he documented dog *agility* competitions. Together with several enthusiasts, lovers of photography, he set up a website to promote *agility*, with a gallery of photos in which he actively exhibited his photographs from various competitions. Since 2008, he has been participating at exhibitions in Croatia and abroad, where he has won prizes on several occasions. He photographs concerts and video-shootings. His photos are used for promotional purposes and published in several newspapers and on internet portals. The topics that attract him the most are nude figures, portrait, landscapes and sports photography.

Igor Ivanović
Bez izlaza

Igor Ivanović
Nakon svega

JAŠA, ANTE (Kukljica, 1951.)

Diplomirani ekonomist, fotograf, publicist. Član Kluba od 2005.

Izlagao na 27 samostalnih i 300 skupnih izložbi na svim kontinentima. Objavio radeve u 30 knjiga, u katalozima i časopisima. Priredio je 132 izložbe drugih autora.

Osnivač je i voditelj međunarodne izložbe *Otok i more* i galerije *Otok*. Objavio je šest knjiga. Fotografije su mu u zbirkama galerija i muzeja. Stekao je fotografska zvanja: Artist AFIAP i Ekscelencija EFIAP i majstor fotografije. Dobio je 47 nagrada i priznanja. Član je FK-a Zagreb, Matica hrvatske, Društva hrvatskih književnika Ogranak Zadar, HDLU-a Zadar i ULUPUH-a Zagreb. Dobitnik je počasnog zvanja zasluznik za organizaciju (2006.)

Fotokluba Zagreb.

Graduate economist, photographer, writer. Club member since 2005.

He has participated in 27 solo and 300 group exhibitions on all continents. He has published articles in 30 books, in catalogs and magazines. He has prepared 132 exhibitions of other authors. He is the founder and head of the international exhibition *Island and Sea* and gallery *Island*. He has published six books, and his photographs can be found in collections of galleries and museums. He has acquired photographic ranks: Artist AFIAP and Excellency EFIAP and the master of photography. He has received 47 awards and honors. He is a member of FK Zagreb, Matica hrvatska, Croatian Writers Society – Zadar Branch, HDLU Zadar and ULUPUH Zagreb. He received the honorary rank of important contributor for organization (2006) from Fotoklub Zagreb.

Ante Jaša
Čvor i prolaznik

Ante Jaša

A

101

JELAČA, ZORAN (Zagreb, 1969.)

Grafički i likovni urednik i ilustrator. Član Kluba od 2010.

Fotografijom se bavi od 1990. godine. Nositelj je zvanja AFIAP. Izlagao je na pedesetak skupnih i žiriranih izložbi u Hrvatskoj i inozemstvu, kao i na dvjema samostalnim. Hrvatska mu je temeljni motiv i inspiracija kojoj je i posvetio svoju *web stranicu* (www.zoran-jelaca.com). Fotografije su mu objavljivane u brojnim knjigama, specijaliziranim publikacijama, kalendarima, školskim i sveučilišnim udžbenicima, promidžbenim materijalima, turističkim brošurama i časopisima.

Graphics and art editor and illustrator. Club member since 2010.

He has been involved in photography since 1990. He is a holder of the rank AFIAP. He has participated in fifty group and juried exhibitions in Croatia and abroad, as well as in two solo exhibitions. Croatia is his basic motif and inspiration, to which he has dedicated his website (www.zoran-jelaca.com). His photos have been published in numerous books, specialized publications, calendars, school and university textbooks, promotional materials, tourist brochures and magazines.

Zoran Jelača
Posljednja luka

Zoran Jelača
Zimski pejsaž

JELENČIĆ, SREĆKO

(Zagreb, 1954.)

Krojački obrtnik. Član Kluba od 1978.

Izlagачkom se fotografijom bavi od 1980. godine. Izlagao je na više od 100 izložbi u zemlji i inozemstvu na kojima je osvojio više od dvadeset različitih nagrada i priznanja.

Tailoring craftsman. Club member since 1978.

He has been involved in exhibition photography since 1980. He has participated in more than 100 exhibitions at home and abroad, and he has won more than twenty different awards and honors.

Srećko Jelenčić
Kućni 23

JOVANOVIĆ, ŽELJKO (Zagreb, 1957.)

Elektroničar. Član Kluba od 2009.

Završio školu za specijalista digitalne fotografije i obradbe kojoj se posebno posvetio. Imao je više zajedničkih te dvije samostalne izložbe. Stalni je suradnik časopisa *Zagreb moj grad*, Hrvatskog žrtvoslovnog društva, a povremeno za Kulturno-umjetničkog društva Valentinovo. Objavljuje fotografije u brojnim časopisima (nagrađena fotografija u časopisu *Foto mag*, fotografija mjeseca u *Glasu Istre*, nagrađene fotografije na natječaju T-Com-a, pohvale Fotokluba Zagreb). Njegove su fotografije korištene za izradbu promotivnih materijala za URIHO i ZET.

Electronics technician. Club member since 2009.

He graduated from the school for specialist in digital photography and processing, the field to which he is particularly devoted. He has had several group exhibitions, and two solo exhibitions. He is a regular collaborator of magazine *Zagreb moj grad*, Croatian Society of Victimology, and occasionally of Cultural and Artistic Society Valentinovo. He has published photographs in numerous magazines (award-winning photo in magazine *Foto mag*, photo of the month in *Glas Istre*, award-winning photo in T-Com competition, special mentions of Fotoklub Zagreb). His photos were used for the production of promotional materials for URIHO and ZET.

Željko Jovanović
Tramirror

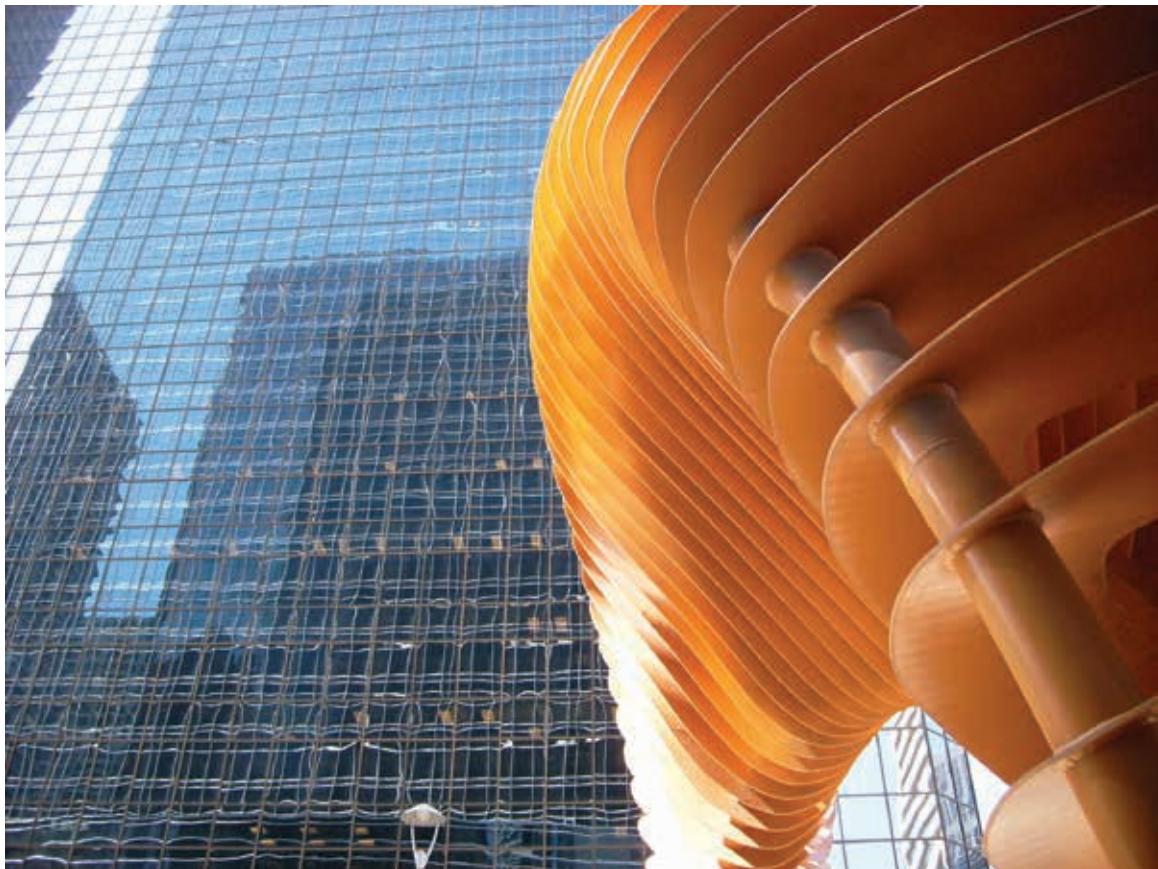
Željko Jovanović
Duga

JURIČIĆ, MLADEN

(Veliki Grđevac, 1937.)

Diplomirani ekonomist i diplomat. Član Kluba od 1960. Već 1957. godine izlaže kao član Fotokluba Varaždin. Kao član Fotokluba Zagreb priređuje prvu samostalnu izložbu fotografija u Galeriji studentskog centra u Zagrebu (1961.). Intenzivno se bavi izlagačkom fotografijom do 1973. godine te dobiva brojne nagrade, diplome i pohvale. Od 1975. do 2002. godine ne izlaže. Nakon odlaska u mirovinu, 2003. godine ponovno se aktivira u Fotoklubu Zagreb i bavi izlagačkom fotografijom. Godine 2006. godine predstavio se retrospektivnom izložbom fotografija pod nazivom Taj divni svijet, organiziranom u Zagrebu, Varaždinu i Krku. Izlagao je na stotinjak kolektivnih izložbi u zemlji i inozemstvu i imao desetak samostalnih izložbi. Dobitnik je Povelje August Frajtić (2012.).

Graduate economist and diplomat. Club member since 1960. As early as 1957, he was exhibiting as a member of Fotoklub Varaždin. As a member of Fotoklub Zagreb, he organized the first solo exhibition of photographs at the Gallery of the Student Centre in Zagreb (1961). Until 1973, he had been intensively involved in exhibition photography and he received many awards, diplomas and honors. From 1975 to 2002, he didn't take part in exhibitions. After retirement, in 2003 he again became actively involved in Fotoklub Zagreb and devotes himself to exhibition photography. In 2006, he has re-introduced himself with a retrospective exhibition of photographs entitled That Wonderful World, organized in Zagreb, Varaždin and Krk. He has participated in about a hundred group exhibitions at home and abroad, and has had about a dozen solo exhibitions. He is a winner of the August Frajtić Charter (2012).

Mladen Juričić
Calgary 3

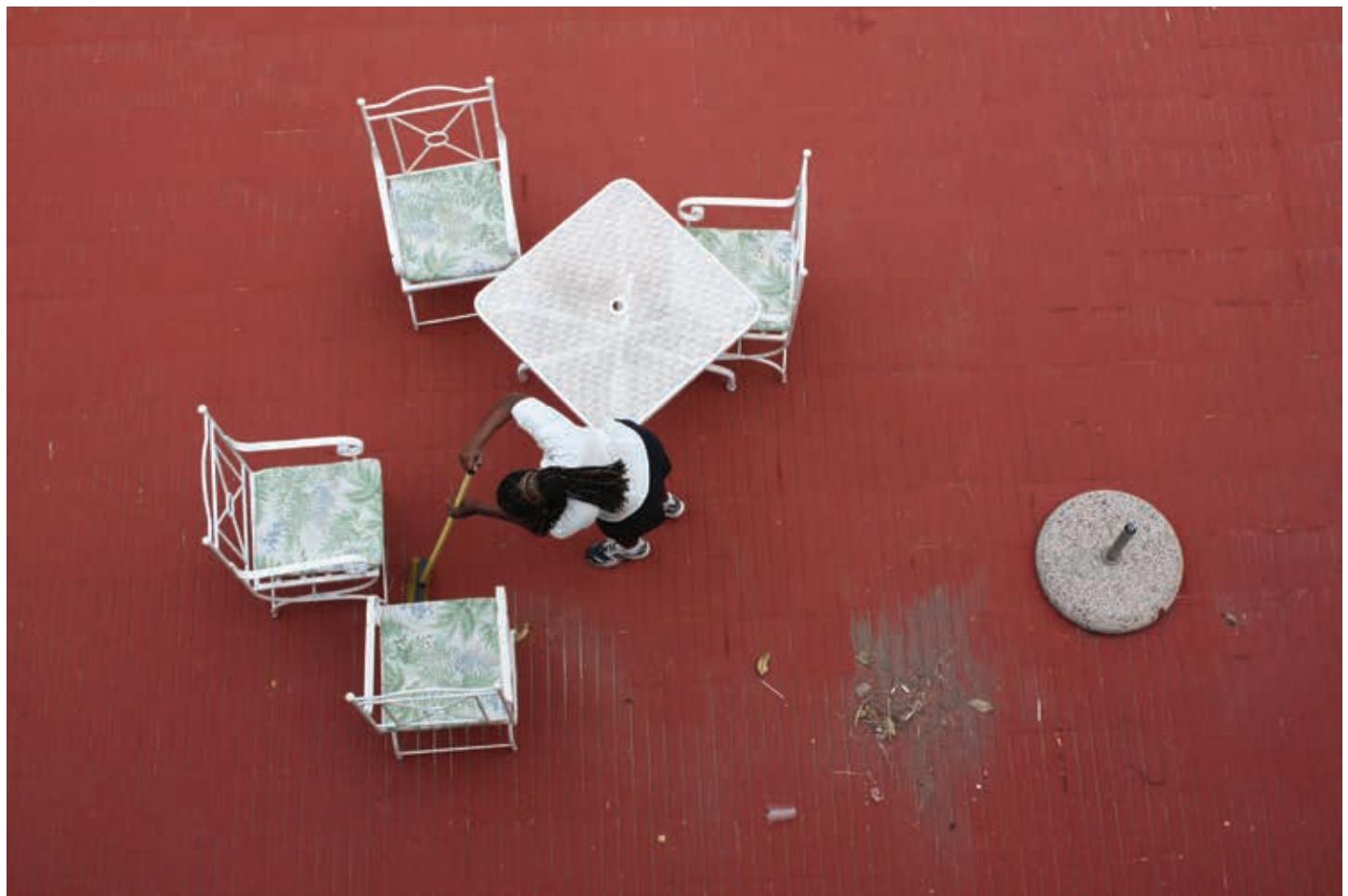
Mladen Juričić
Meksikanka

JURIĆ, VERA (Zagreb, 1950.)

Doktorica dentalne medicine. Članica Kluba od 2004. Fotografijom se bavi od 2004. kad postaje članicom Fotokluba Zagreb, a još aktivnije od odlaska u mirovinu. Izlaže na klupske i nacionalne izložbe, a zadnjih godinu i pol na međunarodnim i FIAP izložbama. Voli fotografirati krajolike i detalje, ali na izložbama uglavnom prolaze fotografije situacija na ulici (*street life*).

Doctor of dental medicine. Club member since 2004. She has been involved in photography since 2004 when she joined Fotoklub Zagreb, and more actively since retiring. She participates in club and national exhibitions, and for the last year and a half in international and FIAP exhibitions. She likes to photograph landscapes and details, but the exhibitions usually accept her photos of street life.

Vera Jurić
Jutro poslje

JURKOVIĆ GROS, SENKA

(Zagreb, 1949.)

Službenica. Članica Kluba od 2005.

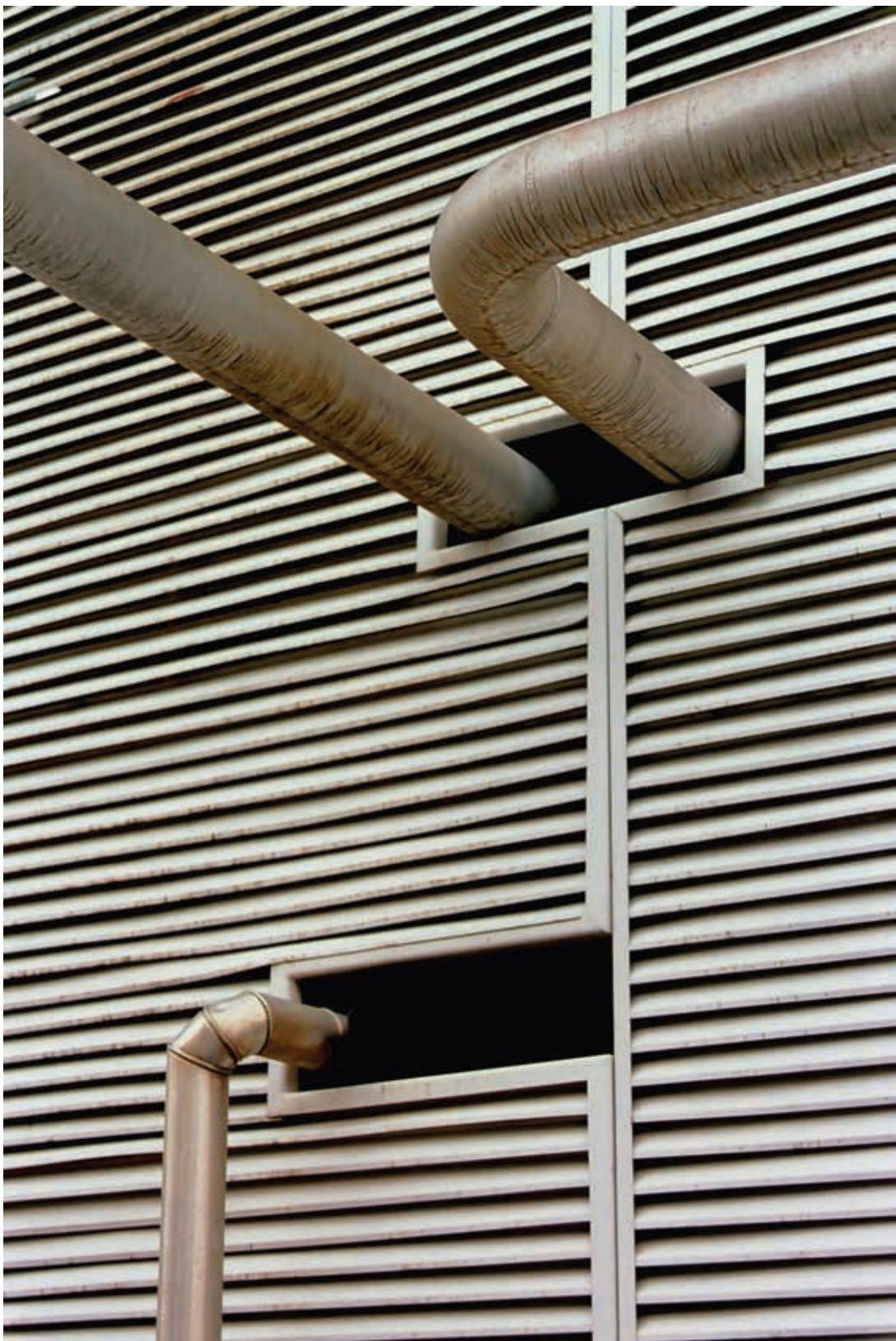
Fotografska je iskustva skupljala od mladosti, bilježeći vizure i događaje oko sebe, no nije ulazila u domenu umjetničke fotografije sve do odlaska u mirovinu i učlanjenja u Fotoklub Zagreb 2005. godine. Obilježje njezina rada je spontanost i nenamještenost. Do kraja 2012. sudjeluje na 70 natječajnih izložbi (FIAP-ove, međunarodne, nacionalne i klupske). Ukupno je izlagala 128 puta, od toga 99 različitih fotografija, te primila 16 nagrada. Stekla je status II Fotokluba Zagreb i bila tri godine među njegovih deset najuspješnijih autora. Održala je 14 samostalnih izložbi.

Clerk. Club member since 2005.

She has been collecting photographic experiences from the youth, recording sights and events around her, but did not go into the field of art photography until retirement and joining Fotoklub Zagreb in 2005. The features of her work are spontaneity and naturalness. By the end of 2012, she had participated in 70 competition exhibitions (FIAP, international, national and club). She has presented in total 128 times, including 99 different photographs, and has received 16 awards. She has acquired the rank II of Fotoklub Zagreb and was for three years among its ten most successful authors. She has held 14 solo exhibitions.

Senka Jurković Gros
Uzgibanost boja

Senka Jurković Gros
Limena rapsodija – Tin Rhapsody

JUŠIĆ, BOŽIDAR (Zagreb, 1929.)

Akademski slikar, magistrirao iz područja psihologije umjetnosti. Član Kluba od 2005. Bavi se fotografijom, posebno ženskim portretima i figurama. Od 1955. izlagao je na 50 skupnih izložbi i dvjema samostalnima (2003. i 2009.) Član je Fotokluba Zagreb, Udruženja likovnih umjetnika primijenjene umjetnosti ULUPUH-a Zagreb, Zadruge likovnih umjetnosti LIKUM u Zagrebu, Međunarodnog vijeća INSEA (International Non-Governmental World organization for Education through Art in consultative relation with UNESCO) i Hrvatskog vijeća INSEA.

Academically trained painter, Master of Arts in art psychology. Club member since 2005.

He is involved in photography, especially female portraits and figures. Since 1955, he has participated in 50 group and two solo exhibitions (2003 and 2009). He is a member of Fotoklub Zagreb, Association of Artists of Applied Arts ULUPUH Zagreb, Cooperative of Fine Arts LIKUM in Zagreb, the International Council of INSEA (International Non-Governmental World Organization for Education through Art, in consultative relation with UNESCO) and the Croatian Council of INSEA.

Božidar Jušić
U parteru

Božidar Jušić
Ružica

KASAL, Božidar (Zagreb, 1948.)

Magistar znanosti (fizika). Član Kluba od 2007. Diplomirao je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao je na Institutu Ruđer Bošković (izradba uređaja za mjerjenje MTF funkcije fotografskih objektiva). Radi u KBC-u Zagreb, a na Medicinskom fakultetu predaje o kontroli kvalitete uređaja za stvaranje slike. Imao je osam samostalnih izložbi, uz brojne skupne izložbe te sudjelovanja na šezdesetak natječajnih izložbi u mnogim zemljama svijeta. Dobio je više nagrada i pohvala, od kojih ističe prvu nagradu na izložbi u Buenos Airesu i zlatnu medalju iz Egipta. Najviše ga privlače putna i ulična fotografija, portreti ljudi, baština Hrvatske te fotografija detalja. Sudjelovao je u izradbi fotomonografije *Otok Brač – Jadranska Arkadija*. Stekao je zvanje AFIAP (2011.).

Master of Science (physics). Club member since 2007. He graduated from the Faculty of Science in Zagreb. He received master's degree from Institute Ruder Bošković (production of equipment for measuring MTF function of photographic lenses). He works at University Hospital Center in Zagreb, and lectures on the quality control of devices for creation of imagery at the Faculty of Medicine. He has held eight solo exhibitions, in addition to numerous group exhibitions and participation in sixty competition exhibitions in many countries. He has received several awards and honors, of which the most prominent is the First Prize at an exhibition in Buenos Aires and a gold medal in Egypt. He is mostly attracted to travel and street photography, portraits, Croatian heritage and photography of detail. He participated in the production of photo-monograph *Brač Island – Adriatic Arcadia*. He holds the rank AFIAP (2011.).

Božidar Kasal
Uzlet

Božidar Kasal
Izletnički bus je stigao u Rio

KNEBL, BILJANA (Skoplje, 1948.)

Grafička dizajnerica. Članica Kluba od 2008.

Godinama je radila u više izdavačkih kuća kao likovna urednica, dizajnerica i grafička urednica koristeći vlastiti autorski grafički dizajn, ilustracije i fotografije. Autorica je grafičke pripreme za plakate i kataloge za mnoge izložbe fotografije. Fotografijom se bavi aktivnije od 2008. godine otkad redovito sudjeluje na klupskim i drugim žiriranim međunarodnim izložbama fotografije. Od ožujka 2008. do svibnja 2013. prihvaćeno joj je oko 250 fotografija na žiriranim izložbama te je za neke primila nagrade i pohvale. Na žirirane izložbe FIAP-a dosad joj je primljeno 125 različitih fotografija u 19 zemalja svijeta. 2012. stječe zvanje AFIAP. Do danas je imala jedanaest samostalnih izložbi fotografija.

Graphic designer. Club member since 2008.

She has worked for years in several publishing houses as an art editor, designer and graphic editor, using her own auteurist graphic design, illustrations and photography. She is the author of graphic design for posters and catalogs of many photo exhibitions. She has been more actively involved in photography since 2008, when she started to regularly participate in club and other juried international exhibitions. From March 2008 to May 2013, she had around 250 photos accepted in juried exhibitions and has received several awards and honors for some of them. In juried FIAP exhibitions, so far she had 125 different photos accepted in 19 countries. In 2012, she received the rank AFIAP. So far, she has held eleven solo exhibitions.

Biljana Knebl
B&W Sunshine

Biljana Knebl
Coffee Time

KOIJANČIĆ ŠNIDARIĆ, ĐURĐICA (Sisak, 1971.)

Diplomirana inženjerka tekstilne tehnologije. Članica Kluba od 2004.

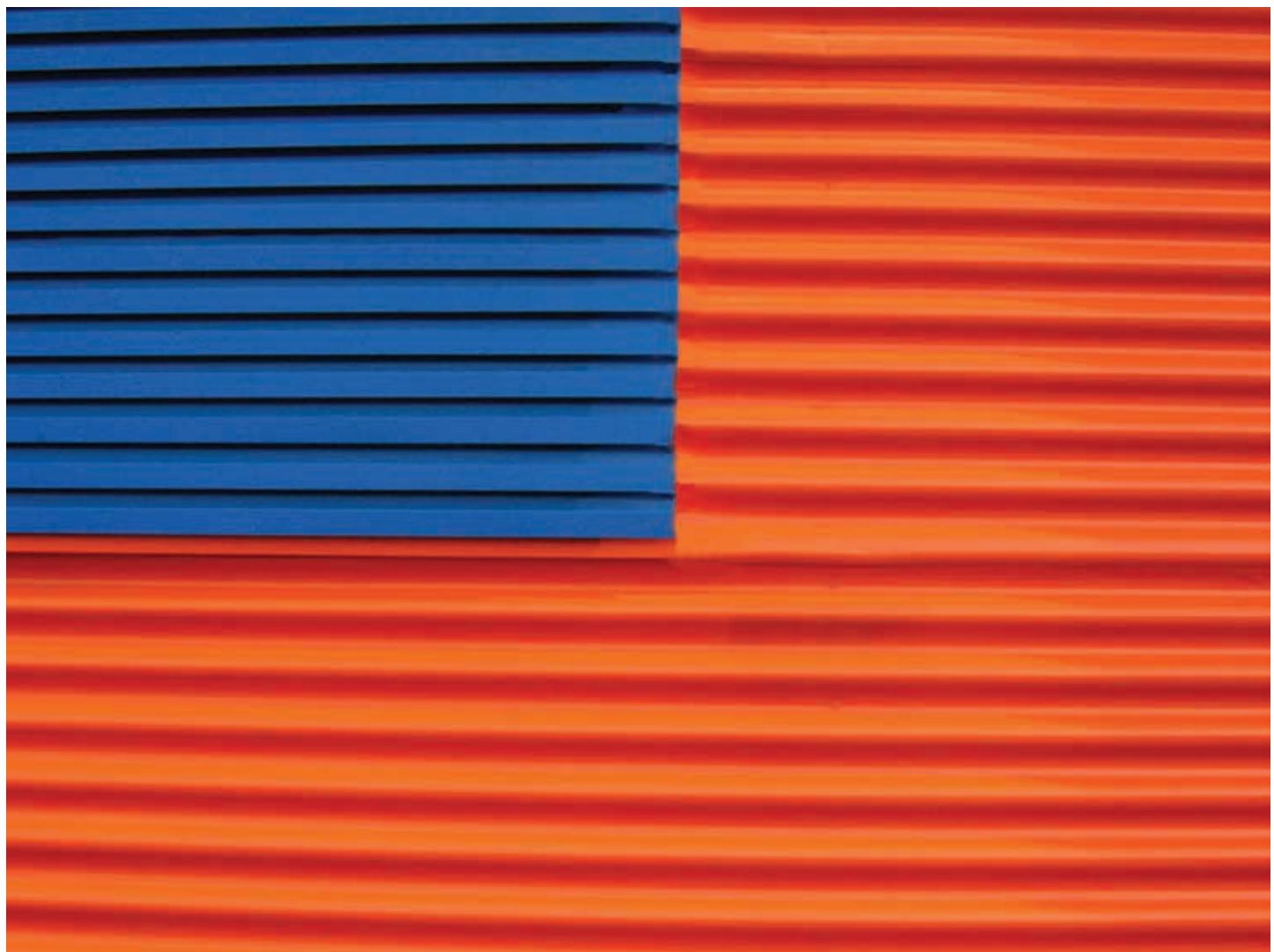
Na Tekstilno-tehnološkom fakultetu radi u zvanju asistenta na predmetima Izrada povijesnog tekstila i kostima, Izrada kostima, Izrada kostima (*workshop*) i Primijenjena konstrukcija kostima. Fotografijom se bavila tijekom cijelog studija, ali aktivno bavljenje počinje 2004. kad završava tečaj modne fotografije u Fotoklubu Zagreb. Izlaže na klupskim, nacionalnim, međunarodnim i FIAP izložbama. Dobitnica je niza nagrada. Zanimaju je i oduševljavaju teme prirode, detalji raznih struktura i tekstura, stare i moderne arhitekture, putopisi, portreti, apstraktna fotografija i modna fotografija.

Graduate engineer of textile technology. Club member since 2004.

She works at the Faculty of Textile Technology as a assistant on courses Production of Historical Textile and Costumes, Making Costumes, Making Costumes (*workshop*) and Applied Costume Design. She was involved in photography during her university studies, but she became more actively involved in 2004, when she graduated from the course in fashion photography at Fotoklub Zagreb. She participates in club, national, international and FIAP exhibitions. She has been awarded numerous awards. She is interested in and thrilled by the themes of nature, details of various structures and textures, old and modern architecture, travel, portraits, abstract photography and fashion photography.

Đurđica Kocijančić Šnidarić
Crna impresija

Đurđica Kocijančić Šnidarić
Impresija u narančastom

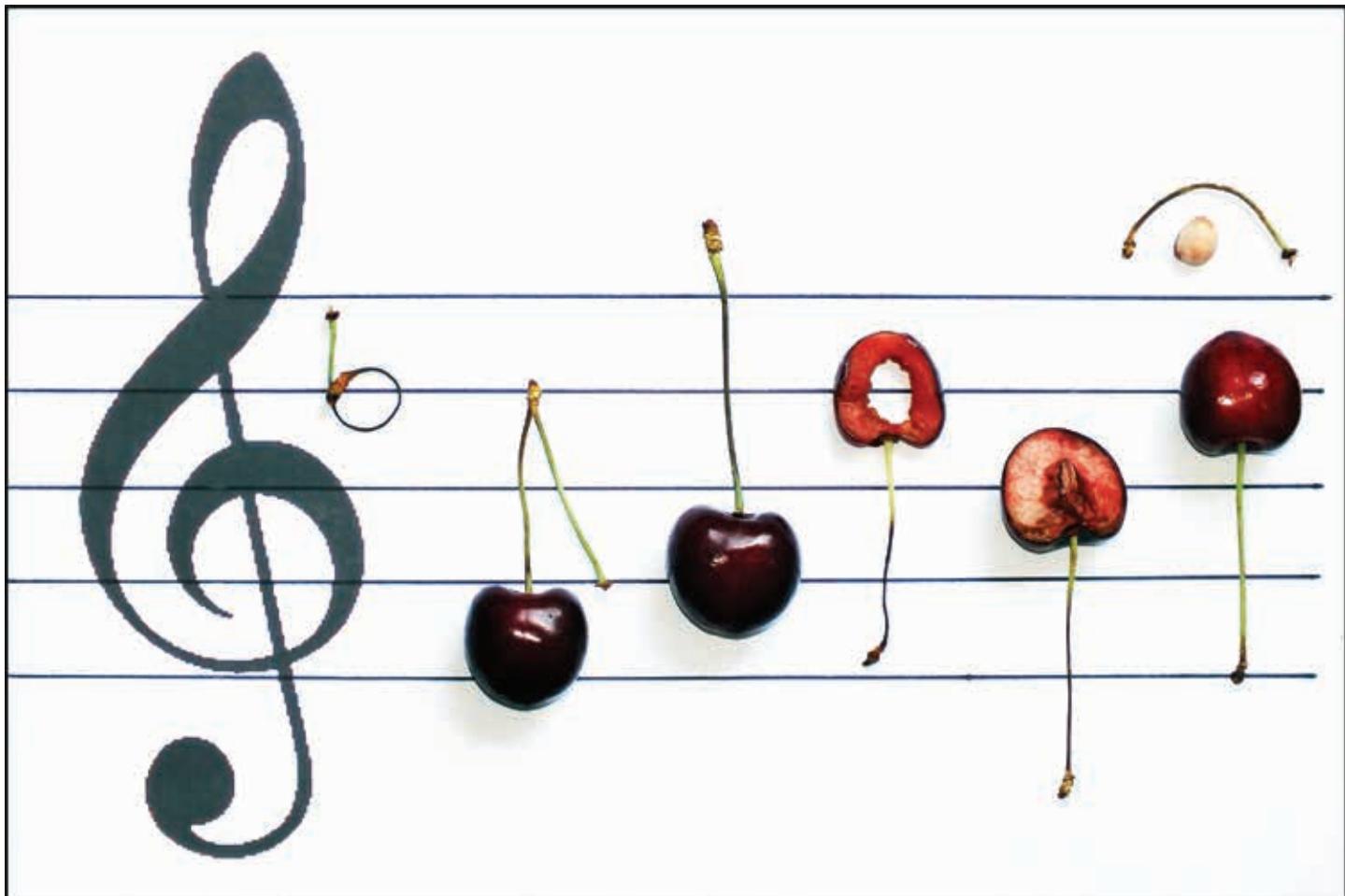
KRČADINAC, ŽELJKO

(Zagreb, 1935.)

Profesor geografije, fotograf. Član Kluba od 2002. Bio je zaposlen kao komercijalist i propagandist u zrakoplovnim kompanijama, a od 2002. je u mirovini. Fotografijom se bavi od 1955. kad osvaja svoju prvu nagradu na izložbi fotoamatera početnika. U novom tisućljeću intenzivira izložbenu aktivnost koju je 2011. godine okrunio zvanjem AFIP-a, a 2013. godinu zvanjem EFIAP-a.

Professor of geography, photographer. Club member since 2002.

He was employed as a salesperson and in marketing of airline companies, before retiring in 2002. He has been involved in photography since 1955, when he won his first award at a novice amateur photographer exhibition. In the new millennium, he intensified his exhibition activities, which he crowned in 2011 with the rank AFIP and in 2013 with the rank EFIAP.

Željko Krčadinac
Voćne note

Željko Krčadinac
Potjera – Pursuit

KULUŠIĆ-NERAL, ZORAN (Šibenik, 1963.)

Inokorespondent. Član Kluba od 2012.

Fotografijom se bavi tridesetak godina u intenzivnijim i manje intenzivnim intervalima. Najviše se bavi crno-bijelom fotografijom, ambijentalnim portretima, siluetama, uličnom fotografijom te setovima kratkih fotografskih priča. Održao je devet samostalnih izložbi. Njegovu je fotografiju Fotoklub Zagreb proglašio Fotografijom godine 2012., a te je godine dobio i treću nagradu za najbolju kolekciju. Njegove dvije fotografije, *The Life* i *The Man* objavljene su i u monografiji The Leica User Forum Book 100 najboljih fotografija 2012. godine. Prihod od prodanih monografija doniran je međunarodnoj udruzi za istraživanje raka (AICR). Aktivno vodi Facebook stranicu Photography Helps To See na kojoj redovito objavljuje crno-bijele fotografске priče.

Foreign correspondence representative. Club member since 2012.

He has been involved in photography for about 30 years, with more and less intensive periods. He is mostly concerned with black-and-white photography, ambient portraits, silhouettes, street photography and sets of short photographic stories. He has held nine solo exhibitions. One of his photos has been declared as the Photography of 2012 by Fotoklub Zagreb, and that year he received the third prize for the best collection as well. Two of his photos, *The Life* and *The Man* were published in the monograph The Leica User Forum Book 100 Best Photos of 2012. The revenue from sales of the monograph was donated to International Association for Cancer Research (AICR). He actively manages Facebook page Photography Helps To See where he regularly publishes black-and-white photographic stories.

Zoran Kulušić Neral
The Man

Zoran Kulušić Neral
Inside the chaos

KUŠEN, DAMIR (Zagreb, 1963.)

Doktor znanosti, karijerni diplomat. Član Kluba od 2011. Poseban mu je interes putopisna fotografija te krajolici. Kao karijerni diplomat (službovao u Londonu, Washingtonu, Helsinkiju i Canberri) angažiran je na promociji hrvatske fotografije u svijetu. Posebne su mu fotografije snimljene na Arktiku i u sjevernoj Europi i njima se predstavlja na samostalnim izložbama. Sudjelovao je na više grupnih izložbi u Hrvatskoj i Europi (Finska, Italija i Švedska).

Ph.D., career diplomat. Club member since 2011. His special interests are travel pictures and landscapes. As a career diplomat (he served in London, Washington, Helsinki and Canberra), he is engaged in the promotion of Croatian photography through the world. Some of his distinct photographs are those made in the Arctic and northern Europe, which he showcases in solo exhibitions. He has participated in several group exhibitions in Croatia and Europe (Finland, Italy and Sweden).

Damir Kušen
Fuglefjellets vrhovi

Damir Kušen
Na svalbardskim ledenjacima

LISAC, KRUNOSLAV

(Zagreb, 1963.)

Diplomirani ekonomist. Član kluba od 2003.

Fotografijom se bavi iz čistog zadovoljstva. Njegov bi se fotografski *credo* mogao svesti na sljedeća razmišljanja: "Ljudi uglavnom bolje pamte ružno od lijepog, ali ja tražim i snimam samo ljepotu. U mom stvaranju priroda mi je najčešća inspiracija. Kad vidim bačenu olupinu nekog automobila, zaobiđem je da mi ne ulazi u kadar. U tom smislu, moja je pejzažna fotografija pravidno neka vrsta prijevare. Prikazuje svijet ljepšim nego što stvarno jest. Ali, ona zapravo prikazuje svijet kakav bi mogao biti, da ljudi samo malo više obraćaju pažnju na ljepotu koja ih okružuje." Glavni mu je motiv pejzažna fotografija, a zadnjih nekoliko godina i astrofotografija. Radove objavljuje na web stranici www.foto-galerija.com.

Graduate economist. Club member since 2003.

He has been involved in photography out of pure pleasure. His photographic credo could be explained as follows: "People generally better remembered the ugly than the pretty, but I'm looking for and I capture only the beauty. In my work, nature is the most often source of inspiration. When I see a car wreck, I bypass it so that it stays outside of the frame. In this sense, my landscape photos are seemingly a kind of fraud. They show the world better than it really is. But, they actually show the world as it could be, if people would just pay little more attention to the beauty that surrounds them." His main motif is landscape photography, and in the last few years astrophotography as well. His works are published on the website www.foto-galerija.com.

Krunoslav Lisac
Ledeni okov

Krunoslav Lisac
Jutro u Rizvanuši

LOJNA FUNTAK, INES (Zagreb, 1963.)

Doktorica medicine, anesteziologinja. Članica Kluba od 2008.

Fotografiju smatra odmakom od svakodnevnog užurbanog i stresnog života, kad u kratkim i rijetkim odmacima uživa očima, srcem i dušom u traženju svakodnevnih motiva, i sretnih i tužnih. Sudjeluje na skupnim izložbama fotografije u zemlji i inozemstvu.

Doctor of medicine, anesthesiologist. Club member since 2008.

She considers photography to be an escape from hectic and stressful daily life, when she enjoys, in short and rare respites, finding everyday motifs, both happy and sad, with her eyes, heart and soul. She participates in group exhibitions at home and abroad.

Ines Lojna Funtak
Victory is celebrating

Ines Lojna Funtak
Pattern

LOVRIĆ, DANIEL (Zagreb, 1979)

Doktor medicine, kardiolog, član Kluba od 2009. Visoko je obrazovanje stekao na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na kojem je diplomirao 2003. godine. Fotografijom se prvi put amaterski počinje baviti krajem 2009. godine te pohađa tečajeve Fotokluba Zagreb. Osim u Fotoklubu, edukaciju stječe i kao sudionik seminarata Fotosofia 5 pod vodstvom Damira Hoyke. Poseban interes vidi u području konceptualne fotografije, portreta i fotomanipulacije. Prvi put izlaže 2010. godine na skupnim izložbama Fotonaut i Fotonaut 2, a zatim i na 33. Zagreb salonu gdje osvaja Zlatnu povelju Fotokluba Zagreb. Osim navedenoga, osvojio je i prvu nagradu te pohvalu na natječaju Zagreb i Zagrepčani 2011. te pohvalu na natječaju Najkolekcija 2010.

Doctor of medicine, cardiologist. Club member since 2009. He has gained his higher education at the Faculty of Medicine of the University of Zagreb, where he graduated in 2003. He has been involved in photography as an amateur since late 2009, and he has attended courses at Fotoklub Zagreb. In addition to Fotoklub, he has participated in the seminar Fotosofia 5, led by Damir Hoyka. He is particularly interested in the fields of conceptual photography, portraits and photo-manipulation. His first exhibitions were group exhibitions Fotonaut and Fotonaut 2 in 2010, and he has participated in the 33rd Zagreb Salon, where he won the Golden Charter of Fotoklub Zagreb. In addition, he has won first prize and the commendation at the Zagreb and Citizens of Zagreb competition in 2011, and the commendation at Najkolekcija 2010 competition.

Daniel Lovrić
Rising

Daniel Lovric
You can't have me

LUGAROV, ŠIME (Zagreb, 1980.)

Zrakoplovni tehničar. Član Kluba od 2008. Fotografijom se aktivno bavi zadnjih šest godina. Izlagao je na više od 20 natječajnih izložbi i osvojio više nagrada. Održao je i četiri samostalne izložbe. Najviše ga privlači dokumentarna i reportažna fotografija. Fotografije objavljuje u više časopisa. Fotografirao je i za Turističku zajednicu Tivta u Crnoj Gori.

Aeronautics technician. Club member since 2008. He has been actively involved in photography for the last six years. He has participated in more than 20 competition exhibitions and has won multiple awards. He has held four solo exhibitions as well. He is mostly attracted to documentary and reportage photography. His photos have been published in several magazines. He has done photographic work for the Tourist Association of Tivat, in Montenegro.

Šime Lugarov
At the dance studio

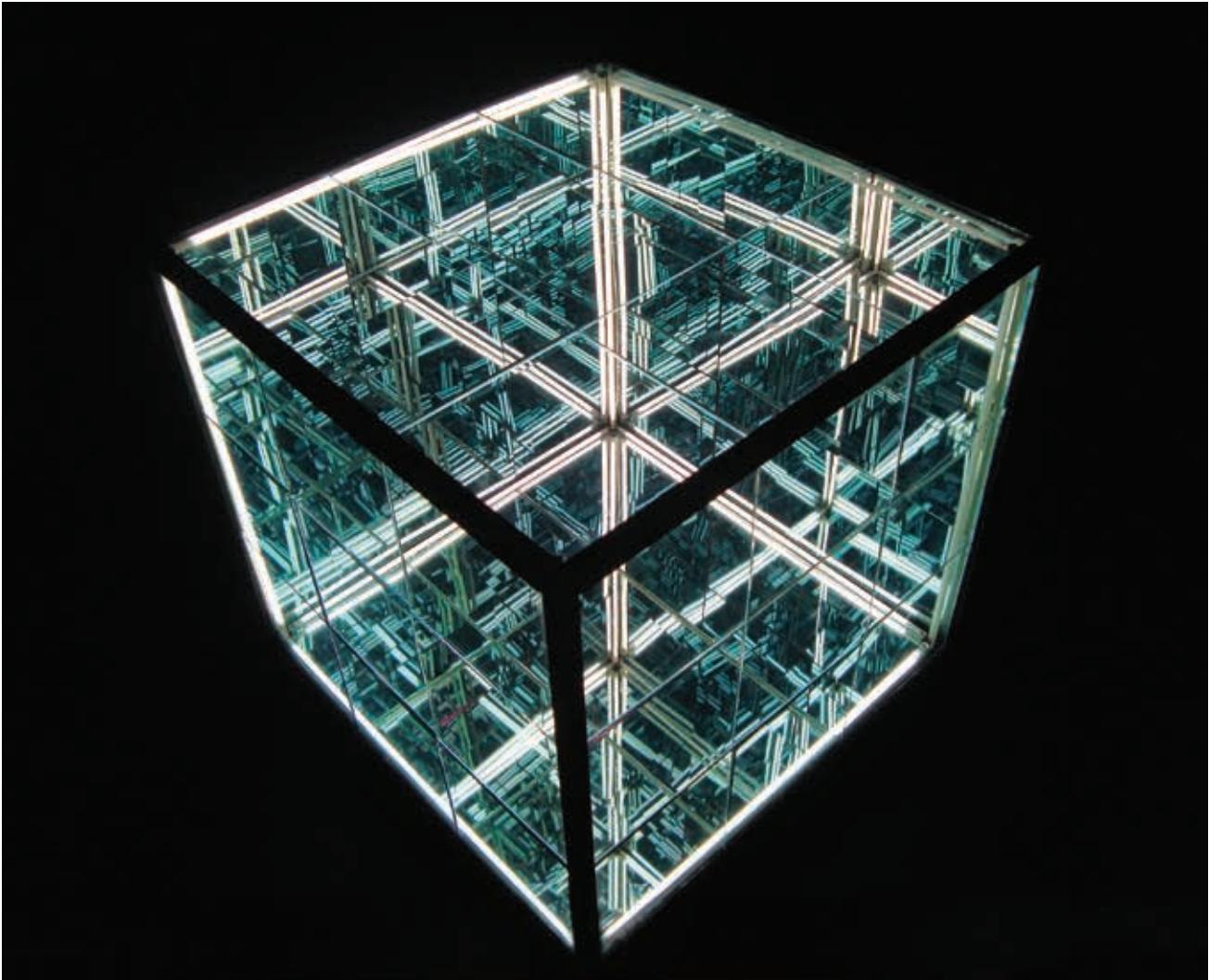
Šime Lugarov
Kašnjenje leta

MAHOVIĆ, HRVOJE

(Zagreb, 1986.)

Diplomirani inženjer geodezije. Član Kluba od 2009. Diplomirao na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Dobitnik je posebne rektorove nagrade za organizaciju Međunarodnog susreta studenata geodezije 2010. godine. Zaposlen u Sektoru za ceste Gradskog ureda za prostorno uređenje. Aktivan je član Fotokluba Zagreb od 2002. godine. U Klubu je pohađao mnoge tečajeve i radionice. Sudjeluje na izložbama u zemlji i inozemstvu, a dobitnik je nekoliko nagrada i pohvala.

Graduate geodesy engineer. Club member since 2009. He graduated from the Faculty of Geodesy, University of Zagreb. He has received special chancellor's award for organizing the International meeting of geodesy students in 2010. He is employed in the Department of Roads in the City Department of Spatial Planning. He has been an active member of Fotoklub Zagreb since 2002. He has attended numerous courses and workshops in the Club. He participates in exhibitions at home and abroad, and he has won several awards and honors.

Hrvoje Mahović
Matrix

Hrvoje Mahović
Levitacija

MAKEK, VIŠNJA (Zagreb, 1942.)

Profesorica engleskog i njemačkog jezika. Članica Kluba od 2011.

Počela je fotografirati 80-tih godina, ali se fotografijom aktivno bavi od 2011. kad je postala članica Fotokluba Zagreb. Prvi je put izlagala u javnom prostoru 2011. na skupnoj izložbi *Ljeto*. Najviše voli fotografirati prirodu, posebno krajolike uz more, kao i gradske scene, posebno sa svojeg prozora. Sudjelovala je na više od 20 natječajnih izložbi.

Professor of English and German. Club member since 2011.

While she began photographing in the 1980s, she became actively involved in photography in 2011, when she joined Fotoklub Zagreb. Her first participation in a public exhibition came in 2011, at a group exhibition *Summer*. She loves to photograph nature, especially landscapes along the coast, as well as urban scenes, especially from her window. She has participated in more than 20 competition exhibitions.

Višnja Makek
Srebrno more

Višnja Makek
Makovi u žitu

MAROHNIC, MILJENKO (Rijeka, 1951.)

Novinar i fotograf. Član Kluba od 2003.

Fotografijom se bavi od 1969. Objavljivao rade u svim publikacijama INA-e, *Vjesniku*, *Slobodnoj* i *Nedjeljnoj Dalmaciji*, *Novom listu*, *Borbi*, *Startu*, *Oku*, *Vikendu* i dr. Sudjelovao je na više od tristo skupnih izložbi i osvojio gotovo stotinu nagrada. Stekao je zvanje majstora fotografije III reda Hrvatskog fotosaveza (2009.) i majstora fotografije Fotokluba Zagreb (2010.). Javnosti se predstavio s više od 50 projekcija kolekcija dijapositiva u Hrvatskoj, Austriji i Italiji. Objavio je fotomonografiju *Sotto voce*. Njegove se fotografije nalaze u brojnim monografijama, knjigama, dokumentarnim i promidžbenim publikacijama, plakatima i katalozima, a u mnogima je od njih bio i urednik fotografije. Značajan je njegov snimatelski rad na HRT-u, RiTV-u i Kanalu Ri s više od 1500 priloga.

Journalist and photographer. Club member since 2003. He has been involved in photography since 1969. He has published his works in all publications of INA, *Vjesnik*, *Slobodna* and *Nedjeljna Dalmacija*, *Novi list*, *Borba*, *Start*, *Oko*, *Vikend* etc. He has participated in more than 300 group exhibitions and has won almost a hundred awards. He holds the rank Master of Photography III Class of Croatian Photographic Union (2009) and Master of Photography of Fotoklub Zagreb (2010). He has introduced himself to the public with more than 50 screenings of slide collections in Croatia, Austria and Italy. He has published the photo-monograph *Sotto voce*. His photos can be found in numerous monographs, books, documentary and promotional publications, posters and catalogs, and for many of them he was the photo-editor. He is notable for his camera work on HRT, RiTV and Kanal Ri, with more than 1500 features.

Miljenko Marohnić
Pokret

Miljenko Marohnić
Ritam

MAROTTI, MILJENKO (Rijeka, 1948.)

Doktor medicine, radiolog, sveučilišni profesor. Član Kluba od 2002.

Aktivno izlaže od 2002. godine. Nositelj je zvanja EFIAP/srebro, kandidata majstora Fotokluba Zagreb i majstora fotografije hrvatskog Fotosaveza II reda. Dobitnik je nagrade Tošo Dabac. Imao je 19 samostalnih izložbi. 340 njegovih fotografija primljeno je 750 puta na 310 FIAP-ovih salona na kojima je dobio 28 nagrada od kojih tri zlatne medalje, jednu srebrnu, jednu brončanu i 23 diplome. Fotografija *Fist* objavljena je u knjizi *Die Besten Tierfotos der Welt*. Njegove su fotografije skupljene u tridesetak ciklusa. Interes za fotografiju mu je raznolik i uključuje *life* fotografiju, arhitekturu, prirodu (pejzaže, floru i faunu), portrete i digitalno izmijenjenu fotografiju.

Doctor of medicine, radiologist, university professor. Club member since 2002.

He has been actively exhibiting since 2002. He holds the rank EFIAP/silver, master candidate of Fotoklub Zagreb and Master of Photography II class of Croatian Photographic Union. He was awarded the Tošo Dabac Award. He has held 19 solo exhibitions. 340 of his photos have been accepted 750 times for 310 FIAP salons, where he has won 28 awards, including three gold medals, one silver, one bronze and 23 diplomas. His photo *Fist* was published in the book *Die Besten Tierfotos der Welt*. His photographs comprise about 30 cycles. His interests in photography are various, and include life photography, architecture, nature (landscapes, flora and fauna), portraits and digitally modify photography.

Miljenko Marotti
Triangle

Miljenko Marotti
Underwater

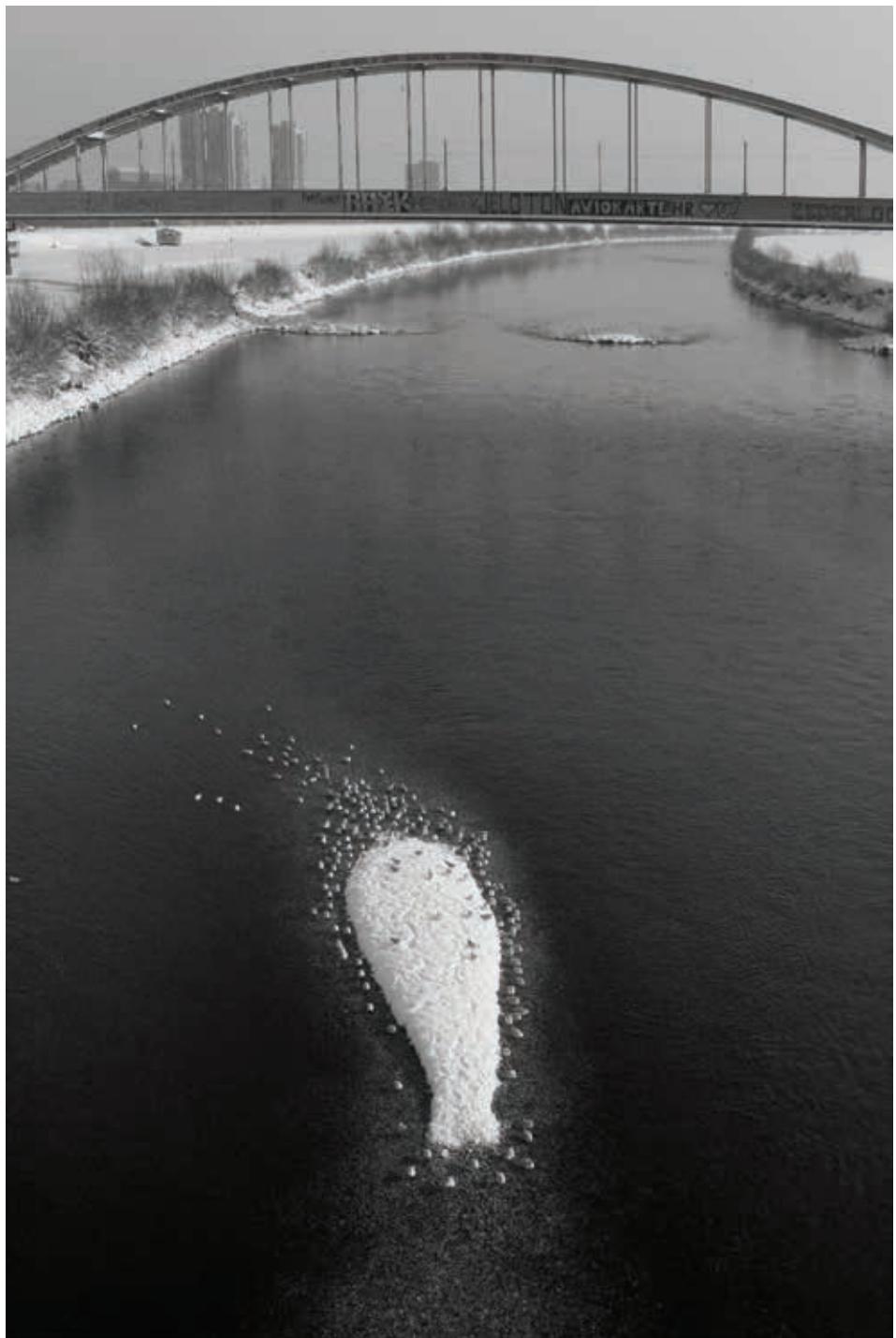
MARTIĆ, NENAD (Zagreb, 1951.)

Nastavnik likovnog odgoja. Član Kluba od 2013. te član ULUPUH-a i LIKUM-a.

Na samom se početku svojeg profesionalnog rada bavi stripom, ilustracijama te grafičkim dizajnom. Godine 1991. pokreće grafički studio Dva M. Fotografijom se bavi od 2006. godine. Zanima ga pejzažna fotografija, portreti i rad s modelima u studiju. Osobito voli raditi fotografije ljudi uklopljenih u okoliš, strpljivo dočekati onaj odlučujući trenutak kad čovjek i njegov milje sami nesvjesno stvore umjetničku kompoziciju, vrijednu da je se ovjekovjeći. Godine 2013. na natječaju Europske komisije Hrvatska – 28. EU članica dobiva treću nagradu za plakat koji je kreirao na osnovi svoje autorske fotografije.

Art teacher. Club member since 2013, and a member of ULUPUH and LIKUM.

At the very beginning of his professional career he was occupied with comics, illustrations and graphic design. In 1991, he launched graphic design studio Dva M. He has been involved in photography since 2006. He is interested in landscape photography, portraits and working with models in studio. He especially likes to capture photos of people embedded in the environment, and to patiently wait for the decisive moment when the man and his milieu unwittingly create artistic composition, valuable to be recorded. In 2013, in the European Commission competition Croatia – 28th EU Member, he was awarded third prize for a poster which he created on the basis of his auteur photograph.

Nenad Martić
Kit u Savi

Nenad Martić
Sirena 3

MARTINOVIĆ, MARKO

(Osijek, 1977)

Zubni tehničar, član Kluba od 2009.

Fotografijom se bavi od završetka srednje škole, a ozbiljnije od 2009. kad upisuje Školu fotografije Fotonaut koju pohađa dvije godine. Izlagao je na nekoliko izložbi u Fotoklubu Zagreb, na skupnim izložbama u Sisku, Osijeku, Trstu, Krakowu i na Uppsala Foto Festivalu. Najviše ga zanima studijska produkt fotografija i fotografija pokreta.

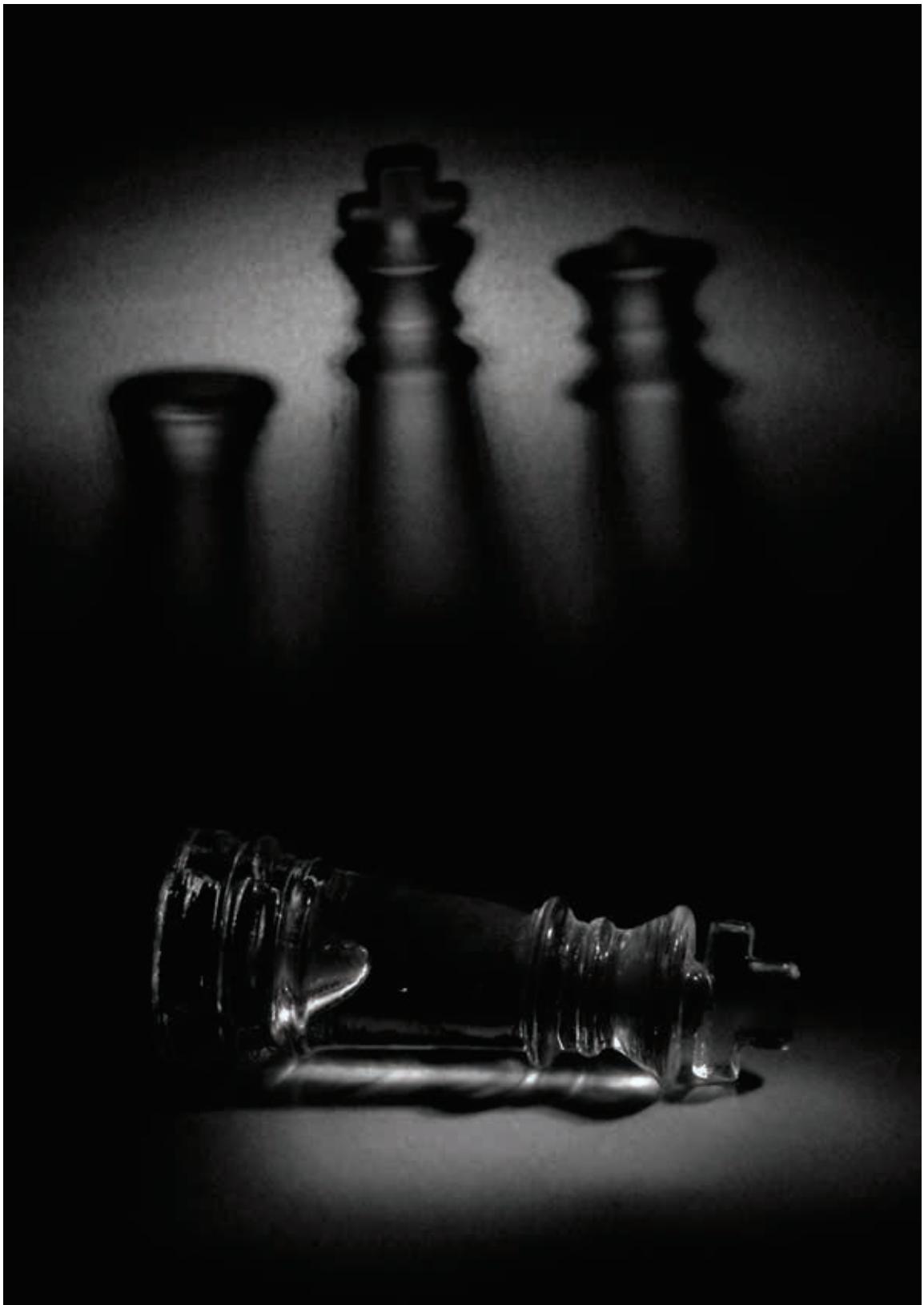
Dental technician. Club member since 2009.

He has been involved in photography since graduating from high school, and more seriously since 2009, when he enrolled in the School of Photography Fotonaut, which he attended for two years. He has participated in several exhibitions in Fotoklub Zagreb, in group exhibitions in Sisak, Osijek, Trieste, Krakow, and in Uppsala Photo Festival. He is primarily interested in studio product photography and photography of movement.

Marko Martinović

Tami juri

Marko Martinović
Urotnici

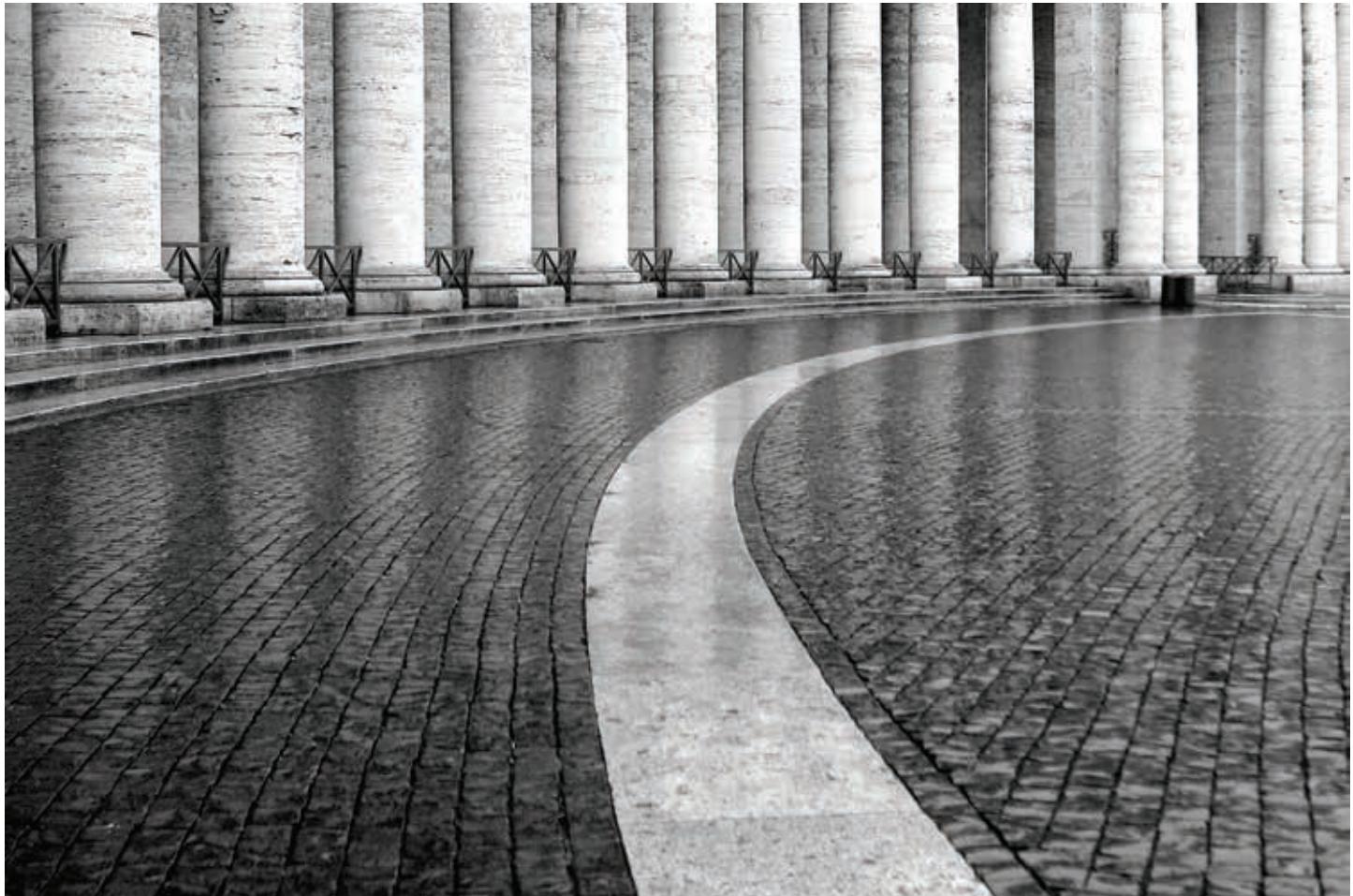
MAURO, ISABELLA (Vinež-Labin, 1974.)

Profesorica hrvatskog jezika i književnosti, diplomirana bibliotekarka. Članica Kluba od 2010.

Fotografijom se aktivno bavi od 2008. godine. Otada je izlagala na samostalnim izložbama fotografija, sudjelovala na više natječajnih izložbi, osvojila 2. nagradu Zagreb i Zagrepčani 2010. i pohvalu Cest is d'Best, Zagreb, 2010., a 2012. objavila ciklus fotografija u časopisu *Poezija*.

Professor of Croatian language and literature, graduate librarian. Club member since 2010.

She has been actively involved in photography since 2008. She has participated in solo exhibitions and in several competition exhibitions, she has won Second Prize Zagreb and Citizens of Zagreb in 2010, and the commendation of Cest is d'Best, Zagreb, 2010, while in 2012 she published a series of photos in *Poezija* magazine.

Isabella Mauro
Allknowing snake

Isabella Mauro
Runaway

MEHICIĆ, KREŠIMIR (Slavonski Brod, 1956.)

Inženjer elektrotehnike. Član Kluba od 1980. Godine 1970., dolaskom u Zagreb, prvi se put susreće s fotografijom u osnovnoškolskoj fotosekciji. Iduće, 1971. godine, dobitnik je druge nagrade Zajednice tehničke kulture grada Zagreba za fotogram *Perpetuum mobile*. Osim sudjelovanja na više natjecateljskih izložbi, povremeno snima za *Polet* i *Studentski list*, onodobne kultne časopise za mlade u Hrvatskoj. Osvajač je više prvih, drugih i trećih nagrada za fotografije ili kolekcije fotografija u Zagrebu, Sisku, Novom Sadu... Dosad je imao osam samostalnih izložbi fotografija. Nositelj je počasnog naslova majstor fotografije HFS III. Dabitnik je prestižne nagrade Tošo Dabac za 2012. godinu kao i Povelje August Frajić (2012.)

Electrical engineer. Club member since 1980. In 1970, after arriving in Zagreb, he was first introduced to photography in the photo section of primary school. Next year, in 1971, he won the second prize of the Association of Technical Culture of Zagreb for photogram *Perpetuum mobile*. In addition to participating in a number of competitive exhibitions, he occasionally did work for *Polet* and *Studentski list*, at that time cult magazines for young people in Croatia. He won several first, second and third prizes for photography or photo collections in Zagreb, Sisak, Novi Sad ... So far, he has held eight solo exhibitions. He is a holder of the honorary rank of master of photography HFS III. He has won prestigious Tošo Dabac Award for 2012, year as well as the August Frajić Charter (2012).

Krešimir Mehicić
Balkon

Krešimir Mehičić
Orwell

MILETIĆ, IVANKA (Zagreb, 1947.)

Fotografska dizajnerica. Članica Kluba od 1976. Od 1968. radi kao slobodna filmska djelatnica u Jadran filmu. Istodobno je izvanredno studirala filmsku montažu na AKFU. Od 1972. do umirovljena 2001. bila je stalno zaposlena na HRT-u kao majstor filmske i ENG montaže. Nakon dugog prekida od 2006. ponovno se angažira u izložbenoj aktivnosti.

Photo-designer. Club member since 1976.

Starting in 1968, she worked as a freelance film artist in Jadran Film. At the same time, she studied film editing at AKFU. From 1972 until her retirement in 2001, she was employed at HRT as a master of film and ENG editing. After a long break, in 2006 she has again started to take part in exhibitions.

Ivanka Miletić
Kišni dan

Ivana Miletic
Svjedoci vremena

MRAZEK, ANA (Zagreb, 1983.)

Diplomirana dizajnerica. Članica Kluba od 2009. Fotografijom se aktivno bavi deset godina. Najviše je privlači dokumentarna, modna i pejzažna fotografija. Izlagala je na više od 20 izložbi i osvojila više nagrada.

Graduate designer. Club member since 2009. She has been actively involved in photography for ten years. She is mostly attracted to documentary, fashion and landscape photography. She has participated in more than 20 exhibitions and has won several awards.

Ana Mrazek
Spirala

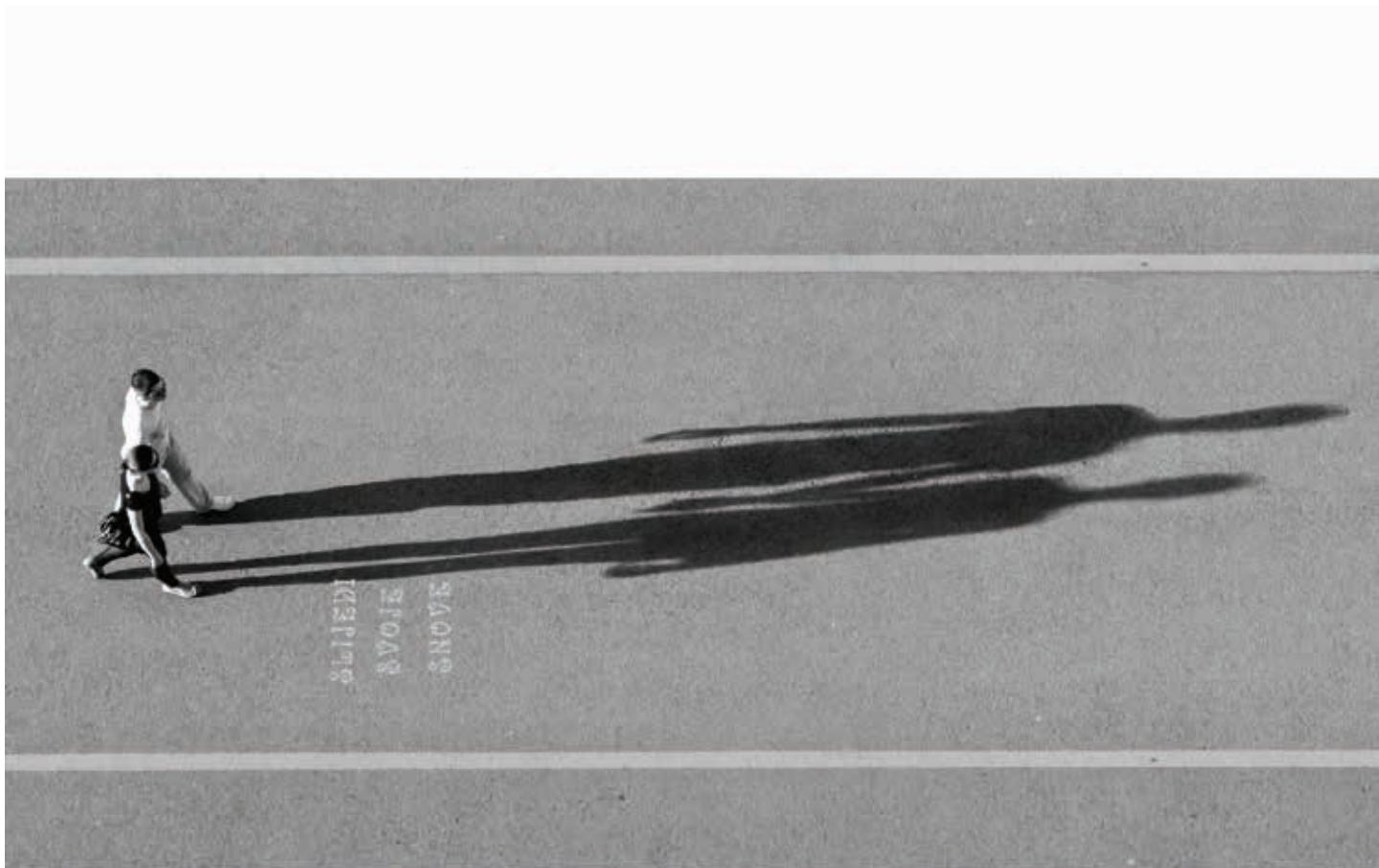
NOVAKOVIĆ, ŽELJKO (Požega, 1940.)

Komercijalist. Član Kluba od 2007.

Fotografijom se ozbiljnije bavi od učlanjenja u Fotoklub Zagreb. U njegovu je fotografskom radu zastupljen širok izbor tema i motiva. Po prirodi znatiželjan, promatra sve što vidi oko sebe pa su mu stoga najdraži motivi ljudi u njihovu spontanom ponašanju i svakodnevnom životu, njihovo okružje i njihova svakodnevica. Voli fotografije koje pokazuju aktualnost i realnost života, a od užih fotografiskih tema najdraža mu je ulična fotografija. O toj je temi održao u Zagrebu tri samostalne izložbe (2010. – 2012.). Sudjeluje na mnogim fotonatječajima u zemlji i inozemstvu, a radovi su mu primljeni u selekciju 32. i 33. Zagreb salona.

Salesperson. Club member since 2007.

He has been more seriously involved in photography since joining Fotoklub Zagreb. In his photography, we can find a wide variety of themes and motifs. Curious by nature, he watches everything he sees around himself, so his favorite motifs are people in their spontaneous behavior and everyday life, their environment and their daily life. He likes photos that show the immediacy and the reality of life. Among more specific photographic topics, he prefers street photography. That is the theme that he covered in three solo exhibitions (2010-2012) held in Zagreb. He participates in many photo competitions at home and abroad, and his works were accepted for the selection of 32nd and 33rd Zagreb Salon.

Željko Novaković
Slijedi svoje snove

Željko Novaković
Ilički suteren

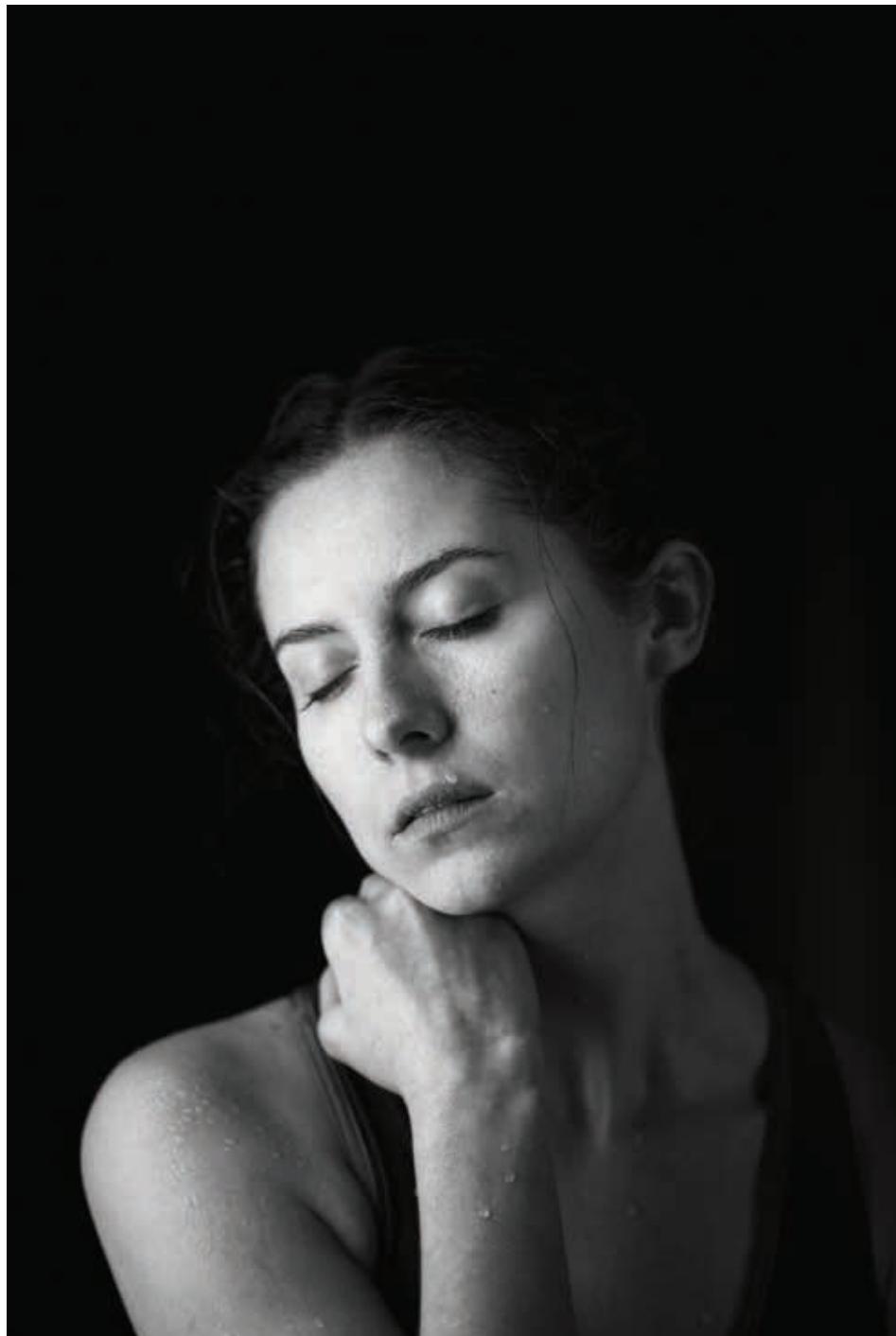
OBRANOVIĆ, MIŠO (Zagreb, 1959)

Fotograf, član Kluba od 2008.

Vrlo rano postaje školski fotograf i voditelj fotosekcije. Pokazuje interes za najrazličitija područja fotografije, ali naglašena je njegova preokupacija portretima. Početkom devedesetih svjedoči dubokim društvenim promjenama i reporterski ih bilježi. U jednom trenutku gubi cijelu arhivu, a opremu sprema u kovčeg. Novo poglavlje otvara dolaskom u Fotoklub Zagreb i vraća se ljubavi iz mladih dana. Izlaže uglavnom na skupnim izložbama. 2012. godine u Hrvatskoj obrtničkoj komori stječe zvanje majstora fotografa. Objavljuje fotografije u časopisima i radi kao suradnik na različitim fotografskim projektima.

Photographer. Club member since 2008.

At the very young age, he became school photographer and the head of photo-club. He has shown interest in various photographic fields, but he has been primarily devoted to portraits. In the early 1990s, he witnessed deep social changes and covered them as a reporter. At one point, he lost his entire archive and put away his photo equipment. He opened a new chapter after joining Fotoklub Zagreb, when he returned to the love of his early days. He has participated mostly in groups exhibitions. In 2012, he received the title Master of Photography from the Croatian Chamber of Trades and Crafts. His works have been published in magazines, and he works as a contributor for a variety of photographic projects.

Mišo Obranović
Exhaustion

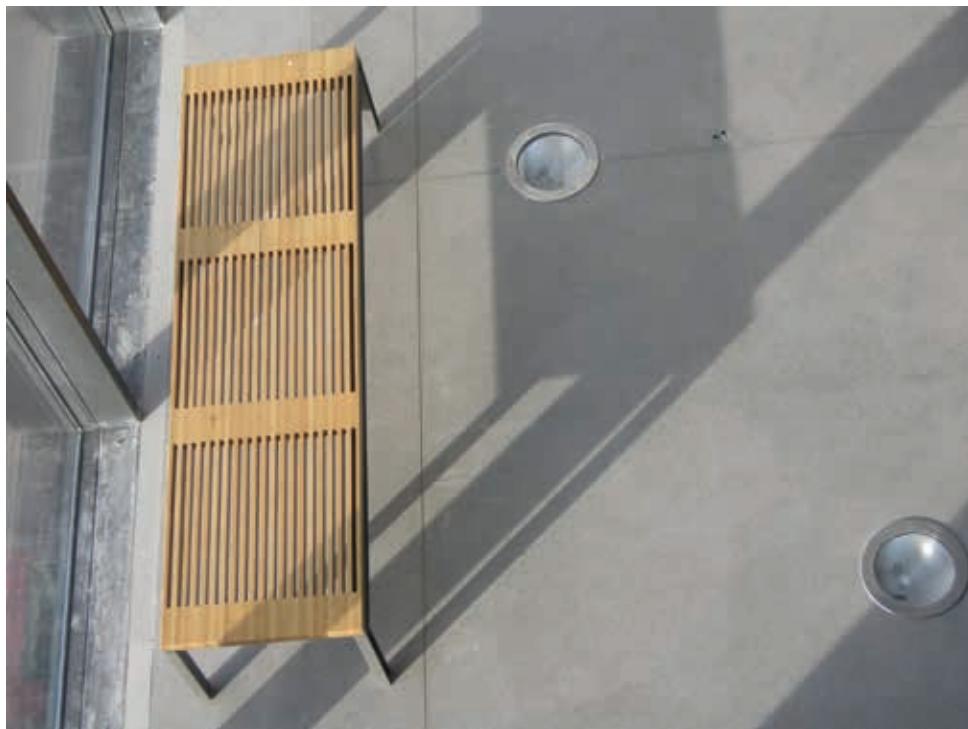

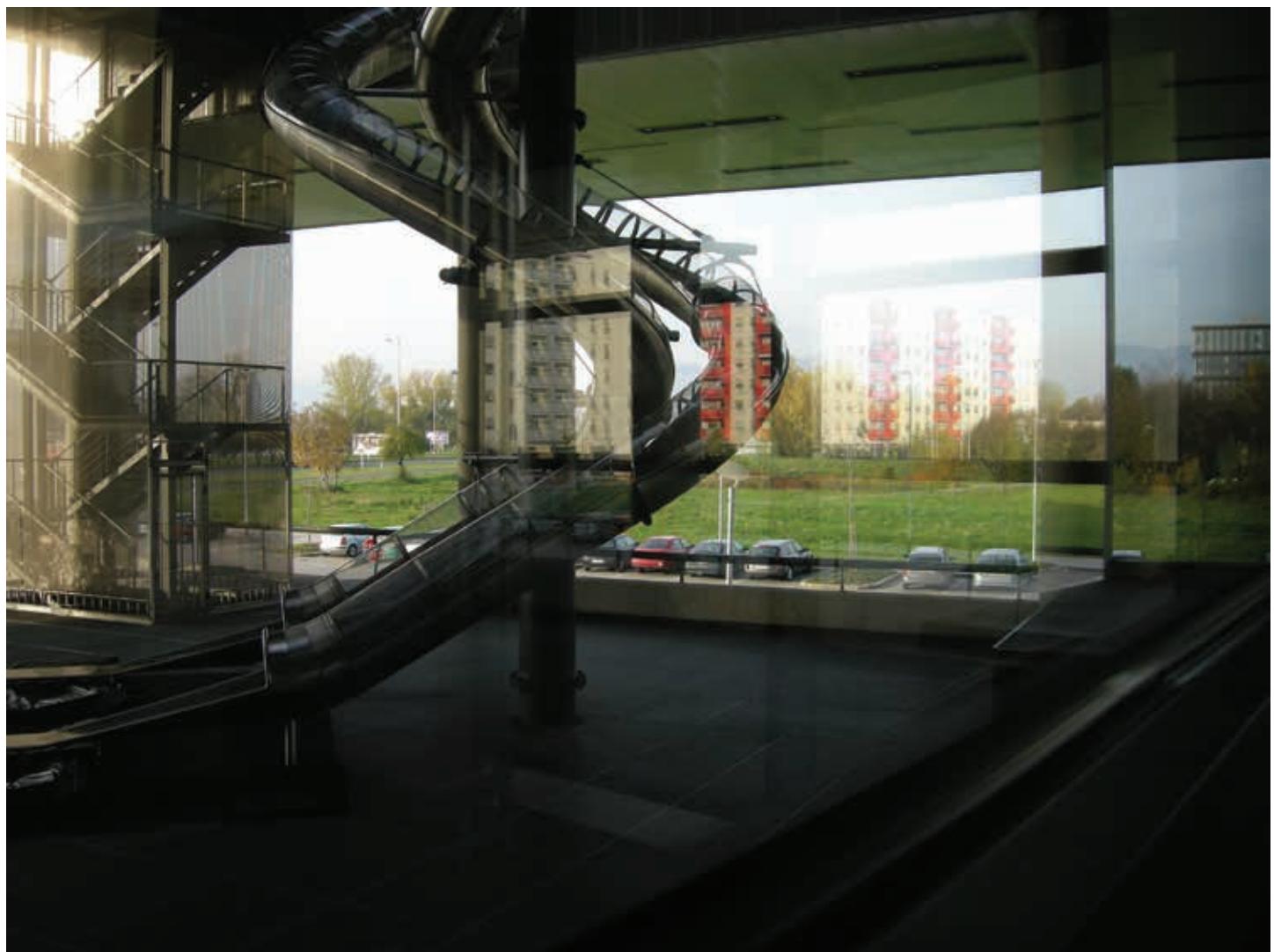
Mišo Obranović
Circle

PAVIĆ, SLAVKA (Jajce, 1927.)

Fotografkinja, ekonomistica. Članica Kluba od 1951. Od 1951. stalno izlaže svoje fotografije u zemlji i inozemstvu. Među osnivačima je tzv. ženske sekcije Fotokluba Zagreb koja od 1973. pa do 1988. igra zapaženu ulogu među fotografkinjama iz cijele tadašnje Jugoslavije. U tom vremenu članice spomenute sekcije održavaju redovito svoju godišnju izložbu fotografije pri čemu Slavka Pavić zauzima istaknuto mjesto. Ona je jedina članica Kluba koja je u tom razdoblju izlagala na svih šesnaest uzastopnih godišnjih izložbi te sekcije. Sudjeluje na više od 160 izložbi u zemlji i oko 40 izložbi u inozemstvu te osvaja više od 40 nagrada i priznanja. Održala je i 12 samostalnih izložbi. Njezina fotografija *U prolazu* izložena je u stalnom postavu u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu. Dobitnica je prestižne fotografске nagrade Tošo Dabac (1990.) te godišnje nagrade Zagrebačke zajednice tehničke kulture "Dr. Oton Kučera" (2007.).

Photographer, economist. Club member since 1951. Since 1951, she has been constantly exhibiting her photographs at home and abroad. She is among the founders of the so-called women's section of Fotoklub Zagreb, which from 1973 to 1988 played a prominent role among women-photographers in whole of then-Yugoslavia. During that time, members of the sections held their annual exhibitions of photographs, in which Slavka Pavić had a prominent place. She is the only member of the Club which has during this period participated in all sixteen consecutive annual exhibitions of the section. She has participated in more than 160 exhibitions in the country and about 40 exhibitions abroad, and has won more than 40 awards and honors. She has held 12 solo exhibitions as well. Her photo *Passing by* is exhibited as part of the permanent collection of the Museum of Arts and Crafts in Zagreb. She has won the prestigious Tošo Dabac Award (1990) and the annual award of Association of Technical Culture of Zagreb "Dr. Oton Kučera" (2007).

Slavka Pavić
Zagreb Paris Dramalj

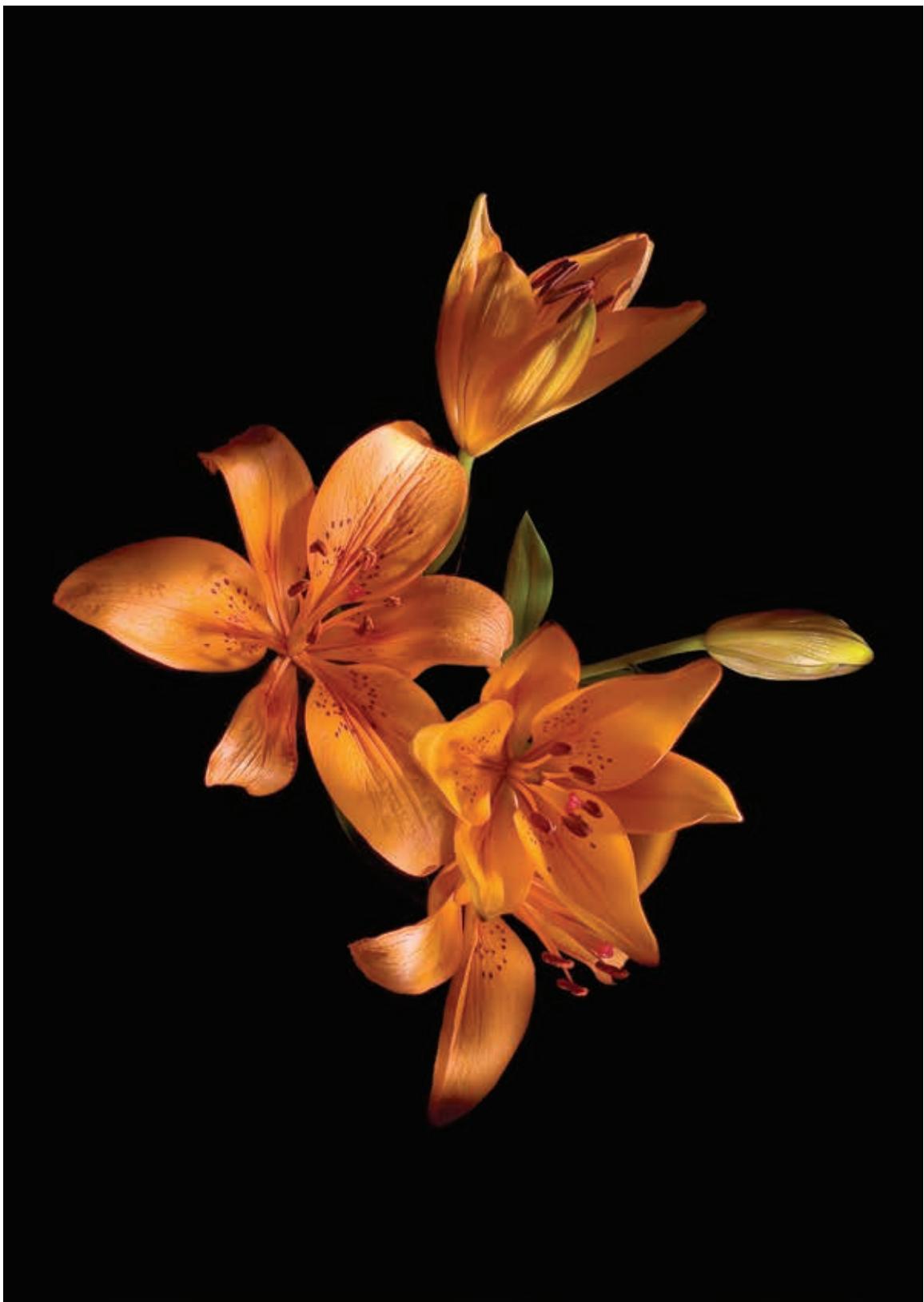
PAVLIC, VLADIMIR (Zagreb, 1967.)

Diplomirani inženjer elektrotehnike. Član Kluba od 2008. Fotografijom se počeo baviti 2007. Usavršavao se na svim tečajevima Fotokluba Zagreb (početni, a zatim i napredniji: portret, moda, pokret i ples, erotiku i glamur, printanje i upravljanje bojom, studijska rasvjeta, kao i na radionicama makro i *table-top*). Izlagao je skupno na više od dvadeset izložbi. Suradnik je web-portala Fot-o-grafiti.hr na kojem je objavio stručni rad o crtanju svjetлом *Light painting – slikanje svjetлом*. Zanima ga utjecaj svjetla na fotografiju, kombinacija prirodnog i umjetnog osvjetljenja, kao i trenutak zaustavljen na fotografiji.

Graduate electrical engineer. Club member since 2008. He has been involved in photography since 2007. He attended all the courses of Fotoklub Zagreb (the basic, and then the more advanced: portrait, fashion, movement and dance, eroticism and glamour, printing and color management, studio lighting, as well as the workshops on macro and table-top). He has participated in more than twenty group exhibitions. He is a collaborator of website Fot-o-grafiti.hr, where he has published an expect article on light painting, *Light painting – Painting with Light*. He is interested in the impact of light on the image, in the combination of natural and artificial lighting, and in the moment stopped on a photo.

Vladimir Pavlić
Sunflower

Vladimir Pavlić
Light painting

PEDIŠIĆ, Ivo (Sisak, 1933.)

Doktor medicine, primarijus. Član Kluba od 1957.

Izlagao je na više od 200 izložbi umjetničke fotografije u našoj zemlji i inozemstvu te dobio niz nagrada i priznanja. Dobitnik je Zlatne značke Fotokluba Zagreb, nagrade Tošo Dabac Fotokluba Zagreb (2002.) te godišnje nagrade Zagrebačke zajednice tehničke kulture "Dr. Oton Kučera" (2009.). Zasluzni je član Fotokluba Zagreb i dobitnik Povelje August Frajtić FKZ-a (2012.) i drugih. Obnašao je razne dužnosti unutar Fotokluba Zagreb, među ostalim bio je inicijator i voditelj projekta suradnje s Fotokreis Eisensdatom od 2002. do 2012.

Doctor of medicine, primarius.
Club member since 1957.
He has participated in over 200 exhibitions of artistic photography in the country and abroad, and has won a number of awards and honors. He was awarded the Golden Badge of Fotoklub Zagreb, Tošo Dabac Award of Fotoklub Zagreb (2002) and the annual award of Association of Technical Culture of Zagreb "Dr. Oton Kučera" (2009). He is a meritorious member of Fotoklub Zagreb, as well as the August Frajtić Charter of FKZ (2012), and others. He has served in various capacities within Fotoklub Zagreb, and he was the initiator and manager of cooperation project with Fotokreis Eisensdata, from 2002 to 2012.

Ivo Pedišić
ZG 2001

Ivo Pedišić
Svečanost harfi I

PEJKOVIĆ, RENATO (Zagreb, 1964.)

Dizajner i fotograf. Član Kluba od 2006. Fotografijom se bavi profesionalno. Dolaskom u Fotoklub Zagreb započinje izlagačku karijeru aktivnim sudjelovanjem na žiriranim izložbama natječajnoga karaktera. Dosad je izlagao na 102 nacionalne i međunarodne žirirane izložbe od kojih je 40 pod pokroviteljstvom International Federation of Photographic Art (FIAP) i Photographic Society of America (PSA). Za svoj je rad primio 10 nacionalnih i 7 međunarodnih nagrada i priznanja. Radovi su mu objavljeni u domaćem i inozemnom tisku.

Designer and photographer. Club member since 2006. He has been professionally engaged in photography. After joining Fotoklub Zagreb, he started his exhibition career by participating in juried competition exhibitions. So far, he has participated in 102 national and international juried exhibitions, 40 of which were held under the patronage of the International Federation of Photographic Art (FIAP) and the Photographic Society of America (PSA). For his work, he has received 10 national and 7 international awards and recognitions. His works have been published in Croatian and international press.

Renato Pejković
Davorin Bogović

Renato Pejković
Nadeah

PERHOČ, RIKARDO (Čakovec, 1970.)

Programer, član Kluba od 2012.

U Zagrebu se već u osnovnoj školi počeo baviti analognom crno-bijelom fotografijom. U tamnoj komori eksperimentirao je s različitim tehnikama razvijanja. Pojavom digitalne fotografije napušta analogni medij. Zanima ga putopisna fotografija, akt, moda i portret. Izlagao je na međunarodnim izložbama u Mađarskoj, Švedskoj i Austriji, na domaćim izložbama u Novskoj i Osijeku te na više izložbi u Zagrebu.

Computer developer. Club member since 2012.

He became involved in analogue black-and-white photography while at elementary school in Zagreb. He experimented in a darkroom with various processing techniques. With the advent of digital photography, he leaves behind the analogue medium. He is interested in travel photography, nude figures photography, fashion and portraits. He has participated in international exhibitions in Hungary, Sweden and Austria, in national exhibitions in Novska and Osijek, and in several exhibitions in Zagreb.

Rikardo Perhoč
The Skull

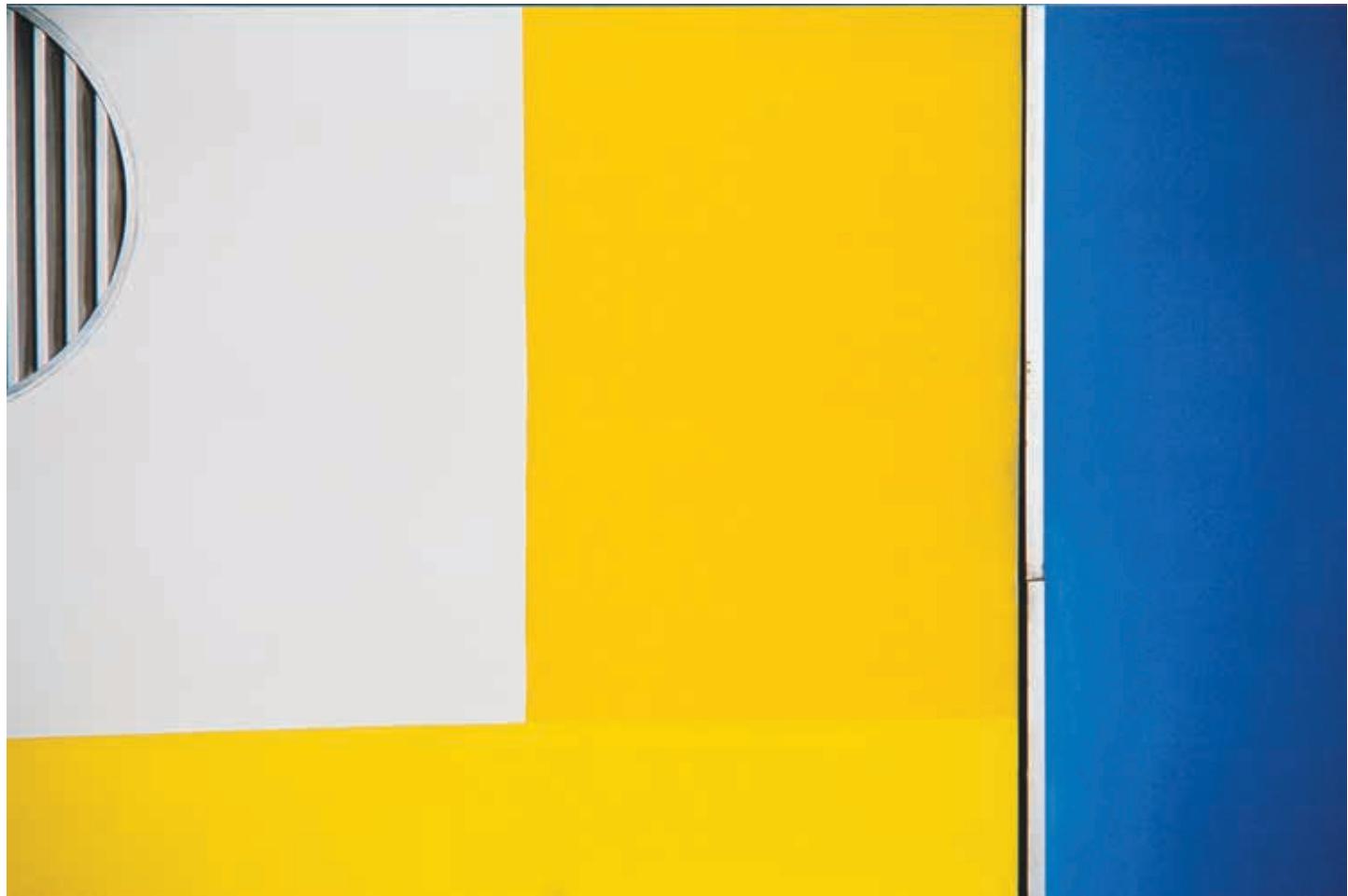

Rikardo Perhoč
The Flow

PLEŠE, VESNA (Rijeka, 1955.)

Diplomirana ekonomistica. Članica Kluba od 2002. Fotografijom se ozbiljnije počinje baviti od 1998. Izlagala je na brojnim skupnim izložbama u Hrvatskoj i inozemstvu (Austrija, Češka, Francuska, Mađarska, Slovačka i Slovenija). Dobitnica je više nagrada i priznanja (saloni u Belom Manastiru, Đurđevcu, Kukljici, Osijeku i Vinkovcima; Cest is d'best, Riječki karneval). Najprestižnijom nagradom smatra 3. mjesto na FIAP-ovoj međunarodnoj izložbi u Mađarskoj za fotografiju *Zelena apstrakcija*.

Graduate economist. Club member since 2002. She has been more seriously involved in photography since 1998. She has participated in numerous group exhibitions in Croatia and abroad (Austria, Czech Republic, France, Hungary, Slovakia and Slovenia). She has received several awards and honors (salons in Beli Manastir, Đurđevac, Kukljica, Osijek and Vinkovci; Cest is d'best, Rijeka Carnival). According to her opinion, her most prestigious award is the Third Prize at FIAP international exhibition in Hungary, for the photo *Green abstraction*.

Vesna Pleše
This – To

Vesna Pleše
Andromeda I

PORUPSKI, MIRJANA

(Valpovo, 1959.)

Profesorica biologije i kemije. Članica Kluba od 2007. Posebno je zanima priroda, ali na putovanjima rado će fotografirati arhitekturu, ljude, svakodnevni život i događaje. Sudjelovala na nizu skupnih žiriranih izložbi kao i na fotomaratonu. Dobitnica više od deset različitih nagrada (natječaj Vatrena simfonija 2007. – nagrada Molvarske likovne grupe – 1. Salon vjerske fotografije 2011. – 2. nagrada Grada Zagreba 2011. – Fotonatječaj Božić u Zagreb – nagrada Fotokluba Zagreb 2012. – Fotografija godine 2012. – 3. nagrada *Slučajni prolaznici*). Godine 2012. imala je samostalnu izložbu o temi labudova nazvanu *U svijetu tišine*.

Biology and chemistry professor. Club member since 2007. She is particularly interested in nature, but while on road, she likes to photograph architecture, people, daily life and events. She has participated in numerous group juried exhibitions, as well as in the Photo-Marathon. She has won more than ten different prizes (Fiery Symphony Competition 2007 – Molve Art Circle Award – 1st Salon of Religious Photography 2011 – 2nd Prize of the City of Zagreb 2011 – Photo-Competition Christmas in Zagreb – Fotoklub Zagreb Award 2012 – Photo of the Year 2012 – 3rd Prize *Passers-by*). In 2012, she held a solo exhibition on the theme of swans called *The World of Silence*.

Mirjana Porupski
U magli

Mirjana Porupski
Pogled

Požar, Snježana (Borovo Naselje, 1945.)

Fotografkinja, filmska i elektronička montažerka, komunikologinja. Članica Kluba od 1963.

Izlagala je na više od 100 izložbi u zemlji i inozemstvu. Klub joj 2005. godine za izlagački rad dodjeljuje počasni naziv istaknuti izlagač, a 2008. počasno zvanje kandidata majstora fotografije. Održala je i 26 samostalnih izložbi fotografije u zemlji i inozemstvu. Njezine su fotografije objavljene u knjizi *Putovanje biblijskim zemljama* (naslovica), u časopisu *Vijenac*, u knjizi *Majstori hrvatske fotografije* i monografiji *Slike vremena* kao i u knjizi fotografkinje Branke Hlevnjak. Dobitnica je prestižne fotografске nagrade Tošo Dabac (2007.) te godišnje nagrade Zagrebačke zajednice tehničke kulture "Dr. Oton Kučera" (2008.).

Photographer, film and video editor, communicologist. Club member since 1963.

She has participated in more than 100 exhibitions at home and abroad. In 2005, for her exhibition work, she was awarded the honorary rank of notable exhibitor by the Club, and in 2008 the honorary rank of master-candidate of photography. She has held 26 solo exhibitions at home and abroad. Her photographs were published in the book *Journey through Biblical Countries* (cover), in *Vijenac* magazine, in the book *Masters of Croatian Photography* and the monograph *Images of Time*, as well as in the book by photographer Branka Hlevnjak. She has won the prestigious Tošo Dabac Award (2007), and annual award of the Association of Technical Culture of Zagreb "Dr. Oton Kučera" (2008).

Snježana Požar
Portret

Snježana Požar
Kaplja života

RAČKI, NEDA (Zagreb, 1949.)

Diplomirana ekonomistica.

Članica Kluba od 2009.

Fotografijom se aktivno bavi od 2007. te otada uspješno sudjeluje na nacionalnim i međunarodnim natječajima i salonima. Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja na salonima diljem svijeta (Grand Prix, zlatne, srebrne, brončane medalje i pohvale: ukupno 55 nagrada za 22 fotografije i jednu kolekciju). Izlaže na skupnim izložbama fotografije u Hrvatskoj i inozemstvu. Održala samostalne izložbe u Zagrebu i Rijeci.

Fotografije objavljuje u časopisima posvećenima fotografiji. Žirira na FIAP-ovim salonima. Stekla je zvanje EFIAP/b.

Graduate economist. Club member since 2009.

She has been actively involved in photography since 2007, and has successfully participated in national and international competitions and salons. She has won numerous awards and honors at salons around the world (Grand Prix, gold, silver and bronze medals and honors: in total 55 awards for 22 photos and one collection). She has participated in group exhibitions in Croatia and abroad. She has held solo exhibitions in Zagreb and Rijeka. Her photos are published in journals devoted to photography. She is a member of jury at FIAP salons. She holds the rank of EFIAP/b

Neda Rački
Dancing on the stairs

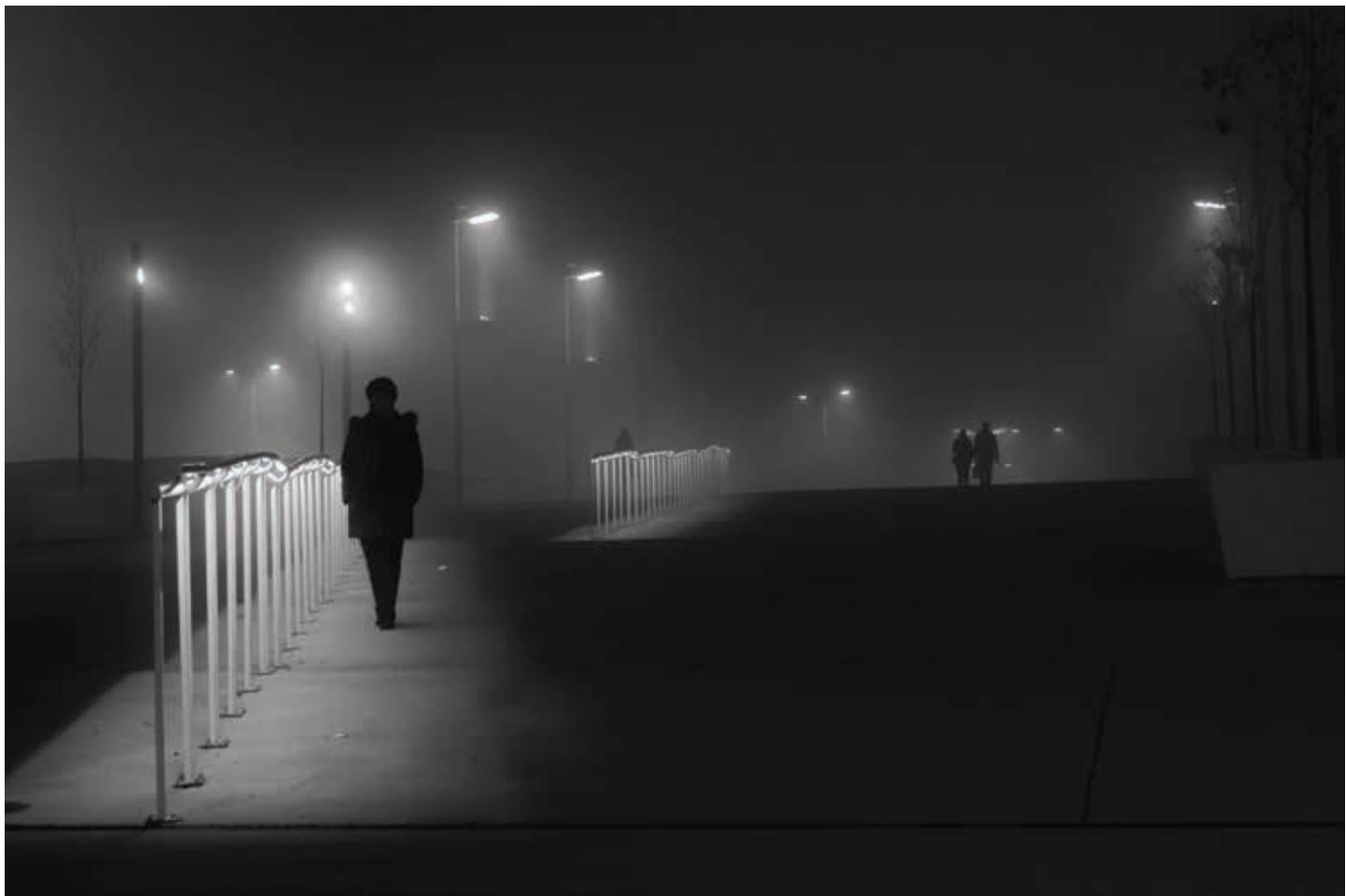
Neda Rački
Little worlds

RADIČANIN, ZVONKO (Velika Gorica, 1954.)

Službenik. Član Kluba od 2010.

Aktivno se bavi fotografijom od 2008., a izlagačkom fotografijom na međunarodnim salonima pod pokroviteljstvom FIAP-a od 2009. godine. Njegovih je sto dvadeset različitih fotografija više od tristo puta primljeno na salonima u pedeset zemalja svijeta na svim kontinentima. Za svoju izlagačku djelatnost stekao je počasno zvanje EFIAP/bronca. Dobio je trideset pet nagrada i priznanja, od tog četrnaest na salonima pod pokroviteljstvom FIAP-a.

Clerk. Club member since 2010. He has been actively involved in photography since 2008 and in the exhibition photography at international salons under FIAP patronage since 2009. A hundred and twenty of his photographs have been accepted more than 300 times for salons in 50 countries on all continents. For his exhibition work, he has been awarded the honorary rank EFIAP/bronze. He has received 35 awards and honors, including 14 at salons under the patronage of FIAP.

Zvonko Radičanin
Herself

Zvonko Radičanin
Black Widow

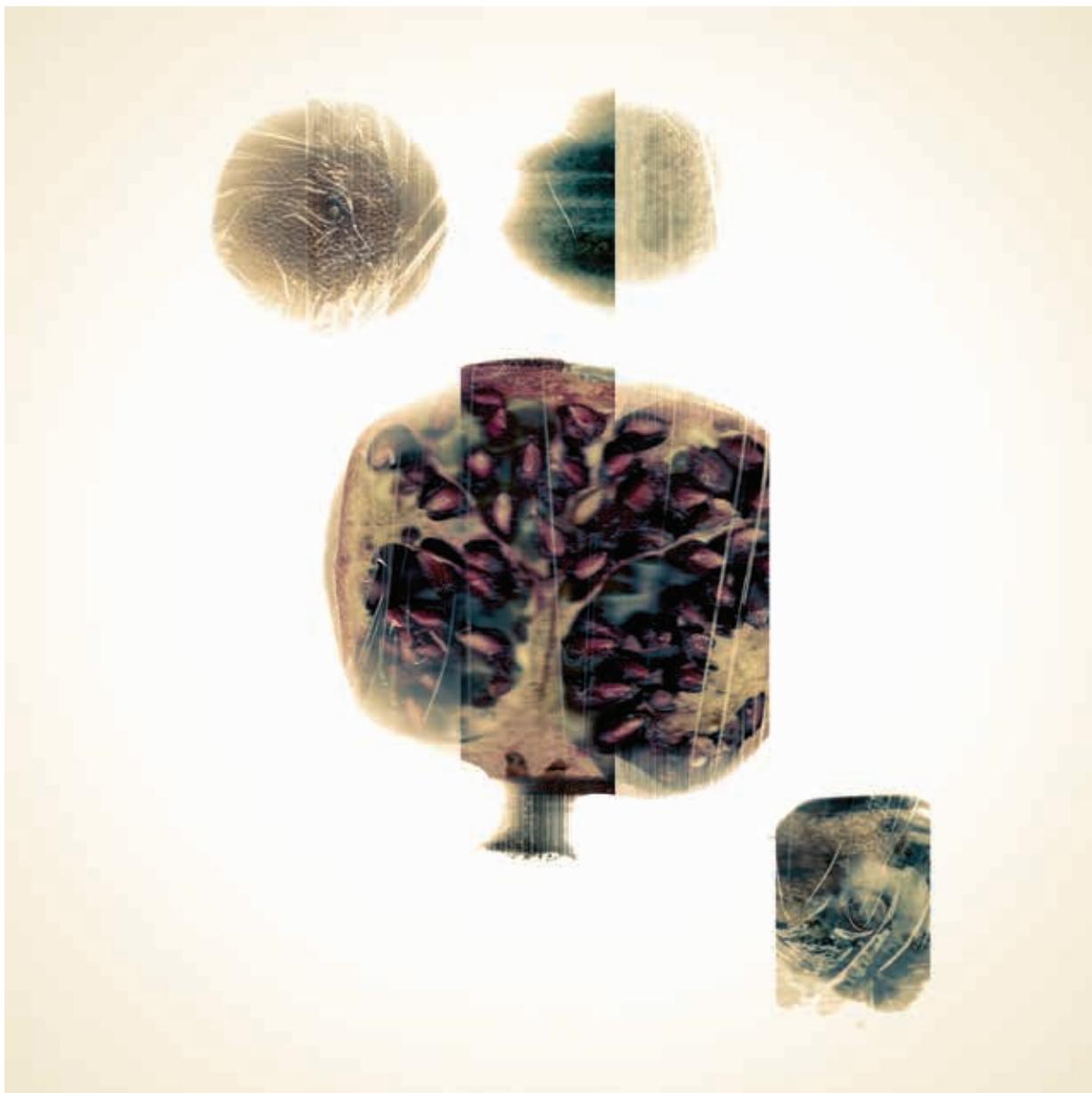
RADMAN, SLAVKO (Banja Luka, 1969.)

Programer. Član Kluba od 2010.

Fotografijom se ozbiljnije bavi od dolaska u Klub. Najviše ga zanima eksperimentalno-konceptualna fotografija kao i akt fotografija.

Programmer. Club member since 2010.

He has been more seriously involved in photography since joining the Club. He is mostly interested in experimental-conceptual photography and nude figure photos.

Slavko Radman

Rotting fruit corrupt scannograms 1

Slavko Radman
Edit Dance Of Life #4

RENDELI, ZVONIMIR (Zagreb, 1973.)

Komercijalist. Član Kluba od 2010.

Fotografijom se ozbiljnije bavi od dolaska u Klub. Najviše ga zanima makro, ulična i portretna fotografija. Izlagao na više izložbi među kojima bi izdvojio 34. Zagreb salon.

Salesperson. Club member since 2010.

He has been more seriously involved in photography since joining the Club. He is mostly interested in macro, street and portrait photography. He has participated in a number of exhibitions, including the 34th Zagreb Salon.

Zvonimir Rendeli
Distance

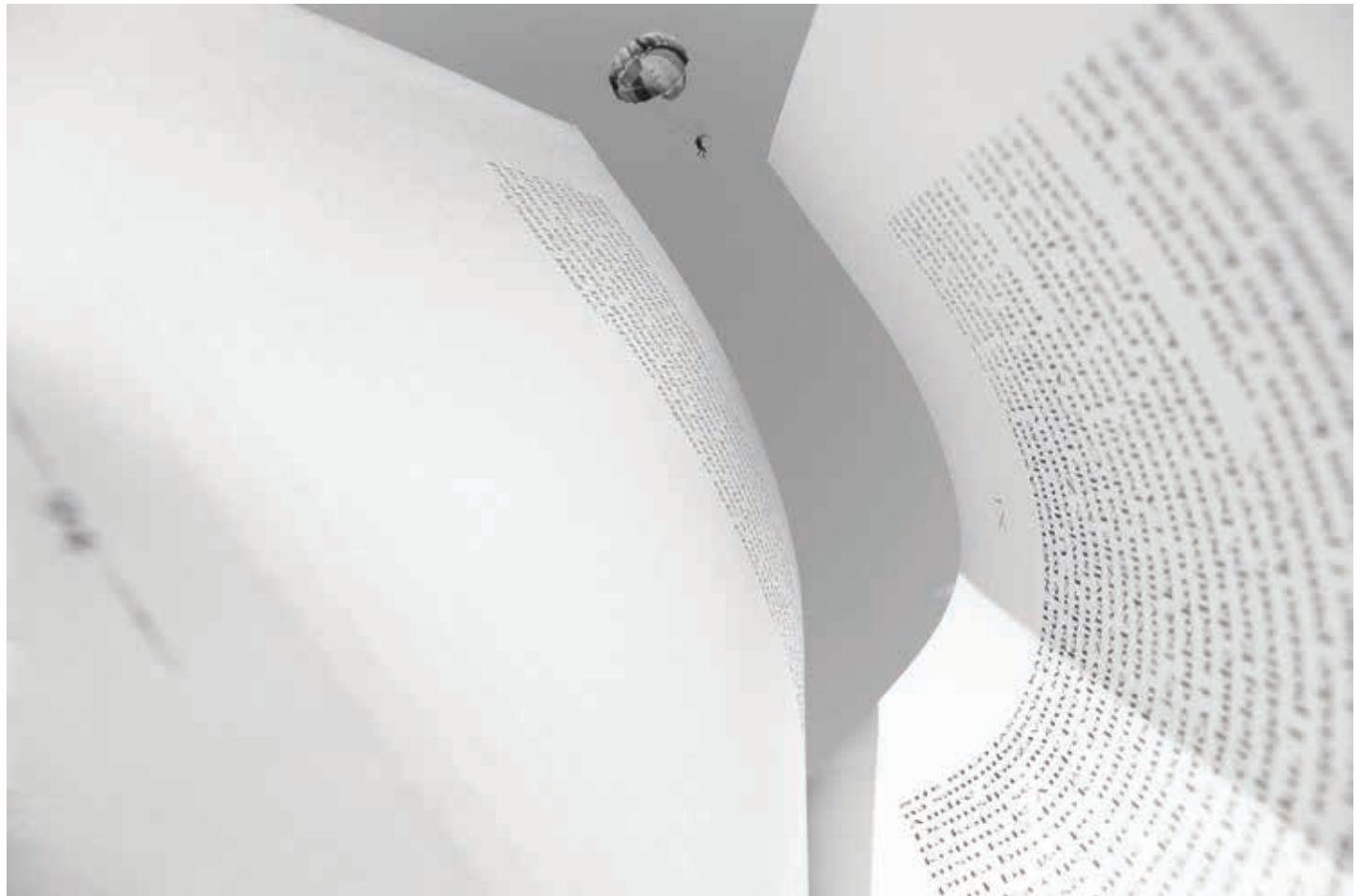
Zvonimir Rendeli
Stairway to stella

STOŠIĆ, KARMEN (Zagreb, 1961.)

Knjižničarka. Članica Kluba od 2011. Studirala povijest umjetnosti i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Izlaganje radova intenzivirala je zadnjih godina kad nastaje nekoliko tematskih serija na kojima istodobno radi. Dosad je izlagala na oko 30 natječajnih izložbi na kojima je osvojila nekoliko nagrada. Ono zajedničko svim serijama i ono od čega kreće je fotografija. Slučajni ili ciljani motiv pokreće daljnju obradbu fotografije u kojoj se koncentrira na ideju, posebno motiv, ili vizualnu estetiku.

Librarian. Club member since 2011. She studied art history and philosophy at the Faculty of Philosophy in Zagreb. She has intensified her exhibition activities in the last few years, during which time she simultaneously worked on several thematic series. So far, she has participated in around 30 competition exhibitions, and she has won several awards. The common element in all series and her starting point is photography. Random or targeted motifs initiate further processing of the photo, where she focuses on the idea, especially the motif, or visual aesthetics.

Karmen Stošić
Padobranac u priči

ŠEBREK, VINKO (Šebreki, 1941.)

Zrakoplovna vojna akademija, zrakoplovni časnik. Član Kluba od 1995.

Fotografijom se bavi od 1958. Teme njegova interesa su: *life* fotografija, portret, akt fotografija, apstraktna fotografija, gradske vedute, arhitektura, prirodni, urbani i ruralni krajobrazi koje uglavnom oblikuje kao pojedinačne fotografije, ali i kao posebne cjeline – eseje, diptihe i triptihe. Održao je više od 30 samostalnih izložbi fotografije u zemlji i inozemstvu. Od 1998. do danas sudjelovao je sa svojih 40 različitih fotografskih radova na 84 međunarodna natječajna salona fotografije. Osim toga sudjelovao je na više od 70 klupske, međuklupske i nacionalnih žiriranih izložbi fotografije, na kojima je osvojio više značajnih nagrada i pohvala. Nositelj je počasnih zvanja: MF FKZ (2008.), AFIAP (2012.) i ESFIAP (2012.). Dobitnik je nagrade za životno djelo Zagrebačke zajednice tehničke kulture "Dr. Oton Kučera" (2006.), prestižne fotografiske nagrade Tošo Dabac (2005.) i povelje August Frajić Fotokluba Zagreb (2012.). Piše kritike, recenzije odnosno stručne prikaze u katalozima izložbi, kao i članke, likovne prikaze i kritike o fotografiji u medijima, tisku, na internetskim stranicama i u strukovnim časopisima. Bio je koautor, urednik i recenzent pet knjiga o fotografiji u izdanju Fotokluba Zagreb i Fotokluba Čakovec. Dobitnik je naziva počasnog člana (Hon) fotoklubova Rovinj, Osijek (Hrvatska); Maribor i Društva fotografa Svit – Celje, (Slovenija); Fotografskog društva Fotoskupina 75 iz Gorice (Italija) i Fotokluba Nufarul iz Oradee (Rumunjska). Doživotni je počasni predsjednik Fotokluba Zagreb (2010.).

Air Force Academy, Air Force officer. Club member since 1995, exhibitor since 2000.

He has been involved in photography since 1958. The topics of his interest are: life photography, portrait, nude figure photos, abstract photography, cityscapes, architecture, natural, urban and rural landscapes that are mostly formed as a single image, but also as separate units – essays, diptychs and triptychs. He has held more than 30 solo exhibitions at home and abroad. Since 1998, with his 40 different photographic works, he has participated in 84 international competition salons of photography. In addition, he has participated in more than 70 club, inter-club and national juried exhibition of photography, where he won a number of prizes and honors. He holds the following honorary ranks: MF FKZ (2008), AFIAP (2012) and ESFIAP (2012). He was awarded the Lifetime Achievement Award of the Association of Technical Culture of Zagreb "Dr. Oton Kučera" (2006), the prestigious Tošo Dabac Award (2005) and the August Frajić Charter of Fotoklub Zagreb (2012). He writes opinion articles, reviews and expert analyses in exhibition catalogs, as well as articles, art reviews and opinion articles on photography in the media, the press, on websites and in professional journals. He is a co-author, editor and reviewer of five books on photography published by Fotoklub Zagreb and Fotoklub Čakovec. He holds the rank of honorary member (Hon) of photo-clubs Rovinj, Osijek (Croatia), Maribor and Society of Photographers Svit – Celje (Slovenia); Photographic Society Fotoskupina 75 from Gorizia (Italy) and Photo-club Nufarul from Oradea (Romania). He is the honorary president for life of Fotoklub Zagreb (2010).

Vinko Šebrek
Vertikale

Vinko Šebrek
Zimska šaputnja

ŠESTO, ANA (Zagreb, 1986.)

Fotografkinja, novinarka. Članica Kluba od 2001. Voditeljica kulturnog kluba O'grada. Bavi se organizacijom izložbi i raznih kreativnih događanja. Fotografijom se bavi od 2000. kad je upisala Školu za primijenjenu umjetnost i dizajn, smjer fotografski dizajner. Realizirala je dvadesetak naslovница za hrvatske književnike, a radovi su joj objavljivani u raznim časopisima. Dobitnica je niza nagrada. Službeni je fotograf kazališta Mala scena, Semafore, Knjige u centru i Dnevno.hr-a. Radi u časopisu Gloria IN kao fotografkinja i novinarka. Najviše uživa u snimanju portreta, bicikala, neobičnih detalja i putopisa. Dosad je imala petnaest samostalnih i tridesetak grupnih izložbi (domaćih i međunarodnih). Članica je HDLU-a.

Photographer, journalist. Club member since 2001. She is the head of the O'GRADA Cultural Club. She organizes exhibitions and a variety of creative events. She has been involved in photography since 2000, when she enrolled in the School of Applied Art and Design, photographic design study route. She has created about 20 covers for Croatian writers, and her works have been published in various magazines. She has won many awards. She is the official photographer of Mala Scena Theatre, Semafore, Knjige u centru i Dnevno.hr. She works for Gloria IN magazine as a photographer and journalist. She primarily enjoys shooting portraits, bicycles, unusual details and travelogues. So far, she has held 15 solo and about 30 group exhibitions (domestic and international). She is a member of HDLU.

Ana Šesto
Veseli portafon

Ana Šesto
Žila grada

ŠESTO, DARIJA (Zagreb, 1948.)

Doktorica medicine. Članica Kluba od 2010.

Pokazuje interes za makro, portretnu i pejzažnu fotografiju. Posebno voli u makrofotografiji pronalaziti apstraktne motive koji nisu prepoznatljivi na prvi pogled. Sudjeluje na izložbama fotografije u zemlji i inozemstvu.

Doctor of medicine. Club member since 2010.

She is interested in macro, portrait and landscape photography. She especially likes to find abstract motifs in macro photography that are not recognizable at first glance. She has participated in photo exhibitions at home and abroad.

Darija Šesto
Vila na osami

ŠMIDER, ERIKA (Zagreb, 1942.)

Fotografkinja. Članica Kluba od 1961.

Od 1960. aktivno se bavi primijenjenom odnosno umjetničkom fotografijom. Otada izlaže na više od 100 grupnih izložbi u zemlji i inozemstvu gdje postiže mnoga priznanja. Posebno je zanimaju teme krajolika, arhitekture, portreta i struktura. Od 1965. do danas održala je više od 40 samostalnih izložbi. Fotografije objavljuje u stručnim časopisima (*Arhitektura, Čovjek i prostor*) i brojnim publikacijama. Surađuje u opremanju niza knjiga i udžbenika (*Riječ hrvatska, Hrvatska početnica, Hrvatska čitanka, Dječji atlas prirode* i dr.). Članica je ULUPUH-a (1970.) i LIKUM-a (1971.). Njezini se radovi nalaze u zbirkama nekoliko muzeja i u nekim privatnim zbirkama.

Photographer. Club member since 1961.

Since 1960, she has been actively involved in applied and art photography. So far, she has participated in more than 100 group exhibitions at home and abroad, where she has received numerous awards. She is particularly interested in the themes of landscape, architecture, portraits and structures. Since 1965, she has held more than 40 solo exhibitions. Her photographs have been published in professional journals (*Arhitektura, Čovjek i prostor*) and numerous other publications. She has been involved in the production of numerous books and textbooks (*Riječ hrvatska, Hrvatska početnica, Hrvatska čitanka, Dječji atlas prirode* and others). She is a member of ULUPUH (1970) and LIKUM (1971). Her works can be found in the collections of several museums and in some private collections.

Erika Šmider
Dva leptira

Erika Šmider
Dva svijeta

ŠMIDER, TOMISLAV (Zagreb, 1963.)

Elektrotehničar. Član Kluba od 2013.

Fotografijom se počeo baviti od najranijih dana jer dolazi iz obitelji fotografa. Zadnjih se deset godina profesionalno bavi kazališnom fotografijom i fotografijom za muzeje, premda ostaje vjeran i drugim oblicima fotografskih izazova. Fotografijom se bavi ponajprije iz ljubavi jer smatra da fotografija istodobno prikazuje vidljivu stvarnost, ali i oku na prvi pogled skriveno spoznaje. Usto, medij fotografije osobito mu je drag jer mu omogućava istraživanje fenomena svjetlosti i forme. Radovi su mu objavljeni u brojnim katalozima i monografijama, a izlagao je na više domaćih i međunarodnih samostalnih i skupnih izložbi. Član je Fotokluba Zagreb, ULUPUH-a FEP-a i WPO-a.

Electrical engineer. Club member since 2013.

He comes from a family of photographers, so he has been involved in photography since his childhood. For the last ten years, he has been professionally engaged in theatre photography and photography for museums, although he has stayed faithful to the other forms of photographic challenges as well. He is involved in photography primarily out of love, because he believes that photography simultaneously displays visible reality, but also the insights which are at first hidden from the eye. In addition, the medium of photography is especially dear to him because it allows the exploration of the phenomenon of light and form. His works have been published in numerous catalogues and monographs, and he has participated in several national and international solo and group exhibitions. He is a member of Fotoklub Zagreb, ULUPUH, FEP and WPO.

Tomislav Šmider
Licem u lice

Tomislav Šmider
111 simfonija

ŠMITRAN, TIHANA (Zagreb, 1974.)

Magistra ekonomskih znanosti, članica Kluba od 2010. Fotografijom se aktivno bavi od 2009. godine. U fotografiji je najviše privlače ljudi (*life* fotografija), ali i aktovi. Izlagala je na više grupnih izložbi u zemlji i inozemstvu, objavljivala u raznim specijaliziranim časopisima i na *web* stranicama.

Master of economic sciences. Club member since 2010. She has been actively involved in photography since 2009. In photography, she is mostly attracted to people (*life* photography) and nude figure photos. She has participated in several group exhibitions at home and abroad, and she has published her works in various specialized magazines and on websites.

Tihana Šmitran
Antique 02

Tihana Šmitran
Autoportret 03

ŠPANEC, KSENIJA (Zagreb, 1966.)

Dispečerka prometa. Članica Kluba od 2007. Fotografijom se ozbiljnije počinje baviti 2005. godine što je bio početak njezina fotografskog istraživanja, samostalnog učenja i stvaranja. Fotografira, eksperimentira, proučava djela i životopise slavnih majstora fotografije, istražuje i uči kako bi što šire proniknula u značaj i bit fotografske slike. Iako je u svijet fotografije ušla koristeći digitalni fotoaparat, od 2009. godine počinje se zanimati za analognu fotografiju. Otada u svojem radu najčešće koristi analogne fotoaparate Leica srednjeg formata, lomografski i digitalni fotoaparat, a služi joj i *camera obscura*. Područja njezina interesa obuhvaćaju svakodnevni život, ljude, ulice, pejzaže, atmosferska stanja, moderne plesove i cvijeće.

Traffic dispatcher. Club member since 2007. She has been more seriously involved in photography since 2005, which marked the beginning of her photographic exploration, independent learning and creations. She photographs, experiments, studies the works and biographies of famous masters of photography, exploring and learning in order to get a deeper understanding of the importance and essence of the photographic image. Although she entered the world of photography with a digital camera, in 2009 she became interested in analogue photography. Since then, in her work she most often uses analog Leica cameras of medium format, lomographic and digital camera, and she uses *camera obscura* as well. Her areas of interest include the daily life, people, streets, landscapes, atmospheric features, modern dances and flowers.

Ksenija Španec
Svjedok

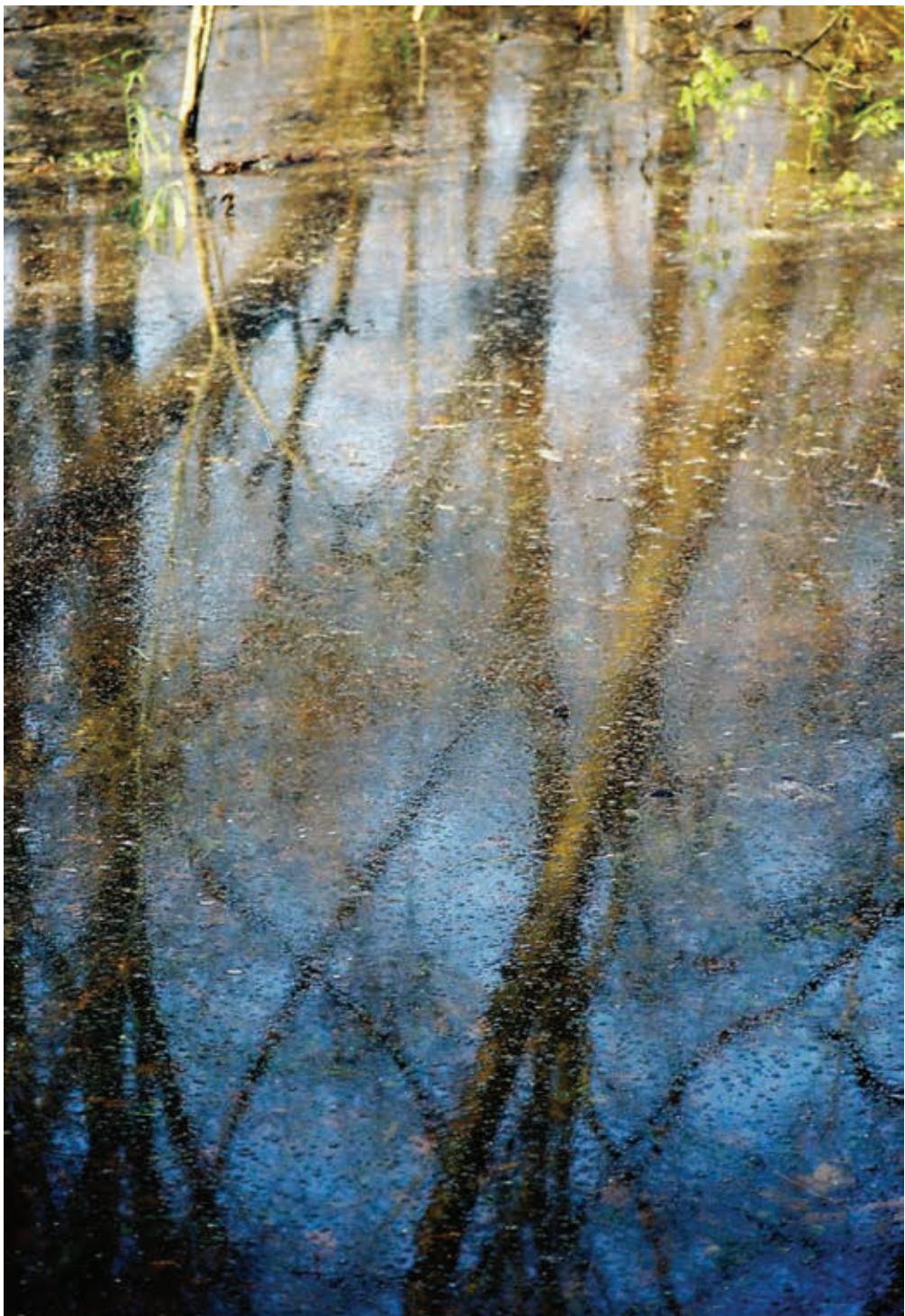
Ksenija Španec
Baby face

ŠPIČKO, STJEPAN (Zagreb, 1969.)

Inženjer prometa. Član Kluba od 2001.

Udjjetničkom se fotografijom bavi petnaestak godina. Izlagao na četrnaest samostalnih i pedesetak skupnih izložbi.

Traffic engineer. Club member since 2001. He has been involved in artistic photography for about fifteen years. He has participated in 14 solo and around 50 group exhibitions.

Stjepan Špičko
Akvarel

Stjepan Špičko
Rađanje sunca

ŠPOLJAR, VESNA (Slavonski Brod, 1955.)

Profesorica engleskog jezika. Članica Kluba od 2007. Fotografijom se aktivno bavi od 2006. Imala je šest samostalnih izložbi, a sudjelovala je na oko 150 skupnih. Dobitnica je mnogih priznanja od kojih ističe prvo mjesto na izložbi *Cest is d'Best 2012.* u Zagrebu, grand prix na međunarodnoj izložbi *Čovjek-bicikl-čovjek* (2012.) te prvu nagradu na *Foto ex tempore 2012.* u Novigradu. Fotografije su joj objavljivane u više publikacija. Voli uličnu fotografiju, pejzaž i portret. Radi u organizaciji izložbi fotografija. Autorica je koncepta skupnih izložbi *Maske i Zagrebačkim ulicama.*

English language professor. Club member since 2007. She has been actively involved in photography since 2006. She has held six solo exhibitions, and she has participated in around 150 group exhibitions. She has won numerous honors; most notably the First Prize at *Cest is d'Best 2012* exhibition in Zagreb, Grand Prix at the international exhibition *Man-Bicycle-Man* (2012) and the First Prize at *Photo ex tempore 2012* in Novigrad. Her photos have been published in several publications. She likes street photography, landscapes and portraits. She organizes photo exhibitions. She is the author of the concept of group exhibitions *Masks* and *On the Streets of Zagreb.*

Vesna Špoljar
Šetnja

Vesna Špoljar
Svi nekud idu

ŠPRALJA, EUGENIJA

(Zaglav na Dugom otoku, 1956.)

Diplomirana ekonomistica, informatičarka. Članica Kluba od 1980.

Sudjelovala je na oko 60 žiriranih izložbi, a održala je 11 samostalnih izložbi. Na žiriranim izložbama dobila je niz nagrada i pohvala među kojima ističe Zlatnu plaketu za kolekciju "Poezija u kamenu", tri prve nagrade, dvije druge nagrade, četiri treće nagrade, jednu posebnu nagradu i nekoliko pohvala. Godine 2008. bila je među deset najuspješnijih članova Fotokluba Zagreb.

Economist, IT engineer. Club member since 1980.

She has participated in 60 juried exhibitions, and she has held 11 solo exhibitions. At juried exhibitions, she has received numerous awards and honors, the most prominent being the Golden Plaque for her collection "Poetry in stone", three first prizes, two second prizes, four third prizes, one special award and a few special mentions. In 2008, she was among the ten most successful members of Fotoklub Zagreb.

Eugenija Špralja
Poezija u kamenu 3

Eugenija Špralja
Pukotina

ŠTIMAC, SANDRA (Zagreb, 1973.)

Fotografska dizajnerica. Članica Kluba od 2011.
Radi na poslovima povezanim s grafičkim dizajnom i
fotografijom. Izlagala je na mnogim skupnim izložbama i
dobila brojna priznanja i pohvale.

Photographic designer. Club member since 2011.
She works in jobs related to graphic design and
photography. She has participated in many group
exhibitions and has received numerous awards and
honors.

Sandra Štimac
Krik

Sandra Štimac
Na šetnji uz more

TAČKOVIĆ, IZIDOR (Zagreb, 1974.)

Komercijalist, član Kluba od 2009.

Fotografijom se aktivno bavi više od 10 godina. Izlagao je na skupnim izložbama fotografije. Radovi su mu objavljeni u nekoliko knjiga, novina i web portala. Višegodišnji je suradnik Kontaktnog ureda grada Beča (Austrija) za potrebe njihovih publikacija. Bavi se modnom fotografijom, a pin-up mu je jedan od omiljenih žanrova. Surađivao s brojnim modelima i vizažistima. Voli noir filmove te se trudi fotografijom i svjetlom približiti tomu žanru i nastaviti u spomenutom smjeru.

Salesperson. Club member since 2009.

He has been actively involved in photography for more than 10 years. He has participated in group exhibitions. His works have been published in several books, newspapers and websites. For several years, he has been an associate of Contact Office of the City of Vienna (Austria), collaborating on their publications. He has been involved in fashion photography, and *pin-up* is one of his favorite genres. He has worked with numerous models and make up artists. He loves film *noir* and tries to get close to the genre with his photography and light, and to continue in that direction.

Izidor Tačković
Weapon of choice

TILJAK, DAMIR (Zagreb, 1959.)

Magistar prirodnih znanosti. Član Kluba od 1999.

Magistar je znanosti u području fotokemije, znanstvenik, profesor fotografije, urednik, novinar, publicist, fotograf i predavač. U domaćim i stranim fotografskim časopisima i na web portalima objavio je nekoliko tisuća stručnih tekstova, predgovora, osvrta i recenzija. Urednik je fotografskog portala Fot-o-grafiti, voditelj Škole fotografije Fotonaut i predsjednik Fotokluba Zagreb. Sudski je vještak za područje fotografije i organizator izložbi u zemlji i inozemstvu. Izložbenom aktivnošću bavi se od 2000. Sudjelovao je u nizu skupnih izložbi, a također je autor deset samostalnih izložbi. Dobitnik je niza nagrada. Izlagao je na mnogim izložbama u Hrvatskoj i u svijetu.

Master of natural sciences. Club member since 1999.

He is a Master of Sciences in the field of photochemistry, scientist, professor of photography, editor, journalist, writer, photographer and lecturer. In Croatian and international photography magazines and websites, he has published several thousand expert articles, introductions, opinion articles and reviews. He is the editor of photographic website Fot-o-grafiti, head of the School of Photography Fotonaut and the president of Fotoklub Zagreb. He is a court-appointed expert in photography, and organizer of exhibitions at home and abroad. He has been participating in exhibitions since 2000. He has participated in numerous group exhibitions, and he is the author of ten solo exhibitions. He has won many awards. He has participated in numerous exhibitions in Croatia and abroad.

Damir Tiljak
Woman in Light 4

Damir Tiljak
First Breath

TIRIĆ, DRAŽEN (Bjelovar, 1974.)

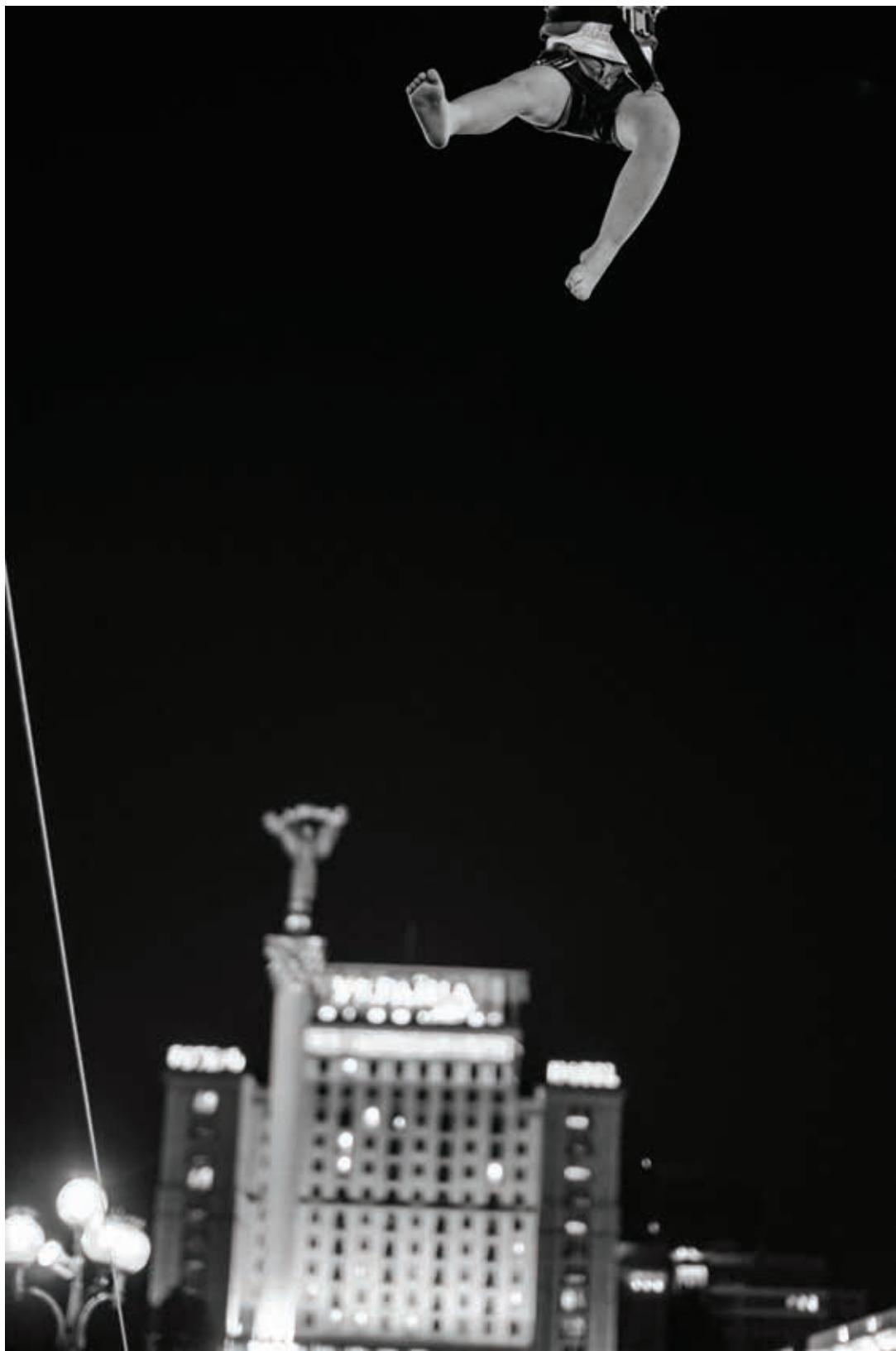
Poduzetnik, putnik, fotograf. Član Kluba od 2012. Fotografijom se sustavno počinje baviti 2012. kad i započinje fotografsku edukaciju u Klubu. Kako je njegovo bavljenje fotografijom počelo na ulici, dokumentarna fotografija ona je koja ga najviše zanima, ali također voli i modnu fotografiju, akt i portrete.

Entrepreneur, traveler, photographer. Club member since 2012.
2012.

He has been systematically involved in photography since 2012, when he enrolled in photographic education in the Club. Since his involvement in photography began on the street, he is mostly interested in documentary photography, but he also loves fashion photography, nude figure photos and portraits.

Dražen Tirić
Project Sljeme

Dražen Tirić
Jump

TRUNTIĆ, SANDRA (Zagreb, 1966.)

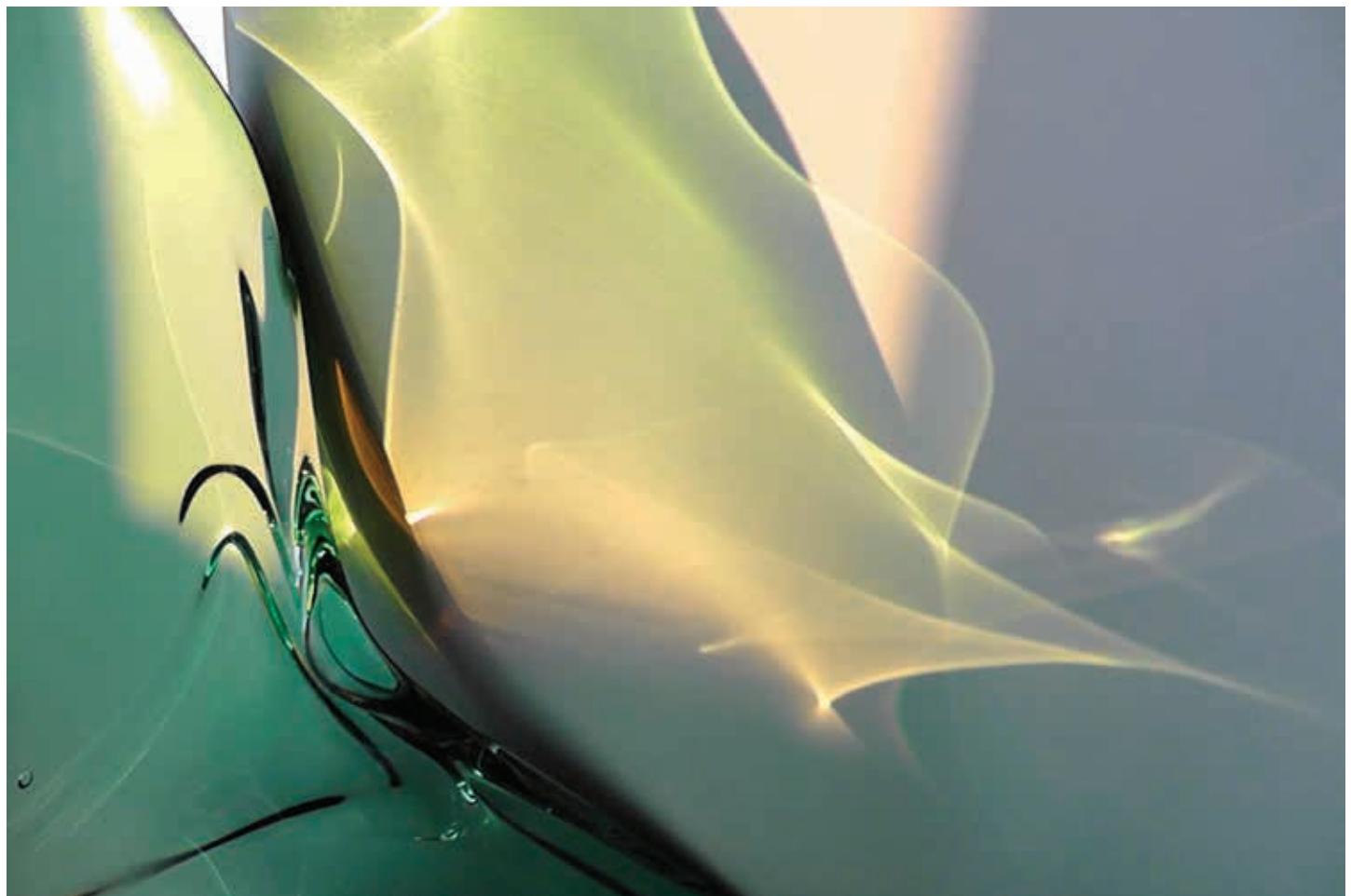
Profesorica matematike i informatike. Članica Kluba od 2002.

Oduvijek je bila oduševljena ljepotom prirode u svakom njezinu i najmanjem detalju. Voli istraživati beskonačne mogućnosti izražavanja s pomoću umjetničkog medija fotografije u kojem i najmanja promjena otvara vrata u novi svijet doživljaja, gdje svjetlost crta ono što srce vidi.

Professor of mathematics and computer science. Club member since 2002.

She has always been captivated by the beauty of nature in its every little detail. She likes to explore the infinite possibilities of expression by means of artistic medium of photography, where even the slightest change opens the door to a new world of experiences, where the light draws what the heart sees.

Sandra Truntić
Dodir sunca, ples svjetla

TUDJA, PETAR (Zagreb, 1974.)

Doktor znanosti iz područja kemije. Član Kluba od 2010. Pravo bavljenje fotografijom započinje 2008. kad nabavlja svoj prvi DSLR aparat. Sudjelovao je na desetak skupnih izložbi i osvojio je pet nagrada. Tematski vrlo šarolik, ali posebno se ističe fotografijama velikog dinamičkog raspona (HDR *high definition range*) gradskih motiva i arhitekture.

Ph. D. in chemistry. Club member since 2010. He has been more seriously involved in photography since 2008, when he acquired his first DSLR camera. He has participated in about ten group exhibitions and has won five awards. His themes are very wide-ranging, but he is particularly outstanding in photographs of high definition range (HDR) of urban motifs and architecture.

Petar Tudja
Podvodno drvo

Petar Tudja
Biciklistica

VLAHOVIĆ, MLADEN

(Zagreb, 1981.)

Ekonomist, član Kluba od 2012.

Fotografijom se počinje aktivnije baviti dolaskom u Klub te pohađanjem škole fotografije Fotonaut. Najviše ga privlači dokumentarna i reportažna fotografija, fotografija krajolika, portretna fotografija i rad u studiju. Izlagao je na više izložbi fotografije kao i na web portalima.

Economist. Club member since 2012.

He has been actively involved in photography since joining the Club and since enrolling in the Fotonaut school of photography. He is mostly attracted to documentary and reportage photography, landscape photography, portrait photography and studio work. He has participated in several exhibitions, and his photos have been published on websites.

Mladen Vlahović
Thea

Mladen Vlahović
Zorana

VUČINOVIĆ, VLADIMIR – ČARLI (Zagreb, 1946.)

Poduzetnik. Član Kluba od 1972.

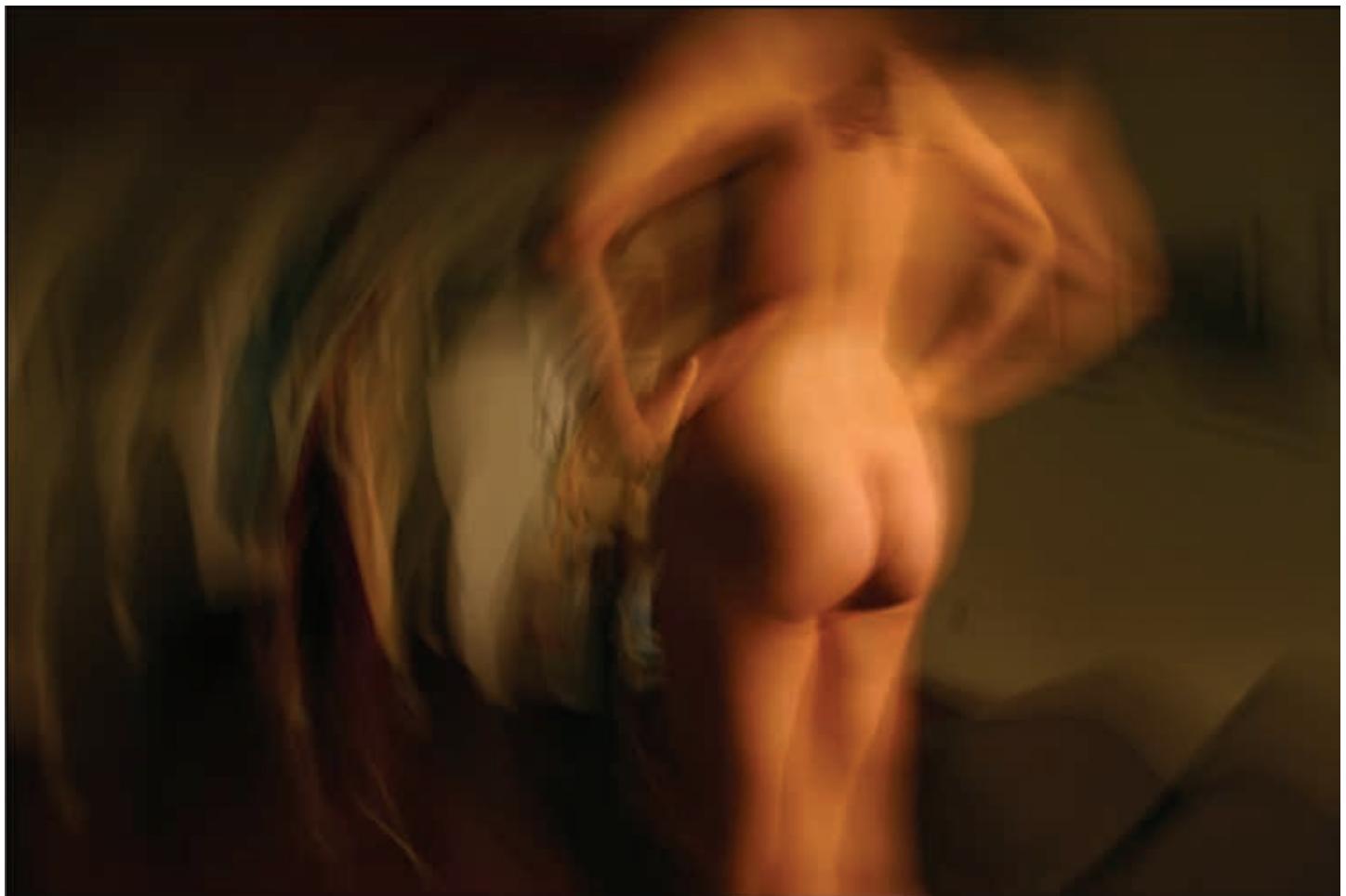
Fotografijom se bavi od 1970. Dobitnik mnogih nagrada i priznanja, pa i prestižne nagrade Tošo Dabac. Član ULUPUH-a (2011.). Izlagao je na više od 100 skupnih izložbi fotografije u zemlji i inozemstvu te je osvojio više od 30 različitih nagrada i priznanja. Održao je 15 samostalnih izložbi. Njegove su fotografije reproducirane u nizu monografija i katalozima mnogih izložbi fotografije. Privlače ga zaokruženi fotografiski ciklusi koje realizira kao tematske samostalne izložbe (Portreti, Godišnja doba, Oglasni, Aktovi, Lica, Papa u Zagrebu, Haustor, Puni format, Djeve sa zagrebačkih pročelja, Pomak, Lišće sa mirogojskih arkada). Objavio je fotomonografiju *Djeve sa zagrebačkih pročelja* (2004.) u kojoj je reproducirano 56 fotografija što prikazuju ženske likove na pročeljima zgrada zagrebačkog Donjeg grada.

Entrepreneur. Club member since 1972.

He has been involved in photography since 1970. He is a recipient of numerous awards, including the prestigious Tošo Dabac Award. He is a member of ULUPUH (2011). He has participated in over 100 group exhibitions at home and abroad, and has won more than 30 different awards and honors. He has held 15 solo exhibitions. His photographs have been reproduced in numerous monographs and catalogs of various exhibitions. He is attracted to rounded photographic series which he presents as thematic solo exhibitions (Portraits, Seasons, Ads, Nudes, Faces, The Pope in Zagreb, Doorway, Full Format, Maidens on Zagreb Facades, Shift, Leaves from Mirogoj Arcades). He has published photo-monograph *Maidens on Zagreb Facades* (2004) with reproductions of 56 photos which show female figures on the facades of buildings in Lower Town in Zagreb.

Vladimir Vučinović
Katedrala

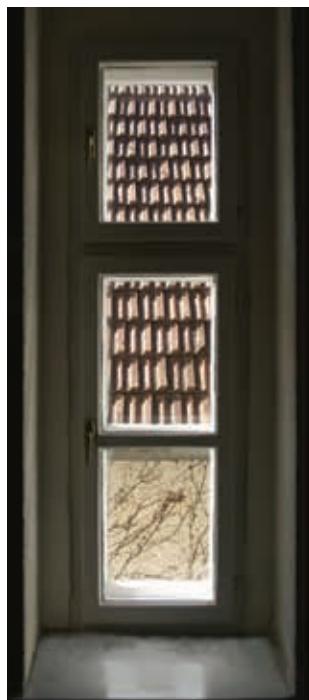

Vladimir Vučinović
Pomakt 8

VUJČIĆ, DAVORIN (Zagreb, 1966.)

Profesor povijesti umjetnosti. Član Kluba od 2007. Zadnjih je dvadesetak godina njegovo bavljenje fotografijom spoj muzejskog rada (od 1995. fotografira za potrebe izložbenih kataloga, zbornika i monografija) i amaterske strasti. Najčešće su teme njegovih fotografija krajolici i ljudi. Dosad je izlagao na deset skupnih te priredio jednu samostalnu izložbu. Radi na mjestu kustosa u Muzejima Hrvatskog zagorja – Galeriji Antuna Augustinčića. Član je Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske i Hrvatskog muzejskog društva te suradnik Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Professor of art history. Club member since 2007. For the last about twenty years, his photographic activity has been a combination of museum work (since 1995, he has been photographing for exhibition catalogs, anthologies and monographs) and amateur passion. The most common themes of his photographs are landscapes and people. He has participated in ten group exhibitions, and he has presented one solo exhibition. He works as a curator at Museums of Hrvatsko Zagorje – Anton Augustinčić Galery. He is a member of the Association of Art Historians of Croatia and the Croatian Museum Association, and he is an associate of Lexicographic Institute Miroslav Krleža.

Davorin Vujčić
Prozor noćne ptice

ZULBEARI, GADAF (Zadar, 1977.)

Diplomirani inženjer građevinarstva. Član Kluba od 2008. Na Građevinskom fakultetu u Zagrebu bio je demonstrator u računalnoj učionici, nakon toga sudjelovao je u nastavnoj aktivnosti, kao i u unapređivanju modela edukacije studenata u vezi s primjenom novih tehnologija (većinom informacijskih) u građevinarstvu. Tečaj opće fotografije u Fotoklubu Zagreb upisao je 2008. kad započinje njegova fotografksa edukacija i fotografski život koji traje i danas i unutar kojeg je stekao nova znanja i poznanstva.

Graduate civil engineer. Club member since 2008. He was a teaching assistant in a computer workshop at Faculty of Civil Engineering in Zagreb, and then he took part in teaching activities, as well as in improving the model of education for students, in connection with the use of new technologies (mostly IT) in construction. He enrolled in the course of general photography in Fotoklub Zagreb in 2008, when he started with his photographic education and photographic life that continues to this day, and during which he has gained new knowledge and acquaintances.

Gadaf Zulbeari
Aveti 1

Gadaf Zulbeari
Komiža

KRATKI POVIJESNI PRIKAZ
FOTOKLUBA ZAGREB
UZ 120. GODIŠNJCU FOTOKLUBA ZAGREB
(1892. – 2012.)

BRIEF HISTORY
OF THE FOTOKLUB ZAGREB
THE FOTOKLUB ZAGREB 120TH ANNIVERSARY
(1892 – 2012)

Fotoklub Zagreb najstarija je, neprofitabilna fotoamaterska organizacija s umjetničkim ciljevima u jugoistočnom dijelu Europe. Osnovalo ga je Društvo umjetnosti 1892. u Zagrebu pod nazivom Klub fotografah amateurah, samo dvije godine nakon osnutka takve organizacije u Londonu (*Linked-ring*, London, 1890.).

Kako je to bio naš prvi organizirani klub fotografa amatera, njegovo se osnivanje smatra i početkom organiziranoga fotoamaterskog pokreta u Hrvatskoj.

Ciljevi toga prvog organiziranog kluba fotoamatera bili su široko prosvjetiteljski, ali i domoljubni, tj. upoznavanje širega općinstva s fotografijom kao novom tehničkom i umjetničkom disciplinom, ali i s prirodnim ljepotama njihove domovine. Danas, nakon 120 godina postojanja, možemo s ponosom zaključiti da je postavljene ciljeve Fotoklub Zagreb u potpunosti ostvario i još ih proširio mnogim drugim sadržajima.

Do Prvoga svjetskog rata Klub je postavio i dvije međunarodne izložbe fotografije, 1910. i 1913. godine, obje u Umjetničkome paviljonu u Zagrebu. Rat prekida njegovo djelovanje. No, već početkom 20-ih godina Klub se obnavlja pod novim imenom Fotoklub Zagreb koje zadržava do današnjih dana.

Slijede slavne tridesete kad Fotoklub Zagreb sa šest uzastopnih međunarodnih izložbi fotografije, od 1935. pa do 1940., stječe svjetsku slavu, a radovi njegovih članova dobivaju laskavi naziv *zagrebačka škola*.

Nakon Drugoga svjetskog rata, godine 1951., obnavlja se zagrebačka međunarodna izložba fotografije koja od 1962. dobiva i naziv Zagreb salon, koji zadržava do današnjih dana. Od daleke 1910. godine do danas Fotoklub Zagreb održao je ukupno 34 međunarodne izložbe fotografije. Vjeran tradiciji narodnoga prosvjećivanja, od 1968. odnosno od 14. Zagreb salona, u njegovim se okvirima izlažu fotografije i u drugim gradovima u Hrvatskoj. Do danas je održano više od 90 međunarodnih izložbi fotografije u 19 gradova Hrvatske stoga je to jedna od naših najvećih međunarodnih manifestacija kulture.

U drugoj polovini 50-ih godina u okvirima Fotokluba Zagreb osnovana je stalna Galerija fotografije. Otada do danas u njoj su izlagali mnogi poznati fotografski umjetnici iz svijeta i Hrvatske.

Godine 1970. Fotoklub Zagreb, gledajući daleko u budućnost, osniva Zbirku hrvatske fotografije s ciljem prikupljanja, arhiviranja i očuvanja našega fotografskog stvaralaštva. Danas se u zbirci nalazi blizu 9000 fotografija, uglavnom unikata, od blizu 400 autora, od 30-ih godina do danas.

The Fotoklub Zagreb is the oldest, non-profit amateur photographers' organization with artistic goals in the south-eastern part of Europe. It was founded in Zagreb by the Society of Art in 1982 with the name *Klub fotografah amateurah*. It was only two years after the first such organization had been established in the world – *Linked-ring* in London in 1890.

Due to the fact that this was the first organized club of the amateur photographers, it is considered to be the beginning of the organized amateur photography movement in Croatia.

The goals of this Club were educational but also patriotic, i.e., introducing photography as a new technical and art discipline enriched with natural beauties of the motherland. Today, marking its 120th anniversary, we may proudly conclude that the Fotoklub Zagreb has accomplished all of its goals expanding them with many other things.

Before the beginning of the World War, in 1910 and 1913, the Club had launched two international photography exhibitions, both at the Art Pavilion in Zagreb. The War stopped its activities, but at the beginning of the 1920's the Club was restored under the new name – *Fotoklub Zagreb*, keeping it until today.

There followed glorious 30s of the last century, when the Fotoklub Zagreb gained the world fame by organizing 6 international exhibitions in the period of 1935-1940 and the works of the members of the Club received the flattering title: *The Zagreb school of photography*.

After the Second World War, in 1951, the Zagreb International Exhibition of Photography, since 1962 called *Zagreb salon*, was restored and has been active until today. From 1910 until today, the Fotoklub Zagreb has organized 32 international exhibitions of photography. Loyal to the tradition of national enlightenment, from its 14th Zagreb salon (in 1968), it has started to exhibit all over Croatia. Until today, more than 90 international exhibitions of photography have been held in 19 cities in Croatia thus being the largest international cultural manifestation in the country.

After the second half of the 50s, a permanent Photograph Gallery within the Fotoklub Zagreb was established. Since then it has hosted numerous world known photographers from Croatia and abroad.

In 1970 the Fotoklub Zagreb, expanding its vision far into the future, founded the *Collection of Croatian photography* in order to collect, archive and keep our photographic works. Today, the collection comprises around 9000 photographs, mostly originals of almost 400 authors, from the 30's of the last century until today.

Godine 1973. pri Fotoklubu Zagreb osniva se i posebna "ženska sekcija". To je u svjetskim relacijama rijetka pojava. Otada do danas na brojnim je izložbama "ženske sekcije" izlagalo više od 100 fotografkinja.

Godine 1974. na inicijativu Fotokluba Zagreb osnovana je međunarodna izložba fotografije pod nazivom "Foto forum". Okupljale je izlagače iz Slovenije, Austrije, Hrvatske i Mađarske. Otada pa sve do 1994. snažno je utjecala na razvoj umjetničke fotografije u tim zemljama.

Uza svoju sto dvadesetu obljetnicu, vjeran tradiciji, a proširujući neprekidno sadržaje rada, Fotoklub Zagreb danas razvija sljedeće djelatnosti:

- organizira fotografske tečajeve za početnike i napredne u crno-bijeloj tehnici, u boji i u digitalnoj tehnici
- organizira razna stručna predavanja iz fotografske teorije i prakse
- održava izložbe fotografije u vlastitom izložbenom prostoru (Galerija Fotokluba Zagreb) svojih članova i gostiju
- prikuplja opsežnu stručnu literaturu u vlastitoj biblioteci
- u okvirima Zbirke hrvatske fotografije (osnovana 1970.) prikuplja, evidentira i čuva djela starih i recentnih autora
- više od 100 godina (od 1910.) organizira Zagreb salon, međunarodnu izložbu fotografije u Zagrebu i drugim gradovima u Hrvatskoj
- članovi Fotokluba Zagreb izlažu i šalju svoje radove na izložbe fotografije u zemlji i inozemstvu.

U organizaciji Fotokluba Zagreb tiskan je niz stručnih i istraživačkih knjiga iz područja povijesti hrvatske fotografije, kao i niz fotomonografija s radovima članova Kluba kao i hrvatskih fotografa. To su: Zagrebačka fotografija-almanah (1978.); Fotoklub Zagreb, 1892.–1992. Prilozi za povjesnicu (2000); Fotoamaterski pokret u Hrvatskoj (2003.); fotomonografija Majstori hrvatske fotografije (2006.); fotomonografija Slike vremena (2007.); knjiga 115 godina Fotokluba Zagreb (2009.) i Stoljeće promidžbe fotografije (2010.).

Da zaključimo:

Tijekom svojega sto dvadeset godišnjeg postojanja, Fotoklub Zagreb izvršio je golem utjecaj na razvoj umjetničke fotografije na ovim geografskim prostorima. Valja napomenuti da je od samih početaka pa do danas kroz ovaj klub prošla golema većina naših eminentnih fotografa umjetnika te da su se upravo u njemu profilirali kao fotografi umjetnici (od generacije legendarnog Toše Dapca pa nadalje).

In 1973 a special "women section" was founded in the Club. It was certain rarity in the World. Since then, at numerous exhibitions of the "women section", over 100 female photographers have presented their work.

At the initiative of the Fotoklub Zagreb, in 1974, an international exhibition of photography of Slovenia, Austria, Croatia and Hungary, named *Photo forum* was founded. Until 1994 this exhibition strongly affected the development of art photography of these countries.

At its 120th anniversary, loyal to its tradition and continuously expanding the content of its work, the Fotoklub Zagreb today develops various activities, as follows:

- it conducts photo courses for beginners and advanced students in B&W, Colour and Digital technique,
- it holds various expert lectures of photo theory and practice,
- it organizes exhibitions of its members and guest photographers in its own space (Fotoklub Zagreb Gallery),
- it collects extensive professional literature in its own library,
- within its Collection of Croatian photography (founded at 1970) it collects, records and preserves the work of old and recent authors,
- for more than 100 years (since 1910), it holds Zagreb salon – an international exhibition of photography in Zagreb and many cities all over Croatia,
- the members of the Fotoklub Zagreb exhibit their works and participate in many photo exhibitions in the country and abroad

The Fotoklub Zagreb organized printing of a series of professional and research books covering the history of Croatian photography, as well as the photo-monographs containing the works of the Club members and Croatian photographers. These are: *Zagreb Photography-Almanac* (1978); *Fotoklub Zagreb, 1892–1992, Contributions to the History* (2000); *Amateur Photography Movement in Croatia* (2003); a photo-monograph: *Masters of Croatian Photography* (2006); a photo-monograph: *Pictures of Times* (2007); The Book of 115 Years of the Fotoklub Zagreb (2009) and *The Century of Photography Promotion* (2010)

Conclusion:

During the 120 years of its existence, the Fotoklub Zagreb has made a significant influence on the development of art photography throughout this geographic region. It is important to emphasize that since the very beginning until today, most of Croatian eminent photographers have been active in this Club and forming themselves as photo artists (let us mention the legendary Tošo Dabac and his generation, and many more).

O KNJIZI

ABOUT THE Book

Zahvaljujući trudu i upornosti nastaje još jedan vrijedan dokument, knjiga posvećena današnjoj generaciji fotografa, u kojoj njezin autor Vladko Ložić, po tko zna koji put, istražuje i odgovara na mnoga pitanja koja se tiču fotografске umjetnosti. Vrijeme je to u kojem srećom i sami sudjelujemo, ali zbog brojnih razloga mnogi ga vizualno ne doživljavaju ili zbog vlastite nespretnosti prečesto zanemaruju. Svojim zanemarivanjem sadašnjosti odlažu spoznaju da već u ovom trenutku žive u prošlosti.

Zadovoljstvo je znati kako u našem Klubu postoji istraživač i stvaralac koji ima osjećaja, znanja i želju svoju strast prema fotografskom mediju i onima koji u njemu stvaraju otkriti i podijeliti sa svima kojima je fotografija na bilo koji način bliska.

Njegov način valja pohvaliti jer zahvaljujući tomu saznajemo o nemjerljivosti trajanja fotografске slike nastale u nimalo skučenom prostoru naše fotografске obitelji i njezine suvremene zbilje u svijetu velike svjetske fotoamaterske organizacije. Vrijedno i nimalo slučajno, generacija kojoj je knjiga posvećena dobiva priču o sebi i o svojem ukupnom sudjelovanju u razvoju fotografске umjetnosti u razmjerima koji uveliko prelaze granice Lijepo Naše.

Kako ništa ne proizlazi iz ničega, Vladko Ložić spretno nas otkrivanjem detalja iz povijesti uvodi u otkrivanje aktualnih fotografskih i klupske zbivanja, poštujući moguću i postojeću građu i ponuđenu dokumentaciju. Uloga Fotokluba Zagreb i silni napor jedne amaterske organizacije nalaze svoje mjesto u konkretnoj i dobro artikuliranoj valorizaciji. I više od toga, autor je proučavajući stvaralaštvo mnogih fotografa unutar relativno kratkoga razdoblja, osim vlastitih reminiscencija iznio i niz dosad nepoznatih činjenica koje u kontekstu mogu najbolje oslikati vrijeme i ambicije okruženja u kojem nastaju, a fotografije činom objavljivanja u ovoj knjizi, postaju dijelom izvorne fotografске baštine.

Svoju strast i ljubav prema fotografiji i istraživanju fotografске baštine, te kao dugogodišnji tajnik Fotokluba Zagreb, najbolje je obznanio u ovoj knjizi, kao uostalom i drugima koje je dosad objavio.

Ovo je izdanje još jednom potvrdilo Fotoklub Zagreb, njegov rad i nastojanja kao važno mjesto europskih fotografskih zbivanja i njegovanja fotografске umjetnosti.

prof. Zdenko Kuzmić

Thanks to the efforts and persistence of its author, one more precious document has been created, a book dedicated to today's generation of photographers, in which the author – Vladko Ložić, once again has been exploring and answering many questions concerning photographic art. This is the time in which, luckily, we also participate but because of numerous reasons many people do not experience it visually or they often disregard it due to their own awkwardness. By neglecting the present moment they postpone their cognition that they are already living in the past at this very moment.

It is a pleasure to know that in our Club there is an explorer and a creator who has sensitivity, knowledge and desire to share his passion towards the photographic media with those who feel close to the photography in their own way.

His method is worth of praise because we may thus find out that it is not possible to measure the photographic picture that has been created within our photographic family and its contemporary reality in the world of a big world amateur photography organization. It is precious and not at all accidental that the generation to whom this book is dedicated will receive the story about itself, of its overall participation in the development of the photographic art that transcends the borders of our country.

Not one thing comes out of nothing; therefore Vladko Ložić skilfully reveals details from the history as well as introducing the current photographic and club events. He respects the potential and existing material and the offered documentation. The role of the Fotoklub Zagreb and huge efforts of an amateur organization find its way in a concrete and a very well articulated valorisation. More than that, the author, by studying works of many photographers in a relatively short period of time, except for his own reminiscences, has shown a lot of unknown facts which could best describe the time and surroundings in which they appear, while the photographs, with the mere fact of being published in this book, become a part of the authentic photographic heritage.

His passion and love towards the photography and the research of the photographic heritage, as well as his role as a long time secretary of the Fotoklub Zagreb have been best shown in this book as in many previous books he published before.

This publication has once again affirmed the Fotoklub Zagreb, its work, and efforts in having an important place within European photographic trends as well as its promotion and support of the photographic art.

prof. Zdenko Kuzmić

„...jer nitko normalan ne bi mogao ustvrditi za ljubičicu da je veličanstvena, a na primjer za Beethovena da je dražestan. Time se želi dokazati da i u samom objektu postoji nešto što determinira naš estetski odnos prema njemu, i sam naš sud ukusa.“

(citat iz knjige Danka Grlića:
Estetika – povijest filozofskih problema iz 1983. godine)

U svojoj knjizi o estetici Danko Grlić navodi gornju rečenicu kao stav Maksimilijana Becka, filozofa estetike koji time želi dokazati da mišljenje ili ukus o nekom djelu ili predmetu ne ovisi samo o stavu promatrača. Naime, kad bi ovisio samo o promatraču koji bi u tom slučaju, da parafraziramo grčkog filozofa Protagorou, bio mjera svih stvari, onda bi jedna osoba mogla tvrditi za istu fotografiju da je odlična, dok bi je neka druga smatrala groznom. Dakle, fotografija po sebi ne bi bila ni dobra ni loša, nego bi to ovisilo o pojedincu – kako se kome što čini, to tako i za njega jest. Međutim, Beck svojom rečenicom tvrdi da to nije točno jer da postoji nešto i u samom objektu, primjerice fotografiji, što definira njegovu vrijednost. Takvu ideju o objektivnim karakteristikama je zastupao i Aristotel. U tom smislu, ako u fotografiji tražimo ljepotu, onda bismo se mogli osloniti na savjet tog najslavnijeg filozofa i tražiti u njoj tri karakteristike lijepog koje je on naveo: simetriju, pokret i omeđenost.

Ovaj pristup najbolje ilustrira osnovnu problematiku djelovanja fotografa u Fotoklubu Zagreb na početku 21. stoljeća. Naime, danas je fotografска tehnologija toliko proširena i pristupačna, pa napraviti donekle tehnički korektну fotografiju uz pomoć moćnog digitalnog fotoaparata nije više nakon nekog vremena tako teško. Od tuda i inflacija fotografa ili „freelance photographers“, kako si milozvučno mnogi od njih tepaju.

Dobra fotografija, kako ipak neki znaju, nije samo tehnički dobro izvedena fotografija. Stoga ono na čemu Fotoklub Zagreb i škola fotografije „Fotonaut“, koja se provodi unutar kluba pod vodstvom mr.sc. Damira Tiljka, inzistira u ovom trenutku je educiranje u području estetike. Po definiciji „estetsko“ je ono što je u svezi s lijepim, ali danas ljepota nije nešto što je primarno u umjetničkom diskursu. Dapače, mnogo toga u području recentne umjetnosti je ružno i obojno pa ipak ostaje umjetnost. Stoga se estetika, u okviru concepcije koja se promovira u današnjoj umjetničkoj teoriji, pa tako i u Klubu, shvaća prvenstveno kao filozofija umjetnosti, tj. promišljanje i stvaranje estetskih objekata kojima će ljudi gledati i diviti im se zbog njihove unutrašnje vrijednosti. Ta vrijednost se ne mora pri tome manifestirati isključivo

“...Because no one in their right mind could argue that a violet is magnificent, or for example that Beethoven is charming. This is to prove that in the very object there is something that determines our aesthetic attitude towards it, and our own judgment of taste.”

(quote from the book by Danko Grlić,
Aesthetics – The History of Philosophical Problems, 1983)

In his book on aesthetics, Danko Grlić gives this sentence as a position of Maximilian Beck, a philosopher of aesthetics who uses it to prove that opinion or sentiment about some work or object does not depend only on the attitude of the observer. Specifically, if it would depend only on observer who would then be, to paraphrase the Greek philosopher Protagoras, the measure of all things, then one person could claim for the same photograph that it is excellent, while the other person would consider it terrible. Therefore, the photo itself would be neither good nor bad, but it would depend on an individual – how someone sees something, that's how it is for him. However, with his sentence Beck argues that is not true, because there is something in the object as well, for example in a photograph, which defines its value. Such position on objective characteristics was argued by Aristotle as well. In that sense, if we seek the beauty in a photograph, then we can rely on the advice of that, the most famous philosopher, and try to find in it the three characteristics of beauty that he specified: symmetry, movement and boundedness.

This approach best illustrates the main issues for photographers of Fotoklub Zagreb at the beginning of 21st century. Today's photographic technology is so omnipresent and accessible that after a while it is not too hard to make a somewhat technically correct photograph with the help of powerful digital camera. Hence the inflation of photographers or “freelance photographers”, as many of them so sweetly call themselves.

A good photograph, as some know nevertheless, is not only a technically well executed photograph. That is the reason why Fotoklub Zagreb and “Fotonaut” school of photography, which operates within the club under the leadership of Damir Tiljak, M. Sc., currently insist on the education in the field of aesthetics. By definition, “aesthetic” is that which is in conjunction with the beautiful, but the beauty today is not something that is primary in art discourse. On the contrary, there is much in the field of recent art that is ugly and repulsive, but it still remains art. Therefore, aesthetics is primarily considered, within the framework of the conception that is being promoted in today's art theory and in the club as well, as the philosophy of art, i.e. as thinking about and creating aesthetic objects which people will look at and

kao ljepota, već i kao poruka, promišljanje o svijetu, vrijednostima, o smislu umjetnosti. Fotografija je odavno izašla iz domene obrta te joj je priznata „kvaliteta originalnosti“ što je i omogućilo da se pridruži kao ravnopravan član dotadašnjem „Svetom Trojstvu“ umjetnosti: slikarstvu, kiparstvu i arhitekturi. Stoga, nije dovoljno samo znati kako napraviti fotografiju, već i zašto smo nešto napravili i što želimo reći. Dakle, uz tehničko umijeće bitna je i estetika tj. ideja i originalnost.

Estetska promišljanja su vrlo bitna za svakog fotografa koji želi svoje obrtničko tj. tehničko umijeće usmjeriti prema umjetničkom. Razlika između obrta i umjetnosti je u kreativnosti tj. sposobnosti divergentnog mišljenja kojim nastaju nova rješenja, koja su često naoko nezamisliva. Obrtnik „izrađuje“, a umjetnik „stvara“.

Kod fotografije je problem što tehnologija njenog nastajanja i danas zbunjuje ljudе navodeći ih na pomisao da je bit fotografije reproduciranje stvarnosti te da ona nema nikakvo skriveno značenje u skladu s engleskom izrekom: "What you see is what you get". Fotografi bi se trebali oslobođiti takvih predrasuda, što Fotoklub Zagreb i potiče kroz predavanja, edukaciju i izložbe unutar Kluba. Naime, medij fotografije, o čemu izvrsno govori francuski semiotičar Roland Barthes u svom kulnom tekstu „Retorika slike“, navodi na pomisao da postoji samo doslovno značenje koje potrtavamo samo dobrom tehničkom kvalitetom. Primjerice, gost u gostonici je samo gost u gostonici. Ipak, ono što Barthes implicira je da je to doslovno značenje samo iluzija. Naime, uvijek postoji i prekriveno tj. konotativno značenje koje se kod fotografije očituje u intervencijama fotografa prilikom samog snimanja: odabiru kadra, udaljenosti od objekta, svjetlosnim uvjetima koje odabire, izoštravanju određenog dijela slike na uštrb nekog drugog, odabiru brzine zatvarača koja će dati manju ili veću zamućenost i slično. Sve to preoblikuje stvarnost pa fotografija nikad nije doslovna kopija vanjskog svijeta. U tom smislu je korištenje programa za digitalnu obradu fotografija – danas uglavnom Adobe Photoshopa ili Adobe Lightrooma – samo dodatni postupak u nizu postupaka preoblikovanja realiteta prilikom nastajanja fotografije.

Ova knjiga predstavlja trenutno stanje u Fotoklubu Zagreb. U njoj se preklapaju različite estetike, ali vidljiva je promjena u usmjerenju autora prema suvremenom estetskom promišljanju i stvaranju fotografije kao umjetničke intervencije.

Darija Tripalo, univ. bacc. hist. art i mag. ing. techn. graph.

admire because of their inner value. In doing so, that value does not have to manifest itself exclusively as beauty, but also as a message, thinking about the world, values, about the purpose of art. The photography has long ago left the domain of craft and has had its “quality of originality” recognized, which enabled it to join, as an equal member, at that time “The Holy Trinity” of art: painting, sculpture and architecture. Therefore, it is not enough to know just how to make a photograph, but also why we have created something and what we want to say. So, in addition to technical skills, aesthetics is important as well, i.e. idea and originality.

Aesthetic deliberations are very important for all photographers who want to steer their craft skills, i.e. their technical skills, towards artistic. The difference between craft and art is in creativity, that is, in capability for divergent thinking which creates new solutions, which are often seemingly inconceivable. A craftsperson “makes”, while an artist “creates”.

The problem with photography is that the technology of its creation even today confuses people, leading them to think that the essence of photography lies in the reproduction of reality, and that it has no hidden meaning, in accordance with the English saying: "What you see is what you get". Photographers should free themselves from such prejudices, which Fotoklub Zagreb encourages through lectures, education and exhibitions within the club. The medium of photography, as it was brilliantly presented by French semiotician Roland Barthes in his cult essay “The Rhetoric of the Image”, leads us to think that there is only literal meaning which we underline only with good technical quality. For example, a guest in a pub is just a guest in a pub. However, Barthes implies that this literal meaning is always an illusion. For there is always a hidden, i.e. connotative meaning which is manifested in photography in the intervention of photographer during the shooting: framing, distance of the object, chosen light conditions, sharpening of one part of the image instead of another one, choosing shutter speed which will produce more or less blurring, etc. All of that changes the reality so a photograph is never a literal copy of the outside world. In that sense, using digital processing software – nowadays mostly Adobe Photoshop or Adobe Lightroom – is only an additional step in a series of steps in remaking the reality during the creation of a photograph.

This book presents the current state of affairs in Fotoklub Zagreb. Different aesthetics overlap in it, but what can be observed is a change in the orientation of authors towards modern aesthetic thinking and towards photography as an artistic intervention.

BIBLIOGRAFIJA

BIBLIOGRAPHY

1. Društvo za umjetnost i umjetnički obrt Zagreb, Izvješće Društva za godinu 1893. i 1894., Tiskarski zavod Narodnih novina, Zagreb 1985.
2. Magistarski rad, Mladen Grčević, poglavje „Razdoblje 1901.-1918., str. 32.-62., Zagreb 1965.
3. Zagrebačka škola fotografije, Vladko Lozić, Informatica museologica 42 (1-4), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb 2011.
4. Zapisnici sa izbornih godišnjih skupština Fotokluba Zagreb 1998., 2002., 2006. i 2010., Arhiva Fotokluba Zagreb.
5. Zapisnik sa godišnje skupštine 2002. godine Fotokluba Zagreb. Arhiva fotokluba Zagreb.
6. Izložba Živjela fotografija, Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb
7. Izložba Najfotografija, Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb
8. Izložba Najkolekcija, Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
9. Izložba Mladi Fotokluba Zagreb. Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb
10. Izložba 10 najuspješnijih. Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
11. Izložba Nagradene fotografije. Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
12. Izložba dobitnika nagrade „Tošo Dabac“ (2000. – 2012.). Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
13. Izložba fotografije ženske sekcije Fotokluba Zagreb Žene snimaju. Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
14. Međunarodna izložba fotografije Zagreb salon. Katalozi (2000., 2002., 2004., 2006., 2008., 2010., 2012.), Arhiva Fotokluba Zagreb.
15. Izložba fotografije Zagreb i Zagrepčani. Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
16. Matica hrvatska, „Vijenac“, književni list za umjetnost, kulturu i znanost. Pojedini brojevi od godine 2000. do 2005. (uključno). Arhiva Fotokluba Zagreb.
17. Fotoklub Zagreb, 1892. – 1992., prilozi za povjesnicu, Vladko Lozić, Fotoklub Zagreb, Zagreb, 2000. Arhiva Fotokluba Zagreb.
Fotoamaterski pokret u Hrvatskoj, Vladko Lozić, Fotoklub Zagreb, Zagreb, 2003. Arhiva Fotokluba Zagreb.
Majstori hrvatske fotografije, Vladko Lozić & Zdenko Kuzmić, Matica hrvatska & Fotoklub Zagreb, Zagreb 2006. Arhiva Fotokluba Zagreb.
Godine 2007. fotomonografija Slike vremena, Zdenko Kuzmić, Vladko Lozić, Vinko Šebrek, Fotoklub Zagreb, Zagreb 2007. Arhiva Fotokluba Zagreb.
115 godina Fotokluba Zagreb, Vladko Lozić, Fotoklub Zagreb, Zagreb, 2009. Arhiva Fotokluba Zagreb.
Stoljeće promidžbe fotografije, Vladko Lozić, Fotoklub Zagreb, Zagreb, 2010. Arhiva Fotokluba Zagreb.
18. Retrospektivna izložba fotografije u povodu 115 godina Fotokluba Zagreb.
Muzej grada Zagreba (2007.), Centar vizualnih umjetnosti Rovinj (2008.), Galerija Arsenal Zadar (2009.), Muzej grada Rijeke (2009.). Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
19. Izložbe fotografije održane u Galeriji Fotokluba Zagreb od 2000. do 2012. Katalozi, Arhiva fotokluba Zagreb.
20. Izložba fotografije Fotonaut polaznika edukativnih tečajeva u Fotoklubu Zagreb u vremenu od 2010. do 2012. Katalozi, arhiva Fotokluba Zagreb.
21. Samostalne izložbe fotografija članova Fotokluba Zagreb u Galeriji Fotokluba Zagreb. Katalozi s izložbi, Arhiva Fotokluba Zagreb.
22. Zbirka hrvatske fotografije pri Fotoklubu Zagreb, Vladko Lozić, Informatica museologica 31(3-4), Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb, 2000.
23. Međunarodna izložba fotografije Fotokluba Zagreb u vremenu od 1935. do 1940. (od 3. do 9. izložbe). Katalozi, Arhiva Fotokluba Zagreb.

